

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı

1530 (H.937) TARİHLİ TAHRİR DEFTERİNE GÖRE
DARENDE KAZÂSI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Songül AKKOYUN

Danışman
Doç.Dr.M.Ali ÜNAL

SAMSUN
Ağustos 1992

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

İşbu çalışma jürimiz tarafından Sosyal Bilimler
Eğitimi (Tarih) Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ
olarak kabul edilmiştir.

Başkan Prof. Dr. Bayram KADAMAN

Üye Doç. Dr. Mehmet Ali Ural
M. Ural

Üye Yrd. Doç. Dr. Nedim İPEK
N. İpek

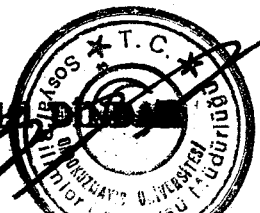
O N A Y

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine
ait olduğunu onaylarım.

15.09/1992

Enstitü Müdürü

Prof. Dr. Bilal DİNÇER

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
KISALTMALAR	VIII
GİRİŞ	1 -17
A.TAHRİR VE TAHRİR DEFTERLERİ	1 -8
1.Tahrir Nedir?	1 -2
2.Tahririn Tarihçesi	2 -3
3.Tahririn Yapılma Sebepleri ve Önemi	4 -6
4.1530 Tarihli Tapu Tahrir Defteri	6 -8
B.OSMANLI ÖNCESİNDE DARENDE	8 -17
1.Eskiçağda Darende	8 -11
2.Osmanlı İdaresine Kadar Darende	11 -14
3.Osmanlı Hakimiyetinde Darende	14 -16

I.BÖLÜM

İDARİ YAPI	17-23
A.MEMLEKET YÖNETİMİNDE SANCAK VE KAZALAR	17-19
B.DARENDE KAZASI	19-23
a)Coğrafî Konumu	19-21
b)Tarihî Gelişimi	21
c)1530 Tahririne Göre İdarî Taksimat	22-23

II.BÖLÜM

YERLEŞME VE NÜFUS	24-39
A.ŞEHİR NÜFUSU	26-31
1.Darende Şehrinin Mahalleleri	26-28
2.Müslim Nüfus	28-30
3.Gayrimüslim Nüfus	30-31
B.KÖYLER VE KÖYLERDEKİ NÜFUS	31-39

III.BÖLÜM

İKTİSADİ YAPI	40-93
A.TOPRAĞIN TAKSİMATI VE TASARRUFU	41-54
1.Mâlikâne-Divânî Toprak Rejimi	44-47
a) Çiftlikler	47-50
b) Mezre'alar	50-54

VI

B. ZIRAI ÜRETİM	55-60
1. Hububat Üretimi	55-58
a) Buğday (Hınta)	55-56
b) Arpa (Şa'îr)	56-57
c) Darı (Dıhn)	57
d) Burçak	57
e) Seğrek	58
2. Bağcılık	58-59
3. Meyvecilik	59-60
C. VERGİLER	60-93
1. Öşür	61-69
a) Hububat Öşrü	63-67
1. Buğday Öşrü	63-64
2. Arpa Öşrü	64
3. Darı Öşrü	64
4. Seğrek Öşrü	64-65
5. Burçak Öşrü	65
6. Mercimek Öşrü	65
7. Nohut Öşrü	65
8. Erzen Öşrü	67
b) Pamuk Öşrü (Penbe)	67
c) Bostan Öşrü (Öşr-i Bostan)	67
d) Soğan Öşrü (Öşr-i Hıyar ve Piyaz)	67
e) Ceviz ve Meyve Öşrü (Eşcâr-ı ceviz ve Meyve)	68
f) Bal Öşrü (Resm-i Küvâre)	68-69
2. Şahsa Bağlı Vergiler	69-76
a) Çift Resmi	69-71
b) Bennâk ve Ekinlü Bennâk Resmi	71-72
c) Mücerred Resmi	72-73
d) Cizye Resmi (Cizye-i Bebrân)	73-74
e) İспенç Resmi (İспенçe-i Gebrân)	75-76
3. Hayvancılıkla İlgili Öergiler	76-80
a) Âdet-i Aşnâm	76-77
b) Yaylak ve Kışlak Resmi (Resm-i Yaylak ve Kışlak)	77-78
c) Mahsûlü Post-ı Vaşak ve Kaplan	78-80
4. Maktû' Vergiler ve Mukâta'alar	80-86
a) Maktû' Vergiler	80-81
1. Resm-i Âsiyâb (Değirmen Resmi)	81
b) Mukâta'alar	82-86
a) Boyahâne Mukâta'ası (Kıst-ı Boyahane)	83-84
b) Kasabhâne Mukâta'ası (Tamga-i Ganem Kassabânî)	84
c) İhtisâb Mukâta'ası	84-85
d) Bağ ve Bağçe Mukâta'ası	85
e) Mukâta'a-i Zemin	86

VII

5. Arızî Vergiler	86-90
a) Resm-i Arûs Ma'a Bâd-ı Hevâ	86-87
b) Resm-i Destbânî	88
c) Resm-i Arûs	88-89
d) Resm-i Zemîn (Dönüm Resmî)	89-90
6. KAZADAKI DIRLİKLERİN TAKSİMATI	93-97
a) Padişah Hasları	94
b) Tımarlar	94-97
SONUÇ	98-101
Haritalar	
BİBLİYOGRAFYA	102-104
Darende Kazası Köyleri	105-106

IV. BÖLÜM

A. 1530 TARİHLİ DIVRIĞI SANCAĞI KANUNNAMESİ	
EK-I	107-110
B. METİN EK-II	110-243
C. Metinden Fotokopiler.	

Ö N S Ö Z

Kendi Millî kültür varlığımızın ana kaynaklarını oluşturan belgeler bütün orijinalliği ile incelenmeyi beklemektedir. Bunların tetkiki ve tasnifi sayesinde yeni veriler ortaya kondukça Osmanlı devletinden günümüz Türkiye'sine kadar uzanacak bir bilgi köprüsü kurulabileceğine, ancak bu şekilde millî tarihimizin idâri, iktisâdi ve içtimaî yönleri ile aydınlığa çıkacağı kanaatine sahibiz. Mevcut arşiv belgeleri içerisinde ise araştırmalara temel sayılacak olan, muhtevasının derinliği ve kapsamı dolayısıyla gittikçe artan bir titizlikle incelemeye alınan tapu tahrir defterleridir. Gelecekte yapılacak araştırma ve incelemelere sağlam bir taban kurabilmek için bu belgeleri sıkı bir araştırma ve değerlendirmeye tabi tutmak gerekir. Niteki tapu tahrir defterlerinin son zamanlarda gittikçe artan bir ilgi ile hem tarihçilerin hem sosyal bilimcilerin ana kaynakları olarak kabul edildiği görülmektedir.

İşte biz de araştırma konumuza yukarıda izah ettiklerimizi dikkate alarak, Başbakanlık arşivindeki 408 no'lu, Kanûnî devri Malatya livasının nahiyelerindeki nüfus ve hâsılatıyla mâlikâneleri ve evkâfı ve Gerger ve Divriği kanunnâmelerini hâvî mufassal defter içerisindeki Darende kazâsını seçtik. XVI.yüzyılda kazâ, Divriği sancağına bağlı mâlikâne-divânî toprak rejiminin tatbik edildiği bir sahadır. Çalışmalarımız esnasında Darende kazâsı dahilindeki nüfusun yapısı, ekonomik özellikleri ve uygulanan toprak sisteminin özellikleri üzerinde durduk. 408 no'lu defterde yer alan Darende için de geçerli olan kanunnâmelerin yanısıra Osmanlı vergi sistemi ile alâkalı olarak re'ayadan, mahsûlden

IV

alınan vergileri inceledik, yer yer tablolar halinde gösterdik. Bu arada kazâ dahilinde bulunan köylerden tesbit edebildiklerimizi yine tahmini olarak bir harita üzerinde vermeye, bunların yanısıra Darende kazâsı ile ilgili olarak yazılmış eserleri elde ederek değerlendirmeye çalıştık.

Çalışmalarım esnasında yardımlarını esirgemeyip beni yönlendiren saygıdeğer hocalarım sayın Prof.Dr. Bayram KODAMAN ve Doç.Dr. Mehmet Ali ÜNAL'a saygı ve şükranlarımı sunarım.

Samsun, Eylül 1992

Songül AKKOYUN

KISALTMALAR

a.e.	:	Aynı eser
a.g.e.	:	Adı geçen eser
a.g.m.	:	Adı geçen makale
AÜDTCFD	:	Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi
a.y.	:	Aynı yer , aynı yazı
Bkz.	:	Bakınız
C.	:	Cilt
Çev.	:	Çeviren
DTCFD	:	Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi
İA	:	İslâm Ansiklopedisi
İÜİFM	:	İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası
s.	:	Sayfa
Sad.	:	Sadeleştiren
TD	:	Tapu Defteri
TTK	:	Türk Tarih Kongresi
TTKB	:	Türk Tarih Kurumu Basımevi

G İ R İ Ő

A. TAHRİR VE TAHRİR DEFTERLERİ

1. Tahrir Nedir: Sözlük anlamı olarak tahrir, yazma, yazılmayı ifade eder. Şüphesiz ki bu genel anlamı dışında Osmanlı idari-mâli yapısı içerisinde çok daha geniş bir mânâyı kapsamaktadır. Bu yönden bakıldığında ise nüfus ve arazi gibi umûmî olarak yapılan yazımları içermektedir.¹

Devletler açısından büyük önemi bulunan tahrir çalışmalarının Osmanlı ülkesinde ilk padişahlardan beri yapılageldiği bilinmektedir. Yalnız bahis konusu tahrirlerin neticelerini tesbit eden Hakana Mahsus Defterler, son zamanlara kadar devlet sırlarını içeren gizli belgeler olarak; ilgili memurlardan başkasına gösterilmeden saklı tutuluyorlardı.² İşte bu durum pek çok araştırmacıyı eski tahrir belgelerinden yoksun olarak elindeki mevcut bilgileri uygunluk yönünden tamamlama yoluna sevk etmiştir. Doğal olarak bu hâl de tarihçiler açısından araştırma güçlüğüne ortaya koymuştur.

1. M.Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimler ve Terimler Sözlüğü, C.III, s.376.

2. Ö.L.Barkan, Hüdâvendigâr Livası Sayım Defteri, Giriş, s.10.

Osmanlı devletinde ilk padişahlar zamanından beri yapıldığını belirttiğimiz tahrirlere ilişkin ikinci husus tahrirlerin yapılma zamanlarıdır. Bu konudaki görüşlere bakıldığında çalışmaların otuz yılda, yüz yılda ya da her padişah değişikliğinde gerçekleştiği vurgulanmaktadır. Nitekim bunun gibi umûmî tahrirlerin II.Selim' den sonra bir daha yapılmadığı da ifade edilmektedir. Fakat II.Selim zamanına kadar hemen her padişah dönemine rastlayan tahrirlerin bulunması ve III.Murad devrine ait çalışmaların olması bizleri III.Murad devrine kadar hemen her padişah zamanında tekrar edilmek üzere birçok defalar icra edilebildikleri kanaatine ulaştırmaktadır.³ Diğer yandan yapılan tapu-tahrir çalışmaları, devletin güçlü olduğu zamanlarda oldukça düzenli ve dikkatli yapılmıştır. Buna mukabil XVII.yüzyıldan itibaren devletin bütün müesseselerine yansıyan bozulmalar, kendisini tahrir defterlerinin yazım ve tekniğinde de hissettirmiş, gittikçe ciddiyetten uzaklaşmıştır.⁴

2. Tahririn Tarihçesi: Tahrir çalışmalarının menşei çok eskilere, M.Ö. 2500-3000 yıllarına kadar inebilmekte, ilk örneklerini Mısır'da vermektedir. Bunun gibi

3. Geniş bilgi için bkz. Ö.L.Barkan, "İmparatorluk Devirlerinin Büyük Nüfus ve Arazi Tahrirleri ve Hakana Mahsus İstatistik Defterleri", İFM,II/I,İst.1920,s.32-33.

4. İsmet Miroğlu, Kemah Sancağı ve Erzincan Kazası (1520-1566), Ank. 1990, s.10.

devri içerisinde en mükemmel tahrirlere Romalıların ulaşabildiği, ortaçağ Avrupasında da çeşitli devletler tarafından bu tür çalışmaların yapıldığı bilinmektedir.⁵

Osmanlı devletine gelinceye kadarki diğer Türk-İslâm devletlerine de bakılacak olursa nüfus ve arazi tahrirlerinin yapıldığı görülecektir. Öyle ki, Selçuklu ülkesinde defterden dışarı kalmış, yani yazılmamış bir çiftlik yer yoktu, "kamu defter içinde mektûbdı".⁶

Anadolu'da Selçuklu hakimiyetinin parçalanmasını takiben bu sahada istikrarı kuran Osmanlı devleti Selçuklu kültürü ile karşılaşmıştır. Doğal olarak bu durumda Osmanlılar başta Selçuklular olmak üzere onların nezdinde İslâm devletlerinin birçok gelenek ve devlet uygulamalarını almışlardır. Nitekim ilk zamanlarda bazı Osmanlı defterlerinde farisi formüllerin ve divanî rakam sisteminin kullanılmış olması bu defterlerin Selçuk an'anesi ile münasebetine atfedilebilirdi.⁷

Osmanlı devleti Türk-İslâm devletlerinden aldığı bu teşkilâta birtakım unsurlar ekleyerek daha da geliştirmiş, tapu tahrir defterleri Kanunî Sultan Süleyman ve II.Selim zamanında en muazzam haline ulaşmıştır.

5. Ö.L.Barkan, "İmparatorluk Devirlerinin Büyük Nüfus ve Arazi Tahrirleri ve Hakana Mahsus İstatistik Defterleri", İFM, II/I, İst.1940, s.27.

6. Ö.L.Barkan, "a.g.m.", s.28.

7. Ö.L.Barkan, "a.g.m.", s.28.

3. Tahrirlerin Yapılma Sebepleri ve Önemi: Osmanlı idâri, iktisâdi ve sosyal tarihi açısından tahrir defterleri büyük önem taşımaktadır. Nitekimbu defterler ait oldukları döneme ait devletin genel durumunu bütün canlılığı ile gözler önüne serecek mahiyettedirler. Dolayısıyla "bu kâbil nüfus ve arazi tahrirlerinin yapılması devletin idâri, mâli teşkilâtı açısından bir zarûret teşkil etmekte idi."⁸

Bu zarûret açısından bakıldığında tahrirlerin temelinde şu sebepler dolayısıyla yapıldığını söyleyebiliriz:

- a. Yeni fethedilen yerlerin durumunun en iyi şekilde tesbiti; tanıma ihtiyacı, o bölgeye mahsus olmak üzere bir tahriri gerektirirdi.
- b. Yeni bir padişahın başa geçmesi umûmi tahririn diğer bir sebebi olarak rabul edilebilir. Zira şehzadelikten sıyrılan padişahın, devletin durumu hakkında bir kanaate ulaşma, ülke kaynaklarını tanıma, ortaya çıkan yolsuzlukları bertaraf etme gibi görevlerini yerine getirebilmesi için genel tahrir kaçınılmaz oluyordu. Bunun gibi her padişah değıştikçe, her türlü berat ve tezkire sahiplerinin ellerindeki dirlik beratları ve vakıfnâme ve mülknâmelerini yeni padi-

8. İsmet Miroğlu, Kemah Sancağı ve Erzincan Kazâsı, Ank.1990, s.10.

şaha tasdik ettirmeleri ve ondan "mukarremnâme" almaları usûldendi.⁹

- c. Ülke genelinde zamana bağlı olarak meydana gelen değişiklikler, usulsüzlükler, vergi gelirlerinde, çeşitli sebeplere bağlı olarak ortaya çıkan azalmalar, artmalar, memleketi yeniden düzene koyma ihtiyacı yeni bir tahrir vesile olduğu gibi asıl olarak "defter hârici kalan gelirleri deftere sokmak"¹⁰ arzusu da devletin idâri, mâli alandaki çalışmaları için umûmî tahriri gerekli kılmıştır.

İşin ehemmiyeti dolayısıyla tahrir devlete güvenilirliğini ispat etmiş "emin", "il yazıcısı", "muharrir", "vilâyet kâtibi" diye adlandırılan kişiler tarafından gerçekleştirilirdi.¹¹ Fakat umûmiyetle bu kişiye "emin" denilir ve kendisine yardımcı olmak amacıyla bir kâtip veya kâtipler grubu görevlendirilirdi. Ayrıca tahrir yapılacak sahanın idâri ve adlî makamları, memurları bir bütün hâlinde emin'e gereken yardımı yapmakla yükümlü bulunurlardı.

Eğer tahriri söz konusu bölge yeni fethedilen bir yer ise tahrir eminleri öncelikle araziye dirlik siste-

9. İ.Miroşlu, a.p.e., s.11.

10. Halil İnalçık, Sûret-i Defter-i Sancak-i Arvanid, Ank.1987, Giriş, s.18.

11. Geniş bilgi için bkz. H.İnalçık, a.e., s.19.

mine göre has, zeamet, tımar, vakıflar, mülkler olmak üzere tanzime tâbi tutarlardı. Bunu takiben ilgili görevliler ile birlikte şehirler, kasabalar, köyler teker teker gezilerek ayrıntılı bir araştırma ve yazma işlemine girişilirdi. Vergi vermekle yükümlü kişiler, muaf olanlar, evliler, bekârlar, sakatlar, imamlar, papazlar ayrı ayrı ayrı kayd olundukları gibi mezra'alar, kışlalar, ormanlar, çayırlar, yetiştirilen mahsul-ler, velhâsıl her yönü ile topyekûn bir kayda geçme olurdu. Adeta memleketin genel bir fotokopisi titizlikle ortaya çıkarılırdı.

İşte bütün bu çalışmalar merkezde birleştirilerek tahrir bölgesine ait reayayı, öşrü, resmi, mahsûlleri, idâri yapıyı içeren geniş kapsamlı mufassal defterler meydana getirilirdi. Bu defterin yanısıra daha ziyade köy isimlerini, bu köylerin seneye göre mahsûllerini kapsayan dar kapsamlı icmal defterleri de bulunur, neticede bu iki defterden mufassal defterlerin bir tanesi tuğralı olarak eyâlete, diğeri ise korunmak üzere icmal defteri ile birlikte defterhâneye gönderilirdi.¹²

4. 1530 Tarihli Tapu Tahrir Defteri: Yavuz Selim'in Mercidabık zaferini takiben Darendede Osmanlı ülkesine katılmıştır. Osmanlı yönetimine geçtikten sonra bir san-

12. İsmet Miroğlu, Kemah Sancağı ve Erzincan Kazâsı, Ank.1990, s.12.

çak olarak örgütlenmiş, Vilâyet-i Arab'ın içersine alınmıştır. Fakat daha sonra XVI. yüzyılda Kanunî devrinde Divriği'ne bağlı bir kazâ durumuna getirilmiştir.¹³

1530 (H.937) tarihli Darende'ye ait Tapu Defteri İstanbul Başbakanlık Arşivinde Tapu, Tahrir Kataloğunda 408 numarada kayıtlıdır. Bu defterin hangi tarihte yazıldığı kesin olarak bilinmemekte, bu hususa ilişkin kayıt bulunmamaktadır. Ancak 1530 yılında düzenlenmiş olan 163 numarada kayıtlı Malatya icmal defterindeki yazı üsûlü ile verilen rakamlar, 408 no'lu Tapu Tahrir defteri ile birbirini tutmaktadır. Bu da bizi defterin 1530 tarihli olduğu kanaatine ulaştırmaktadır.¹⁴

408 numaralı Tapu Tahrir Defterinin baş tarafı eksik olup toplam 771 sayfadan ibarettir. İçerisinde Malatya livasının nahiyelerindeki nüfus hasılatı, mâlikâneleri ve evkâfı ile Gerger ve Divriği kunannameleri yer almaktadır. Defterin 796-871 sayfaları arası Darende kazâsını ihtiva etmektedir.

408 numaralı defterin Darende'yi içeren bölümüne bakıldığında Mâlikâne-Divânî sisteminin uygulandığı görülmektedir. Zira aynı durum Divriği için de söz konusu

13. Tuncer Baykara, Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş Anadolu'nun İdari Taksimatı, Ank.1988, s.88,193.

14. Refet Yınanç, Mesut Elibüyük; Kanunî Devri Malatya Tahrir Defteri (1560), Giriş, s.9.

olup, bu özelliklerini Memlûk yönetiminden devr aldığına şüphe bulunmamaktadır. Tapu defterindeki bilgiler de bunu ortaya koymakta, Memlûk yönetiminin izlerini aksettirmektedir.

Şöyle ki; Tapu-Tahrir defterinde "sipahiler idüklerine... Sultan-ı Mısır'dan menşurları var, Sipâhizâde bâ-menşûr-ı Selatin'i Mısır" ifadesi sıkça görülmekte, menşûr sahibi olan kişiler vergiden muaf tutulmaktadır. Bu uygulama ise Osmanlı devletinin Memlûk Sultanının verdikleri beratları geçerli kıldıklarını ortaya koymaktadır.

Defterin hemen baş kısmında şehrin mahalleleri, her mahallede meskun şahısların isimleri, baba adları ile yer almaktadır. Ayrıca mahallelerin sonunda eğer mevcutsa, Mısır sultanından berât alan neferlerin isimleri teker teker verilmektedir. Önce Müslüman mahalleler, bunu müteakip Ermeni mahalleleri yazılmıştır. Nahiyelere bağlı karyelerden hemen sonra, alınan vergiler ve mukata'lar düzenli olarak verilmiş, vakıflara ait hisseler de ayrıca belirtilmiştir.

B. OSMANLI ÖNCESİNDE DARENDE

1. Eskiçağda Darende: İlkçağda adı Turanda, Taranta olarak geçen Darende'nin kuruluş tarihi kesin olarak bi-

linmemektedir.¹⁵ Ancak yapılan kazılar neticesinde buranın çok eski bir yerleşme yeri olduğu anlaşılmıştır. Özellikle ilçeye bağlı köylerde yapılan kazılarda Hititler'e, Sümerler'e, Asurlular'a ait çeşitli tarihi kalıntılara rastlanmıştır, buranın tarihi âdeta Malatya şehir tarihi ile iç içe bir seyir takip etmiştir.

Orta Anadolu'ya damgasını vuran Hititler'in Malatya ve çevresine ait tarihleri buralarda ele geçen Hitit yazılı heykelleri sayesinde aydınlanabilmiştir.¹⁶ Anlaşıldığına göre Darendede en eski çağlardan beri önemli bir ticaret ve ulaşım merkezi idi. Nitekim Hitit başkenti Hattuşaş'tan başlayan bu ticaret ve ulaşım yolu "Ka- niş (Kültepe/Kayseri), Gürün, Darendede, Maldiya(Malatya) üzerinden Urfa'ya kadar uzanıyordu."¹⁷ Tarihte Ege Göçleri diye anılan ve bütün Ön Asya'yı kasıp kavuran hareket Hitit devletinin yıkılışının en büyük etkeni olmuştur. Zira devletin yıkılışından sonra Güney Anadolu ve Kuzey Suriye'de küçük Hitit krallıkları kurulmuş, Malatya ve çevresinin de içinde yer aldığı bu devletçikler Asurlular tarafından teker teker yıkılmıştır.¹⁸

15. Besim Darkot, "Malatya", IA, C.VII, s.232.

16. B.Darkot, a.y.; N.Tunçdilek, Türkiye'de Yerleşmenin Evrimi, İst.1986, s.18.

17. "Darendede", Yurt Ansiklopedisi, C.VII, s.427.

18. Arif Müfit Mansel, Eski Doğu ve Ege Tarihinin Ana Hatları, İst.1945, s.110.

Anadolu'da Hitit hakimiyetinin sona ermesinden sonra, bu sahada kurulan devletlerden Frigler nüfuzlarını Darende'ye kadar ilerletmişlerdir. Nitekim Frig sanatının şaheserlerinden bir tanesi Darende'nin 10 km. güneybatısındaki Palanga'dadır.¹⁹

Strabon'un Melitene diye adlandırdığı yer Malatya'dan ziyade bölgenin adı olup, buralar Roma hakimiyetine girince de aynı ad ile anılmışlardır.²⁰ Roma devrinde bölgenin önemi, imparatorluğun hududunda yer almış olması ile izah edilebilir. Nitekim bu özellik dolayısıyla zaman zaman Sasaniler ile olan mücadelelere sahne olmuş, hatta I.Hüsrev bu bölgeleri yağmalamıştır.

Roma imparatorluğunun ikiye ayrılmasından sonra Darende, Doğu Roma dediğimiz Bizans'ın sınırları dahilinde kalmıştır. VII.yüzyıldan itibaren bu bölgede İslâm orduları görülmeye başlamış, İslâm-Bizans mücadeleleri Tarsus-Malatya-Erzurum çizgisi boyunca süregelmiştir. Bu mücadeleler sırasında Halife Ömer, kaçmakta olan Turanda (Darende) halkını Malatya'ya yerleştirmiş, Ca'vana a-Haris'i de buraya vali olarak tayin etmiştir.²¹

VII.yüzyılda da aynı tür çarpışmalar devam etmiş, II.İustinianos'un imparatorluğu sırasında Bizans'ta

19. Veli Sevim, "Frigler", Anadolu Uygarlıkları, C.II, s.242.

20. B.Darkot, IA. C.VII, s.228.

21. B.Darkot, a.e., s.233.

iç karışıklıklar başgöterince bundan faydalanan Emeviler Darende'yi ellerine geçirmişlerdir. Fakat kısa süre sonra Erzurum ve Misis ile beraber Darende de Bizans nüfuzuna girmiştir.²²

IX. yüzyıla gelindiğinde bölgede Arap-Bizans çatışması devam etmiş, hatta 871'de Bizans imparatoru Basileros Malatya'yı almak için evvela Theprike (Divriği) ve Taranton (Darende) üzerine yürümüştü.²³ Bugünkü Çermikli suyu yakınında karargahını kurmuş, fakat seferinde muvaffak olamamıştı.

Darende, Selçukluların bölgeye ulaşmalarına kadar geçen zaman süresince Bizans nüfuzu altında kalmış, XI. yüzyıldan itibaren Selçuklular vasıtasıyla Türk hakimiyeti ile tanışmıştır.

2. Osmanlı İdaresine Kadar Darende: Selçuklular batı yönlü fetih politikaları doğrultusunda Anadolu'ya yöneldikleri vakit Malatya ve çevresi Bizans'a bağlı "Likandos Teması" denilen eyâlet halinde bulunuyordu.²⁴ Bu eyâlete doğru Türk akınları 1058 yıllarında Tuğrul Bey emirlerinden Emir Dinar başkanlığında görüldü. Öyle ki, ortaçağda altını, gümüşü, mücevheratı ve kumaş-

22. H.Dursun Yıldız, "Bizans Tarihi", Anadolu Uygarlıkları, C.III, s.446.

23. B.Darkot, IA., C.VII, s.234.

24. Yılmaz Öztuna, Türkiye Tarihi, C.II, s.57.

ları ile nam kazanmış Malatya önüne gelince Türkler, atlarının dizginlerini çekmek zorunda kaldılar.²⁵

1071 Malazgirt zaferini takiben Anadolu'da hızla fetih hareketlerine girişen Türkmen beyleri, fethettikleri bölgelerde beylikler kurarak bağımsız yönetimler oluşturuyorlardı. Anadolu'daki ilk beylikler olarak adlandırılan bu birimlerden en güçlüsü Darende ve Malatya'nın tâbi olduğu Danişmentliler'di. Malatya ve çevresi Ermeni Gabriel elinde bulunduğu sıralarda Danişmentli Emir Gazi üç yıl süreyle bu sahayı kuşattıktan sonra almıştı. Bu sıralarda Anadolu Selçuklu devleti güçlenerek bu beylik için tehdit unsuru olmaya başlamıştı. Öyle ki, bu iki rakip güç arasında Darende, sürekli bir mücadele mevki olarak dikkati çekiyordu. Nitekim Danişmentliler iç karışıklıklar dolayısıyla Sivas, Kayseri ve Malatya şubelerine ayrıldıktan sonra bunu fırsat bilen II.Kılıçarslan aralarında akrabalık bulunan bu beyliğe saldırarak onların elinde bulunan Elbistan, Darende, Gedük ve Tahma suyu yörelerini ele geçirdi(1165).²⁶

1243 tarihli Köseadağ savaşı, Türkiye tarihi için bir dönüm noktası olmuştur. Zira bu süreçle Moğol istilâsına maruz kalan Selçuklu devletinin otoritesinin

25. M.Çağatay Uzuçay, İlk Müslüman Türk Devletleri, İst.1965, s.35.

26. Ali Sevim, Yaşar Yücel; Türkiye Tarihi, C.I, Ank. 1990, s.97.

zayıflaması neticesinde Anadolu'da irili ufaklı pek çok devletçik ortaya çıkmıştır. Bu ortamda Darende, Orta Anadolu'ya hâkim olan Eretna devletine tâbi idi. Ve devletin, Memlûkler ile olan anlaşmazlıklarında sık sık yağmalanan bir alan olarak bulunuyordu.

Eretna devleti özellikle, kurucuları Eretna Bey zamanında Memlûkler ile yoğun mücadeleleri yaşamıştır. Nitekim bu durumda çeşitli Türkmen beylerini koz olarak kullanan Memlûkler zaman zaman üstün konuma ulaşıyorlardı. Şöyle ki; 1338'de Türkmen beylerinden oluşan bir grup, Eretna'nın tâbi olduğu Darende valisi Hadım Mercan'ın kendisini (Eretna beyini) görmek için yanına gelmesinden istifade ederek Darende'yi ele geçirip Karaca beye teslim etmişlerdi.²⁷ Hatta bu durum Memlûk hükümdarına bildirilerek Darende'ye bir emir göndermesi de istenmiş, Memlûk hükümdarı da mevcut halden çok memnun kalmıştı.

Eretna devletinin yıkılışından sonra iktidarı alan ve adı ile anılan Kadı Burhaneddin devletini kuran Ahmed, hakimiyeti Malatya ve Divriği'ye kadar uzanan Memlûkler ile mücadeleyi devam ettirmiş Dulkadiroğulları ile ittifaka girerek Darende ve Divriği civarını yağma etmiş-

27. "Karaca bey Dulkadirli bir bey olup, bu beyliğin kurulmasında büyük rol oynamış kişidir." (Ali Sevim, Yaşar Yücel, Türkiye Tarihi, s.264.)

tir.²⁸

Bu şekilde devam eden el değiştirmelerle tekrar Memlûklerin eline geçen Darende Osmanlı idâresine girmeye kadar, bu devletin yönetiminde kalmıştır.

3. Osmanlı Hakimiyetinde Darende: Osmanlı devleti kurulduğu sıralarda Anadolu'da Selçuklu devletinin yıkılmasından sonra kurulmuş pek çok beylik bulunuyordu. Darende bu beylikler içerisinde Memlûklere tâbi olan Dulkadiroğulları hâkimiyetindeydi. Bu beylikler, Padiřah I.Murat'tan itibaren Anadolu'da siyasi birliği kurma ideali doğrultusunda Osmanlı topraklarına katılmaya başlamışlardı. Nitekim bu yöndeki muvaffakiyeti ile dik-kati çeken Yıldırım Bayezit, Divrięi tarafına giderek Behisni ile beraber Darende'yi de ülkesine katmış, Mı-sırlıları da Malatya'dan kovmuştur.²⁹ Fakat Memlûklerin dūřmanlıęını üzerine çeken Bayezit, Timur tehlikesi karşısında kendisini siyasî bir yalnızlık içinde bulmuştur. Çünkü bu sıralarda doğuda Osmanlı devleti için rakip bir güç olarak Timur tahdidi bařęöstermiřti. Hâkimiye-tine batıyı da katmak isteyen Timur'un istilâsı Anado-

28. Geniş bilgi için bkz. Y.Yücel, Anadolu Beylikleri Hakkında Araştırmalar Eretna Devleti, Kadı Burhaneddin Devleti, Mutahharten ve Erzincan Emirliği, Ank.1989, s.128.

29. Mustafa Akdağ, Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi, İst.1979, C.I, s.310.

lu'ya ulaştığı sırada, Darende ve Divriği emirlerinin, topraklarını terkederek kaçtıkları görülmektedir.³⁰

Ankara savaşından sonra Timur, Anadolu beylerine eski topraklarını geri vermiş, Darende bu kargaşa ortamında Memlûklerin eline geçmiştir. Osmanlı devletinin başına Çelebi Mehmet geçerek devleti yeniden kurmuş, bundan sonra başa geçen II.Murat Dulkadiroğlunun kızını oğlu II.Mehmet'e (Fatih) alarak akrabalık bağı oluşturmuştur.

Fatih ile Osmanlı devleti kuruluş devrini tamamlamış, tam teşkilatlı bir düzene kavuşmuştur. Bu sırada rakip bir güç olarak Memlûkler bulunuyordu. Osmanlı devletindeki bu gelişmeden çekinen Memlûk hükümdarı Kayıtbay, Dulkadiroğullarını iki devlet arasında tampon bir güç olarak görüyordu. Bu sebeptendir ki Dulkadiroğulları beyliği iki ülke arasında anlaşmazlık konusu hâlinde II.Bayezid zamanında mücadele mevki olmuştur.³¹

II.Bayezid, daha sağlığında iken oğulları arasında taht kavgalarını görme şanssızlığını yaşamıştı. Selim, Korkud ve Ahmed arasındaki bu çekişmede en ateşli olarak Selim görülüyordu. Nitekim Selim babasına karşı tahtı ele geçirmek üzere harekete geçince uzun bir takiple

30. Yaşar Yücel, Timur'un Ortadoğu-Anadolu Seferleri ve Sonuçları(1393-1402), TTKB., Ank.1988, s.18.

31. J.V.Hammer, Osmanlı Tarihi,(Çev.Mehmet Ata), İst. 1991, C.I, s.270; İ.H.Uzunçarşılı,Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu-Karakoyunlu Devletleri, Ank.1988, s.173.

karşılaşmıştı. İşte bu ortamda Selim önce Amasya'yı, sonra da Darende'yi sığınak yeri olarak seçmişti.³²

Yavuz Selim Osmanlı padişahlığını elde ettikten ve iç güvenliğini sağladıktan sonra, doğu ve güney siyasetinin bir gereği olarak Memlûkler üzerine yürümüştür. Yavuz Memlûk seferine çıkarken önce Halep yöresinde bulunan Malatya, Divriği, Darende, Minsar, Gömi dolaylarını buyruğu altına almıştır.³³ Böylece Anadolu'daki siyasî birliği yeniden kurmuştur.

Mısır seferini takiben Yavuz, 1520'lerde Asya'daki topraklarını bir "vilâyet" olarak ülkeye katmıştır. Ve Darende "vilâyet-i Arab" denilen beylerbeyliğinin sancakları içerisinde yer almıştır.³⁴

Bu tarihlerden itibaren Darende Osmanlı idâri ve sosyal yapısı içerisinde varlığını devam ettirmiştir.

32. Hoca Saadettin, Tacü't-Tevârih, (Sad. İsmet Parmaksızoğlu), İst.1979, C.IV, s.150.

33. Hoca Saadettin, Tacü't-Tevarih, s.292.

34. Tuncer Baykara, Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş I, Anadolu'nun İdâri Taksimatı, Ank.1988, s.88.

I. BÖLÜM

İDÂRÎ YAPI

A. MEMLEKET YÖNETİMİNDE "SANCAK" VE "KAZÂ" LAR

Osmanlı devleti memleket idâresi bakımından, hepsi de merkeze bağlı olmak üzere eyâletlere, sancaklara, kazâlara ve nihayet köylere ayrılıyordu. Bu taksimatta idârî yönden en üst seviyede eyaletler vardı. İlk zamanlarda yalnızca merkezi Kütahya'da olan Anadolu beylerbeyliği ile merkezi Manastır olan Rumeli beylerbeyliği mevcut iken, XVI. yy.dan itibaren bunların sayılarında büyük artış olmuştur.

Eyalet kelime olarak "İyala" yani hükmetmek, idâre etmek anlamına gelmektedir.¹ Ve bu anlamı ile Selçuklulardan beri kullanılagelmıştır. Sancaklardan meydana gelen eyaletlerin başında beylerbeyi bulunur ve Paşa Sancağı denilen eyalet merkezinde oturur idi. Başlangıçta beylerbeyinin askerî özelliği, idarî özelliğinden daha etkili olup, bu durumu XVI. yüzyıldan itibaren değişmeye başlamıştır. Nitekim daha XVI. yüzyılın ortalarından itibaren beylerbeyi, komutan vasfından ziyade, bulunduğu yerde istikrârı sağlayan, askerî zümrenin problemlerini çözen, tımarlı sipahi atayan

1. Tuncer Baykara, a.g.e., s.30.

velhâsıl bölgesinde padişahı temsil eden kişi durumuna gelmiştir.²

Sancaklar ise, Osmanlı merkezî idare yapısında en temel birimdir. Yönetimleri doğrudan merkezden gönderilen sancakbeyleri tarafından gerçekleştirildi. Sancak beyi ise "ehl-i örf" zümresinden biri olarak, sancakta padişahın icra yetkisini temsil eden en büyük güç niteliğinde idi.³

Sancakların oluşumunda büyük ölçüde coğrafî, tarihi ve etnik faktörlerin rolü olmuştur. Bunun gibi sancağın arazi bakımından büyüklük ve küçüklüğünde de jeopolitik yapısı ile birlikte söz konusu edilen özelliklerin etkisi olduğu bilinmektedir.

Sancaklar ile ilgili diğer bir husus ise sancak kanunnâmeleridir. Nitekim devlet sancaklararası kültürel ve sosyal farklara dikkat ederek bölge ve toplulukların özelliklerine göre ayrı ayrı kanunnâmeler oluşturmuş, bu şekilde âdeta mahallî kanunlar ortaya çıkmıştır.

Osmanlı devleti çok geniş olan topraklarını idare edebilmek açısından kazâlara bölerek, buralara mahsûs

2. M. Ali Ünal, XVI. yy. da Harput Sancağı (1518-1566), Ank.1989, s.29.

3. İsmet Miroğlu, Kemah Sancağı ve Erzincan Kazâsı (1520-1566), Ank.1990, s.23.

belirli idârî-kazâî örgütler kurmuştur. Her kazâ kendisini kültürel, ticarî üstünlüğü ile belli etmiş, kasaba ve şehirler ile bunları "çevrelemiş köylerin teşkil ettiği idarî birliği ifade ediyordu."⁴ Şu halde kazaların oluşumu tarihi süreç içerisinde gerçekleşmekte ve bunda tarihi, iktisâdî, coğrafî yapının rolü büyük olmaktadır.

Kazâlar kadılık mıntıkası olarak da anılmakta, bu husus kazâdaki idârî örgütün başı olan kadının varlığından ileri gelmektedir. Kadılar kazâların merkezi olan şehirlerde otururlar ve çoğunlukla da buralar kadıların oturdukları yer ile anılırlardı. Kadıların görev ve yetkileri oldukça genişti. Hukukî, askerî, örfî ve belediye hizmetleri gibi hemen bütün işler kadının denetimi altında idi.⁵

Netice itibariyle Osmanlı idârî anlayışına göre ülke, bir yandan beylerbeylik ve sancak şeklinde askerî-idârî birimlere ayrılırken, bir yandan da ser'i-idârî birimler olarak kazâlara da sahip bulunuyordu.

B. DARENDE KAZÂSI

a. Coğrafî Konumu: Darende kazâsı Doğu Anadolu bölgesinde yer almaktadır. Kayseri -Malatya karayolu

4. M.Ali Ünal, a.g.e., s.50.

5. Geniş bilgi için bkz. M.Ali Ünal, a.g.e., s.52 vd.

üzerinde Tohma çayının Yazıköy'ünde güneydoğuya doğru uzanan dar bir bölgenin içinde kurulmuştur. Günümüz idari taksimatına baktığımızda Malatya iline bağlı ilçe ve ilçe merkezi bir kasabadır. Doğusunda Mayatya'nın Hekimhan ve Akçadağ ilçeleri, kuzeyinde ve batısında Sivas, güneyinde Kahramanmaraş illeri bulunmaktadır.

İlçe topraklarına hayat veren Tohma çayının kolları buradan geçer. Nitekim ilçe topraklarına kuzeybatıdan giren çay kollara ayrılır. Ayvalı Tohması, batıdan gelen Hacılar Tohması ilçenin çukur bölümünde, Mığdı düzündeki birleşerek verimli toprakları sular.⁶

Darende'nin yüzey şekillerine bakılacak olursa, kısmen dağlık, kısmen ovalık bir özellik gösterir. Ovalık yerlerde tarımsal üretim, dağ eteklerinde ise hayvancılık önem kazanmıştır. Bu yönden bakıldığında Darende'de şu dağlar yer almaktadır: Güneyde Kuşkaya tepesi, güneydoğuda Kepez dağı, doğuda Akçababa dağı, kuzeydoğuda Leylek dağı, batıda ise Hezanlı dağı. Bu dağların arasında Tohma çayının kollarının suladığı ovalar yer alır ki bunun en önemlisi Mığdı ovasıdır.

Darende'nin bu coğrafî konumu halkın ekonomik faaliyetlerini de yönlendirmiş, tarım, hayvancılık ve el sanatları başlıca uğraş sahası olmuştur. Tarımsal üre-

6. Büyük Kültür Ansiklopedisi, C.IV, Ank.1984,s.1457.

timde özellikle hoşafılık erikleri, tahıl üretimi başta gelir. Ayrıca Darende bağları ile tarihte kendisinden bahsettirmiş bir ilçemizdir.

b. Tarihi Gelişimi: Daha önceki bölümde açıkladığımız üzere Darende'nin eski ve ortaçağ tarihinin yaratıcı güçleri Hititler, Frigler, Romalılar, Bizanslılar, Araplar ve Türkler olmuştur. Bölgenin Türklerle tanışması Selçukluların Anadolu, başka bir ifadeyle Bizans yönlü akınları sayesinde gerçekleşmiştir.

Danışmentlilerin, Anadolu Selçuklularının, Eretna devletinin başlıca hüküm sahası olan Darende uzun süre de Memlûk hakimiyetinde kalmıştır. Nitekim kazânın idârî ve iktisâdî yapısının şekillenmesinde Memlûk devletin büyük rolü olmuştur. Darende'nin kesin olarak Osmanlı idaresine girmesinden sonra bile elinde Mısır sultanından beratı olanların aynı haklara sahip olarak yerlerinde bırakılmaları bunu ortaya koymaktadır.

Kazâ ve çevresi kâh Memlûklere bağlı Dulkadiroğullarının, kâh Osmanlıların elinde sürekli olarak yer değiştirmiş, en nihayet Yavuz Selim'in Mısır seferi neticesinde Osmanlı idârî ve sosyal yapısı içerisindeki yerini almıştır.

c. 1530 Tahririne Göre Darende'nin Idârî Taksimatı:

XVI.yüzyıl başlarında Darende'nin idârî taksimatına geçmeden önce, buna ilişkin esas kavramlar üzerinde durmak yerinde olacaktır. Bu noktada akla ilk gelen nahiyeler ve köyler olup bir fikir vermesi açısından bunlara biraz değinmek gerekmektedir.

Nahiyeler, yöre, çevre, memleket hatta beylerbeylik ve sancak gibi anlamlar taşımakta, fakat asıl olarak bir şehrin çevresi olarak vilayetle özdeşleşmektedir.⁷ Diğer yandan nahiye XV.yy.da divan, cemâ'at gibi anlamlarda da kullanılmıştır.⁸

Nahiyelerin statüsü XVI.yüzyıl sonlarına kadar sancağın alt birimi iken, bu yüzyılda idârî bakımdan kazâların altına geçmiştir. Bir başka deyişle nahiyeler arasında kadının olduğu nahiye, diğerlerinin üzerinde kabul edilmiştir.⁹ Nihâyet nahiyelerin kazânın alt birimi haline gelmesi XVII.yy.dan sonra iyice yaygınlaşmıştır.

1530 tahririne göre Darende, Sivas eyaletinin Divriği sancağı içerisinde görülmektedir. Ve Ovacuk nahiyesi, Ayvalı nahiyesi ve Gürün nahiyesi olmak üzere üç nahiyeden müteşekkildir.

7. Tuncer Baykara, a.g.e., s.33.

8. M.Ali Ünal, a.g.e., s.35.

9. Tuncer Baykara, a.e., s.34.

- Ovacuk Nahiyesi

1530 tahririne göre Ovacuk nahiyesinde 20 köy bulunmaktadır. Diğer nahiyeler içerisinde köy sayısı bakımından 2. sırayı almaktadır (Tablo II). Ovacuk nahiyesinin 2 gayrimüslim, 1 müslim olmak üzere 3 mahallesi bulunmaktadır. Ayrıca 23 mezre'ası vardır.

- Gürün Nahiyesi

Gürün nahiyesi 12 köy sayısı ile diğer nahiyelerden daha küçük bir yapıdadır. Bugün Sivas ili sınırları içerisinde yer almaktadır. 4 gayrimüslim, 1 müslim olmak üzere 5 mahallesi ve 22 mezre'ası bulunmaktadır (Tablo II,VI).

- Ayvalı Nahiyesi

Nahiye bugün de Darende sınırları içerisinde bulunmaktadır. 1 gayrimüslim mahallesi ve 88 mezre'ası ile genişçe bir alanı kaplamaktadır.

Darende şehrinde 11 mahalle olup bunların yalnızca bir tanesi gayrimüslimdir. Buna karşılık nahiyelerde bulunan toplam 9 mahalleden 7 tanesi gayrimüslim olup 2 tanesi müslümandır (Tablo I).

II. BÖLÜM

YERLEŞME VE NÜFUS

Darendede en eski çağlardan beri önemli bir ticaret ve ulaşım merkezi olmuştur. Bu sebeple de devletlerarası anlaşmazlıklarda bir mücadele mevki olarak görülmüştür. Buna ilaveten bölgenin coğrafî özellikleri hem nüfus, hem de ekonomik faaliyetler yönünden Darendede'yi etkilemiştir. Dağlık yapısı dolayısıyla hayvancılık, Tohma çayının nimetleri vasıtasıyla tarım, ayrıca el sanatları halkın başlıca geçim kaynağını meydana getirmiştir.

Tuğrul Bey zamanında Türklerle tanışan Darendede'nin asıl olarak Türkleşmesi 1071 Malazgirt savaşından sonra başlamış; Danişmentliler zamanında gerçekleşmiştir.¹ Nitekim Ermeni Gabriel elindeki, Malatya ve çevre toprakları alındıktan sonra Danişmentliler, bu maksatlı olarak fethettikleri topraklara bizzat nitelikli işgücüne sahip kişileri aileleri ile birlikte getirerek yerleştiriyorlardı. Ayrıca ekonomik canlılığı sağlamak için onlara evler, tarım araçları, tohumluk dağıtıp vergiden muaf tutuyorlar idi.² Bu suretle Darendede

1. Yaşar Yücel, Ali Sevim, Türkiye Tarihi, Ank.1990, s.173.

2. Ahmet Tabakoğlu, Türk İktisat Tarihi, İst.1986, s.106.

ve çevresinde Türk nüfusunun sayısı ve etkinliği artırılmıştır.

İlk beylikler zamanında Anadolu'nun Türkleşmesi konusundaki iskân siyaseti Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu sultanları zamanında da devam etmiştir. Şöyle ki; Büyük Selçuklu devletinin himayesi altında Anadolu'nun doğudan gelen Türk kitleleri tarafından iskânı bilhassa Melikşah'ın padişahlığı ile sistematik olarak başlamıştır. Daha sonraki dönemde ise Anadolu Selçuklularının kurucusu sayılan Süleyman Şah'ın emri ile doğu ve Orta Anadolu steplerine Türk kabileleri yerleştirilmiştir.³

Bu şekilde harap ve bakımsız olan Anadolu şehirleri büyük canlılık kazanmıştır. Bunu takiben Moğol baskısı karşısında Türkmenlerin insan seli halinde batıya doğru akması ile Anadolu'nun Türkleşmesi tamamlanmıştır. Zira yeni ve büyük bir göçün sebebi olarak Moğollar Türkiye'deki Türk-İslâm nüfusunu büyük nisbette artırmışlardır. Öyle ki, göçebe aşiretlerden başka belli bir maddî kaynağa sahip fikir ve sanat adamları, zengin tüccarlar, köylüler, dervişler akın akın Anadolu'ya yerleşiyorlar, buradaki Türk ekseriyetini çoğaltıyorlardı.⁴

3. Fuad Köprülü, Osmanlı Devletinin Kuruluşu, Ank. 1988, s.40.

4. Geniş bilgi için bkz. Fuad Köprülü, a.e., s.42-44.

Selçuklu devletinin Moğol hakimiyetini kabul ettiği dönemde ise Türk şehir hayatında derin değişiklikler meydana gelmiştir. Türk beyleri ve Moğol askerleri arasında şehirlerin el değiştirip durmaları huzursuzluklar yaratıyordu.⁵

Moğol istilâsında Anadolu'ya gelen birçok Türkmen topluluğu iskân edildikleri yerlerde kendi isimleri ile köyler teşkil etmişler, köy, dağ, nehir adlarını geldikleri sahalardan getirmişlerdir. Bu şekilde Anadolu kısmen Türkleşirken, dikkat edilmesi gereken husus gayri müslim nüfusun da varlığını devam ettirmesidir. Nitekim gayrimüslim nüfusun sayısı müslim nüfusa göre az olmakla beraber, belli mahallelerde, köylerde büyük yekün tutabilmektedirler. Zaten Darende kazâsına bağlı köylerin isimlerinden bazıları Türkçe değildir. Sitrek-i Süfla, Sitrek-i 'Ulyâ, Hantaros, Mangebuz bunlardan bazılarıdır.⁶

A. ŞEHİR NÜFUSU

1. Darende Şehrinin Mahalleleri: Darende kazâsı 1530 tahririnde toplam 12 müslim ve 8 gayri müslim olmak ü-

5. Mustafa Akdağ, Türkiye'nin İktisadî ve İctimâî Tarihi, C.II, Ank.1979, s.34.

6. TD 408; s.805, 826, 827, 835 vd.

zere 20 mahalleden müteşekkildir. Buna göre mahalle başına ortalama 42.3 nefer düşmektedir. Mahalle başına düşen mücerred sayısı ise oldukça az olup 6.2'dir. Şu halde gerek nefer sayısı gerekse mücerred miktarı bakımından Darende'nin en büyük mahallesi Aşudu nahiyesine bağlı deftere Mahalle-i Ermeniyân diye kayd edilmiş gayrimüslim mahalledir. Bu mahallenin 119 hanesi, 2 mücerredi bulunmaktadır. Görüldüğü üzere hane sayısına göre mücerred yok denecek kadar azdır. Kazânın en küçük mahallesi bir gayrimüslim mahalle olup 9 hanesine karşılık mücerredi bulunmamaktadır (Tablo I).

1530 Tapu Tahrir Defterinde Darende kazâsı mahallelerinde dikkati çeken hususlara bakacak olursak:

Öncelikle şehir merkezi mahallelerinin isimleri deftere düzgün olarak kaydedilmiştir. Ve genellikle de isimlerini câmiî ve şahıs adlarından, ünvanlarından almış görülmektedir. Mescid-i Halife, Mescid-i Çağlu, Şeyh Cum'a Hacı, İlyas Fakih mahalleleri gibi.

Buna mukabil nahiyelere bağlı mahallelerin isimleri yazılmayıp sadece mahalle-i Müslüman, mahalle-i Ermeniyân şeklinde kaydolunmuş bulunmaktadır.

Dikkatimizi çeken diğer bir husus ise şehre bağlı mahallelerde mücerred sayısı fazla olduğu halde, nahiyelere bağlı mahallelerde şehre göre mücerred sayısının

çok az oluşudur (Tablo I). Bunun gibi müslim mahallelerde mücerred fazlalığına karşılık, gayrimüslim mahallelerde bu miktar oldukça azdır. Müslüman mahalleler açısından bu durum köylerdeki gelenek ve sosyal hayat anlayışı ile izah edilebilir.

XVI. yüzyıl başlarında Darende kazasında toplam 20 mahallenin varlığı kazadaki şehirleşme oranının fazlalığı ile izah edilebilir. Nitekim aynı dönemlerde Kemah sancağında 4 mahalle bulunduğu görülmektedir.⁷

2. Müslim Nüfus: XVI. yüzyılda Darende kazasının şehir merkezi olarak toplam nüfusunun diğer bazı kazalar ile karşılaştırıldığında daha fazla olduğu görülmektedir. Şöyle ki, 1520 tarihli tahrirde Ordu kazasında 303 müslim nüfusun varlığın karşılık Darende'de yaklaşık olarak 1835 müslim nüfus mevcut idi. Darende'de şehir nüfusunun fazlalığı büyük ölçüde Tohma akarsuyunun oluşturduğu ziraate elverişli ovalık alanların bulunmasından kaynaklanıyordu.⁸

1530 tahririne göre kazada bulunan toplam 11 mahalleden 1 tanesi dışındaki 10 mahalle hemen tamamen müslüman olup buradaki toplam nüfus köylere göre daha azdır. Diğer yandan XVI.yüzyıldaki bu tahrire göre kaza

7. İsmet Miroğlu, Kemah Sancağı ve Erzincan Kazâsı (1520-1566), Ank.1990, s.141.

8. B.Yediyıldız, Ordu Kazâsı Sosyal Tarihi, Ank.1985, s.99.

TABLO-I 1530 Tarihinde Darende Kazâsındaki Mahalleler
ve Nüfusları

Mahalleler	H	M	İmam	Sipahi	Sipahi zâde	Pirî Fanî ve Gâib
1. Mevlânâ Miras Nâm-ı Diğer Ali Fakih	76	20	1	1	16	5
2. Mescid-i Minare	45	13	1	-	9	-
3. Mescid-i Zeynî	23	6	1	-	-	3
4. Mescid-i Ahmed Fakih Nâm-ı Diğer Musa Beg	26	7	1	-	5	2
5. Mescid-i Çağlu	51	9	1	-	-	5
6. İlyas Fakih	12	7	1	-	-	3
7. Mescid-i Hacı Ali	7	4	1	-	5	-
8. Mescid-Beg	42	12	1	4	-	-
9. Şeyh Cum'a Hacı	52	12	1	-	3	-
10. Mescid-i Halife	33	12	1	4	-	2
11. Mahalle-i Ermeniyan	45	1				
TOPLAM	412	103	10	9	38	20

H : Hane

M : Mücerred

merkezinde vergi mükellefi müslim hane sayısı 367'dir. Bir haneyi beş kişi olarak kabul edersek kazadaki tahmini nüfus sayısına ulaşırız ki, bu da 1835'tir. Ve bu değer merkezde toplam nüfus içerisindeki oranı % 89.07'dir.

Ancak vergiden muaf olanlar ile askerî sınıf ve idareci sınıf (imam, müezzin, sipahizâde) ile aileleri bu rakamlar dışında kalmıştır (Tablo III).

3. Gayri Müslim Nüfus: 1530 tahririne göre Darende kazasında toplam 8 ermeni mahallesi olup bunların bir tanesi şehrin merkezinde, diğerleri ise nahiyelere bağlı köylere tâbi görülmektedir. Tapu defterinde bu mahalleler "Mahalle-i Ermeniyân" şeklinde kaydolunmuş olup ayrıca bir isimle yazılmamışlardır. Gayrimüslimden kastedilen Ermeni nüfusudur. Nitekim Evliya Çelebi XVII. yüzyılda Darende'ye uğradığı zaman burayı Türkmen ve Ermenilerden müteşekkil bir kazâ olarak zikretmektedir.⁹

Kazâ merkezinde mevcut olan 1 gayrimüslim mahalleinin 45 hanesi ve 1 mücerredi bulunmaktadır. Buna göre şehirdeki gayrimüslim nüfus 225 olup, toplam şehir nüfusuna oranı % 10.92'dir. Bu verilerden anlaşılacağı üzere kazâ merkezinde gayrimüslimlerin sayısı müslim

9. Seyahatname, (Sad.Z.Danışman), İst.1314, C.V,s.85.

nüfusa oranla oldukça azdır. Öte yandan 1530 tahririne göre Darende kazâsında gayrimüslim nüfusun çoğunluğu köylerde toplanmış durumdadır.

Netice itibari ile kazânın şehir ve köyler dahil toplam 9090 olan nüfusunun 1975 kişisi gayrimüslim olup, toplam kazâ nüfusu içerisinde % 21.72'lik bir orana sahip bulunmaktadır. Dolayısı ile kazâ genel olarak çoğunluğu müslim nüfusun dışturduğu bir yer şeklinde görölmektedir (Tablo III).

B. KÖYLER VE KÖYLERDEKİ NÜFUS

Tahrir defterlerinde "karye" olarak geçen köy kavramı, belli bir nüfusa sahip yerler için kullanılır. Osmanlı dönemi kayıtlarında da iskân edilen yer anlamındadır. Başka bir ifade ile köy, "toplumsal bünyesi kademesiz olarak tarım ile uğraşan ve birbirlerinden yaşayışları fazla farklı bulunmayan çiftçi ailelerinden oluşuyordu."¹⁰

1530 tahririne göre Darende kazasında köyler ictimaî ve iktisadî hayatın yoğun olarak yaşandığı sahalara olarak görölmektedir. Nitekim kazânın toplam nüfusunun % 70'e yakın kısmı köylerde yaşamaktadır. Bu durum Da-

10. Mustafa Akdağ, a.g.e., C.II, s.50.

rende köylerinin ziraate elverişli, ovalık ve ayrıca hayvancılığa uygun olması gibi coğrafî özelliklerle izah edilebilir.

Köy hayatında iki üretim türü hayvancılık ve tarım işletmeciliği hakim idi. Darende'de de halkın çoğunun geçimini tarımsal üretime dayandırması dolayısıyla nüfus köylerde toplanmış durumdadır. Bu sebeptendir ki, devletin mâlî gücünü oluşturan vergiler içinde en önemli kaynağı köylerde yaşayan "re'âyâ"dan sağlanan gelirler oluşturuyordu.¹¹

Bir yerleşim merkezinin köy olarak kabul edilmesi için belli bir kriter bulunmamakta, bir veya birkaç vergi mükellefinin olması bir yerin köy sayılması için yeterli olabilmektedir. Nitekim ekilen ama nüfusu bulunmayan mezre'alar 1 hâne ile de olsa iskân edildiği zaman karye olarak tahrir defterlerinde yer almaktadır.

Köy halkı bütünü ile bir tarım toplumu özelliğinde olup re'âyâ dediğimiz köylüler oturduğu köyün çevresinde bulunan arazinin verimine ve büyüklüğüne göre değişen "çiftlikleri" ekip biçer, ürününün beşte birini öşür olarak devlete veya sipahiye öderdi. Re'âyâ işlediği toprağın karşılığında tapu resmi ödememiş olup, tasarruf ettiği yer içinde çift resmi veya dönüm resmi

11. M.Ali Ünel, a.g.e., s.65.

adı altında çeşitli vergiler verirdi.¹² Şu halde Osmanlı devleti mahsûlat ve mamûlat-ı zirâiye gibi vergileri re'âyâdan tahsil etmek durumundadır.¹³

Devlet için ziraatin mâli kaynak olması dolayısıyla re'âyânın şehirlere göç etmesi zordu. Yani köylü nerede "ra'iiyet" kaydedilmiş ise orada oturmak mecburiyetindeydi. Aksi durumda "çift bozan akçesi", "Levendlik akçesi" adı altında ceza ve tazminatlar ödemekte idi. Şayet çiftini bozan köylünün kaçışının üzerinden 10 yıl geçmemiş ise yakalanarak tekrar köyünde oturmaya mecbur kılınırdı.¹⁴

Genelde köyler câmiilerin etrafında kurulmuşlardır. İdari açıdan bakıldığında ise bağlı buldukları sancak merkezinin kadısına tâbidirler. Köylerde idâri güç imamların elinde toplanmıştır. Güvenlik işleri ise köy subaşlarının yönetimindeki sekbanlar tarafından sağlanırdı.¹⁵ Fakat bağ-bahçe yetiştirmek, ekin ve başka tarım işi ile uğraşmak ya da hayvancılık etmek gibi devlet mülkü durumundaki topraklarda çalışan köylüler arasında kademelenmeler söz konusu değildi. Bunun gibi köy imamı, pa-

12. Geniş bilgi için bkz. Vergiler kısmı.

13. Fuad Köprülü, a.g.e., s.52.

14. Ö.L.Barkan, "Türkiye'de İmparatorluk Devrinin Büyük Nüfus ve Arazi Tahrirleri ve Hakana Mahsus İstatistik Defterleri"(I), I.Ü.İ.F.M., s.23.

15. A.Tabakoğlu, Türk İktisat Tarihi, s.231-232.

pazı, şeyhi, yiğitbaşı gibi ileri gelenler belki bir itibara sahip idiler. Ama şer'i ve örfi hukuk karşısında bütün köy halkı birbirine eşit idi.

Köy ve re'âyâ hakkındaki bu genel açıklamalardan sonra XVI.yüzyılda Darende kazası köyleri ve nüfusu hakkında şu değerlendirmelere ulaşabiliriz:

Evvela Darende nüfusunun yarısından fazlası köylerde meskündür. Bu sebeple hem kazâya bağlı köy sayısı, hem de köylerde yaşayan nüfus fazladır. Tapu defterinde 1530 tahririnde 57 köy kaydedilmiştir. Köyler içerisinde en fazla nüfusa 133 hane ile Ovacuk nahiyesine bağlı Aşudu köyü sahiptir (Tablo II). 133 haneden 14 hane müslim mahalle olup geriye kalan 119 hane gayrimüslim dediğimiz ermeni hânesidir. Dolayısıyla Aşudu 1 hane 5 kişi kabul edildiği takdirde 2 mücerred ile birlikte 665 kişilik nüfusuyla kazanın en büyük köyü durumundadır. Buna mukabil kazanın en küçük köyü Gürün nahiyesine bağlı 1 haneli Sazcuğâz-ı Süflâ ve Ayvalu nahiyesine bağlı yine 1 haneli Ayubozan(?)dir. Ayrıca 2 veya 3 hane gibi pek az nüfusu barındıran ve defterlere karye diye kaydedilmiş 5 yerleşim yeri daha bulunmaktadır.¹⁶ Bunda coğrafî etkenlerin, özellikle yörenin dağlık oluşunun etkisi olduğunu belirtmek gerekir.

16. TD 408, s.825-826.

XVI.yüzyılda Darende köylerinde toplam 1406 hanede 317'si mücerred olmak üzere toplam 7030 kişi meskundur. Köy başına yaklaşık olarak % 24.66 hâne düşmektedir. Bu veriler de köylerin hane ve nüfus açısından belli bir güce sahip olduklarını ortaya koymaktadır (Tablo II).

Öte yandan Darende, Tapu Tahrir defterinde mezre'aların çokluğu dikkati çekmektedir. Kazâda toplam 131 mezre'a bulunmaktadır. Bu mezre'alar, ya ahali dağılmış eski köyler, ya da iskân yerleri ödevini gören sahalardır.¹

Sonuç olarak nüfusla ilgili olarak ortaya koyduğumuz rakamlar yaklaşık olmakla beraber, bunlar vergi ile mükellef nüfustur. Bunların dışında vergiden muaf olan imam, müezzin, sipahizâde, Dulkadirî, âma gibi zümreler ile kadı, dizdar, müftü gibi görevliler bu hesapların dışında tutulmuştur. Nitekim Darende Tapu Tahrir Defterinin birçok yerinde "sipahiler idüklerine...Sultan-ı Mısır'dan mensûr-ı var, sipâhizâde bâ-mensûr-ı selâtini Mısır", ifadesi geçmek, elinde Memlûk sultanlığının beratını taşıyanlar vergiden muaf kaydolunmakta idiler. Dolayısıyla nüfus açısından bu zümrelerin yaklaşık 200-300 hanelik bir yekûn tutacakları da gözden kaçmamalıdır.

17. Zeki Arıkan, "XV.Yüzyılda Divriği Sancağı", X. T.T.K.'na Sunulan Bildiri, s.7.

TABLO II

1530 Tarihinde Darende Kazâsındaki Nahiyelere
Bağlı Köyler ve Gelirleri

KÖYLER VE MAHALLELER	H	M	İmam	Sipahi	Sipahi Zâde ve Çâib	Pir-i Fani ve Çâib	Gelir [*]
OVACUK NAHIYESİ							
1. Aşudu							10.000
- Müslüman	14	-	-	-	-	-	
- Gayrimüslim	119	2	-	-	-	-	
2. Çekte	34	3	1	-	-	-	4070
3. Çorumlu	31	17	1	-	-	1	1552
4. Gerimter	92	18	1	-	-	2	2881
5. Gökderen	30	5	1	-	-	-	2600
6. Güdül	9	2	1	-	-	-	1584
7. Hantaros							4725
- Müslüman	23	8	1	-	1	2	
- Gayrimüslim	15	1	-	-	-	-	
8. İsbekçür	31	7	1	1	-	3	6.000
9. Karadığın	34	5	1	-	-	-	5100
10. Kızılkilise	4	-	-	-	-	-	2490
11. Mâdi	14	4	-	-	-	-	352
12. Mangebus	13	2	1	-	-	1	750
13. Mezgidan	35	9	-	-	-	6	6038
14. Mığdı	18	5	1	-	-	1	5600
15. Salhisar(?)	8	4	-	-	-	-	1873
16. Sitrek-i Süflâ	48	10	1	-	-	3	7400

*: Gelir toplamları alınırken defterde kaydedilmiş olan rakamlar esas alınmıştır.

KÖYLER VE MAHALLELER	H	M	İmam	Sipahi	Sipahi zâde	Pir-i Fani ve Gâib	Gelir
17.Sitrek-i 'Ulyâ	24	9	1	-	-	-	4.000
18.Şuğubük	21	8	1	-	-	-	3004
19.Uluviran	24	6	-	-	-	-	2385
20.Yenice	39	13	1	-	-	1	4877
TOPLAM	680	138	14	1	1	20	77.281
GÜRÜN NAHIYESİ							
1.Depecik	17	3	1	-	-	-	1723
2.Fenk	27	7	1	3	-	4	4000
3.Güben(?)	27	9	1	-	-	-	3499
4.Gürün							6298
-Müslüman	47	10	1	-	-	-	
-Gayrimüslim	110	-	-	-	-	-	
5.Hacılar	2	3	1	-	-	1	206
6.Karahisar							
-Gayrimüslim	9	-	-	-	-	-	715
7.Öğürmek(?)	16	3	1	-	-	-	3094
8.Sarukaya							
-Gayrimüslim	49	-	-	-	-	-	
9.Sazcuğâz-1 Süflâ	1	1	1	-	-	-	-
-Gayrimüslim	48	-	-	-	-	-	4062
10.Sazcuğâz-1 'Ulyâ	2	2	-	-	-	-	432
11.Tamhun(?)	26	7	1	-	-	-	4718
12.Tanik(?)	14	7	-	-	-	1	440
TOPLAM	347	52	8	3	-	6	28.275

KÖYLER VE MAHALLELER	H	M	İmam	Spahi	Spahi zâde	Er-i Fâni ve Gâib	Gelir
AYVALU NAHIYESİ							
1. Aygurlu	16	10	-	-	-	2	1063
2. Ayubozan	1	1	-	-	-	-	984
3. Ayvalu	82	39	1	-	-	3	10437
4. Bicir	4	-	-	-	5	-	2677
5. Çayköy	6	4	-	-	-	-	582
6. Çehen	4	-	-	-	-	-	1800
7. Deredolu	4	2	-	-	-	-	387
8. Divancuklu	19	5	1	-	-	-	818
9. Evlâd	2	-	-	-	4	-	804
10. Gököz	7	3	-	1	-	-	1270
11. Görgi(?)	8	2	-	-	-	-	609
12. Göynük	2	-	1	-	-	1	396
13. Hırka	11	1	-	-	-	1	1655
14. İlsulug	18	10	1	-	-	1	2501
15. Karacahıyar (?)	30	14	1	-	-	4	1903
16. Kızılcahisar	13	1	-	-	-	1	1846
17. Kızılözler-i Ulyâ ve Süflâ	6	7	-	-	-	-	1586
18. Kuluncak	33	16	1	-	4	-	2298
19. Poyadcuk	4	-	-	-	1	-	635
20. Saluroğlan	4	-	-	-	-	-	451
21. Sarucar-1 Süflâ	2	-	-	-	-	-	327
22. Sarucâr-1 'Ulya	2	-	-	-	-	-	2115

23. Sevk Şürek	11	6	1	-	2	-	2032
24. Türekli(?)	7	2	-	-	-	-	135
25. Zekeriya Özii	35	4	-	-	-	2	3920
TOPLAM	331	127	7	1	16	15	43231
GENEL TOPLAM	1406	317	29	5	17	41	152849

TABLO III

1530 Tahririne Göre Darende Kazâsında Hane-Mücer-
redler ve Nüfus

		1530			
		H	M	Toplam Nüfus *	Toplam Nüfus Yüzdesi
ŞEHİR	MÜSLİM	367	102	1835	% 89.07
	GAYRİ MÜSLİM	45	1	225	% 10.92
	TOPLAM	412	103	2060	% 23.27
KÖYLER	MÜSLİM	1056	314	5280	% 75.10
	GAYRİ MÜSLİM	350	3	1750	% 24.89
	TOPLAM	1406	317	7030	% 76.72
ŞEHİR VE KÖYLER	MÜSLİM	1423	416	7115	% 78.27
	GAYRİ MÜSLİM	395	4	1975	% 21.72
	GENEL TOPLAM	1818	420	9090	-

III.BÖLÜM

İKTİSÂDİ YAPI

Osmanlı imparatorluğunun iktisâdi gücünün temelini ziraat teşkil etmekte olup bu da ekincilik, bağcılık ve hayvancılık olmak üzere başlıca üç şekilde gelişmiştir. Zaten Osmanlı kanunları da bu türlere göre düzenlenmiş, halk arasında da ziraat hayatını düzenleyici gelenekler ortaya çıkmıştır. Ziraatten başka sanayi ve madencilik de devletin diğer iktisâdi kaynakları olarak görülmektedir.

Osmanlı vergilerinin ana kaynağını oluşturan ziraatin gelişmesinde, toprakların verimlilik derecesi, iklimin müsait olup olmaması, sel baskınları, hayvan sürülerinin ve bu arada eşkiyalık hareketlerinin yol açtığı zararlar başlıca etkenlerdir.¹ Bu şekilde cereyan eden doğal ve toplumsal düzensizlikler zaman zaman üretimi azaltıcı etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Devletin iktisadiyatında sanayi hayatının da önemi olup dokumacılık ve dericilik en gelişmiş sanayi dalları olarak görülmektedir.

Bunlar bir kazâdaki iktisâdi gelişimin incelenmesinde başlıca unsurlardır. Ve Tapu Tahrir Defterlerinde kaydedilmiş durumdadırlar.

1. İ.Miroğlu, a.g.e., s.170.

A. TOPRAĞIN TAKSİMATI VE TASARRUFU

Tahrir konusunda açıklanırken değindiğimiz üzere Osmanlı devleti fethettiği toprakların arazisini evvelâ tahrir memuru vasıtasıyla yazdırırdı. Bu şekilde toprakların yüksek mülkiyet ve kontrol hakkı devletin elinde alıkonularak devletleştirilir, yani devlet malı haline getirilirdi. Bütün bu mirî topraklar çiftlikler halinde gruplandırılırdı. Bir çiftlik ise "verimine göre 70 ilâ 150 dönümlük bir alandır."²

Mirî arazi rejiminde köylü, bir çift öküzle işlenebilecek ve bir çiftçi ailesinin geçimini sağlayacak büyüklükteki "çiftlik" dediğimiz toprağın bütünlerinden birini ya da bir bütünün "yarım" ve daha küçük parçalarını devlet nâmına kiralamış durumdadır. Yani köylü devlet adına bu işlerden sorumlu olan tımar sahibine ve haslarda emin veya mültezime tapu resmi nâmı ile peşin para ödeyerek icâr(kira) hakkına sahip olmuştur. Bu şekilde çiftçi işlediği toprağın verim gücüne göre çift akçesi adı altında belli bir parayı her sene yıllık kira olarak devlete ödemekte idi.³ Bu durumda köylü, toprağın asıl sahibi olmayıp, mülkü gibi satabilmek, hibe etmek, vasiyet, vakıf veya borç için ipotek etmek haklarından yoksun bulunuyordu.

2. A. Tabakoğlu, Türk İktisat Tarihi, İst.1986,s.338.

3. Ö.L.Barkan, "Hüdavendigâr Livası Sayım Defteri", DTCFD, C.V,s.93.

Çiftçinin ölümünden sonra toprağı mirasçılari aralarında paylaşmamaktadırlar. Miras halinde yalnız erkek evlâda veya evlâdların tümüne birden müşterek olarak geçmektedir. Erkek evlâdı bulunmadığı takdirde yine erkek mirasçılardan yalnız birisine tapu resmi bedelini ödemek şartıyla bütünlüğü bozulmadan geçebilmektedir. Bundan maksat ise ziraat alanının küçük parçalar halinde dağılıp küçülmesini, vergi toplanırken bütünlüğünü kaybederek kontrol edilemez hale gelmesini önlemektir. Ziraat vergileri devletin iktisadî hayatının temelini oluşturmaları dolayısıyla devlet bu hususta gayet titiz davranmıştır. Nitekim köylünün toprağı dinlendirmek gibi geçerli özürleri bulunmadığı takdirde toprağın devamlı işletilmesi yükümlülüğünü getirmiştir. Üç seneden fazla boş bırakılan toprak, sahibinden alınarak başka bir çiftçiye tapu resmi bedeli karşılığında yeniden kiraya verilebilmekte idi.

Bu uygulamaların yanısıra elinde yeterli toprağı bulunan bir köylü toprağını terkedip başka bir sipahinin tımarında çalışmadığı gibi, çiftçilik dışında ır-gatçılık, ticaret, arabacılık vb. başka bir geçim yolunu da seçemez, çiftini terk edemezdi. Tımar sahipleri çiftini bozan köylüleri işinin başına dönmeye mecbur edebilirdi. Ancak köylünün çiftini terketmesinin üzerinden 10 yıl geçmiş ise bu hüküm işlemezdi.

Bu şekilde devlet içinde, ziraati geliştirme ve köylünün ekonomik gücünü koruma türünden tedbirlerin varlığı kuruluş devrinden beri uygulanmıştır. Ancak mirî arazi rejiminin bütün Osmanlı ülkesinde her yerde uygulandığı da söylenemez.

Tarihi ve ekonomik sebepler, mirî arazi sistemine aykırı olarak çeşitli toprak tasarruf şekillerini ortaya çıkarmıştır. Doğu ve Orta Anadolu bölgelerinde eski Türk-İslâm devletlerinden alınmış olan yerlerde devlet topraklarının işletilmesi yanında şahısların mülkü şeklindeki sistem de devam etmiştir. Nitekim Sakız, Midilli ve Girit gibi adaların fethinden sonra oluşturulan kanunnâmelerde, mirî arazi rejimi yerine Mülkü Haraci Topraklar rejimi uygulandığı gibi Suriye, Irak ve Arabistan, Kuzey Afrika eyaletlerinde mülk topraklar rejimi yürürlüğe konmuştur.⁴

Bu uygulamaların dışında Darendede kazâsında da mevcut Osmanlı tımarından farklı bir düzen şeklindeki mâlikâne-Divânî sistemi Karaman, Rum, Bozok, Keyseri, Kastamonu, Ankara, Diyarbakır ve Suriye gibi daha çok islâm devletlerinin egemenliği altında kalmış olan ülkelerde görülmektedir.

3. Ö.L.Barkan, "a.g.m.", s.94.

1. Mâlikâne-Divânî Toprak Rejimi: 1530 tarihli ve 408 no'lu Tapu Tahrir Defterinin baş kısmında yer alan Gerger, Malatya sancakları ile Darende kazâsını da kaplayan Divriği kanunnâmesinde, bu yörelerde Mâlikâne-Divânî sisteminin uygulandığını belirten hükümler mevcuttur. Nitekim söz konusu sancaklarda bulunan köy, mezre'a, çiftlik ve diğer yerlerden elde edilen ürünlerden "kadimü'leyyamdan ilâ yevmiye hazâ iki baş öşür alınage-lüb bir başına cânîbi-i Mâlikâne ve bir başına cânîb-i divânî" denilmektedir.⁵

Bu sistem özellikle eski İslâm-Türk devletlerinden gelen geleneklerin uygulandığı ve Osmanlı devletine ilhâk edilmiş olan memleketlerde görülmektedir. Bu sebeptendir ki Rum, Karaman, Kayseri, Malatya ve Suriye'de bu iki baştan tasarruf edilen mülk ve vakıflara daha çok rastlanmaktadır. Darende'nin de bu uygulamayı uzun süre hakimiyetinde kaldığı Memlûklulardan aldığı şüphesizdir.

Bu rejime göre vakıf ya da mülk olarak kabul edilen şey toprağın kuru bir mülkiyet hakkı olup toprakta yaşayan köylüden alınan bütün vergileri içermemektedir. Şöyle ki, vakıf ya da mülk sahibi olan kişiler bu hakları dolayısıyla toprağı işleyen köylüden sadece toprak kirası isteme hakkına sahip olabilirlerdi. Mâlikâne hissesi denilen bu toprak kirası genellikle ürünün onda,

5. Zeki Arıkan, "Divriği Sancağı Kanunnâmeleri", Belle-
ten, C.LI/200, 1987, s.766.

yedide, hatta beşte biri olarak kabul edilmiştir.

Mâlikâne hisselerinin dışında toprak üzerinde yaşayan köylülerin devlete vermekle yükümlü oldukları diğer bütün vergiler divânî hissesi adı altında, orada devleti temsil eden sipahi veya mültezime ait bulunuyordu. Divânî hisseye mahsûlün onda birinden yarısına kadar çıkabilen toprak kirası ile resm-i çift, resm-i bennâk, caba, gerdek, ağnam gibi şer'î ve örfî bütün vergiler dahil edilmiştir.⁶ Dolayısıyla devletin çoğu yerde uyguladığı toprak tasarruf sisteminden farklı olarak vakıf ya da mülk olan gelir, köylüden alınan vergiden ziyâde toprağın sadece mülkiyet hakkıdır. Yani toprak tam anlamıyla mülk sahiplerinin tasarrufunda bulunmamaktadır.

Bu sistemin Darende kazâsındaki uygulanışı, Divriği sancağındaki uygulamadan pek farklılık göstermektedir. Divriği kanunnâmesine göre bu yörelerdeki köy, mezre'a, çiftlik, bostan ve ağaçlardan iki baş öşür alınmakta, mahsûlün hemen başına cânib-i mâlikâne ya da cânib-i divânî kaydı düşülmektedir. Bir başı vakıf ya da mülk olan köyde elde edilen tahıl, bağ ve meyve ağaçları öşrü, "bir karye ki bir başı vakıf veya mülk ola

6. Geniş bilgi için bkz. Ö.L.Barkan, "Türk-İslâm Toprak Hukuku Tatbikatının Osmanlı İmparatorluğunda Aldığı Şekiller, Mâlikâne Divânî Sistemi", Türkiye'de Toprak Meselesi, İst.1980, s.154-155 vd.

ol karyede hâsıl olan eğer hububat ve eğer mukata'atı kırım ve escâr ve sair ösriyattır her ne alınur ise tımar ola vakıf ya da mülk sahipleri ile beraber üleşeler"⁷ denilerek paylaşımı ortaya koymaktadır. Buna karşılık, çift resmi, bennâk, caba, ağnam, bâdıhevâ ve sâir rîsûmu örfiyenin tımara ait olduğu "vakıf ve mülk sahipleri dâhil eylemeyeler" denilerek kesin olarak belirlenmiştir.⁸

Darende kazâsında mâlikâne hisselerinin toplamı 38.500 akça olup, bunun 36.425 akçası köylerde, 2075 akçası da mezre'alardan toplanmıştır (Tablo IV,V). II.Selim zamanında Darende kazâsı dışında yalnız Divriği kazâsı köylerinin mâlikâne hisselerinin toplamı oldukça fazla olup 482.897 akça olarak belirtilmiş, 312.610 akça olan divânî hisselerinden daha fazla olduğu ortaya konulmuştur.⁹

1530 tarihli Tapu Tahrir defterinde Darende'nin divânî hisseleri ayrı olarak kaydedilmemiş, yalnız Ovacuk nahiyesine bağlı Çekte ve Mâdi(?) köylerinde Mâlikâne ve divânî hisselerinin toplamı birlikte verilmiştir (bk.IV)

Defterde dikkatimizi çeken diğer bir husus ise mâlikâne hisseleri verilirken birçok yerde resm-i ganemin de gelirin içinde gösterilmesidir. Bu sebeple mâlikâne hisselerini bulurken âdet-i ağnâmdan alınan

7. Ö.L. Barkan, Osmanlı İmparatorluğunda Zirâî Ekonominin Hukukî ve Mâlî Esasları, Kanunları, İst.1945, s.110.

8. Barkan, a.e., s.111.

9. Zeki Arıkan, "XVI.yüzyılda Divriği", X.TTK'ya Sunulan Bildiri, s.6.

vergi bedelini çıkarttık. Yalnız defterde bazı yerlerde bu çıkarma işlemi kendiliğinden yapılarak mâlikâne hissesi miktarına ulaşılmıştır.

Darende kazasındaki mâlikâne hisselerinin büyük çoğunluğu vakıf haline dönüştürülmüştür.

a) Çiftlikler: Osmanlı devletinde çiftliklerin işletilmesi, vergilerin alınması, köylü-sipahi ilişkisi, toprak tasarrufu, veraseti gibi durumlara daha önceki "toprak tasarrufu ve taksimatı" konusunda dikkat çekmiştik.

Köylünün elinde bulunan topraklar çift veya çiftlik denen ve bir çiftçi ailesinin işleyebileceği büyüklükte parçalara ayrılmıştı. Çiftlik, ziraat yapılan bir çift öküzün işleyebileceği arazi olarak görülmektedir. Bir çift arazi ise bulunduğu mahalle veya toprağın yetiştirme kabiliyetine bağlı olarak âlâ yerden 60-80, evsat yerden 80-100, ednâ yerden 100-150 dönüm arası olarak belirlenmiştir.¹⁰ Bir dönümden kast edilen ise bir çok kanunnâmelerde boyu ve genişliği kırkar adım olan bir saha olarak tarif olunmuştur.¹¹

Devlet bir çiftçi ailesine yetecek genişlikteki bu

10. M. Ali Ünal, a.g.e., s.90.

11. H. İnalçık, "Osmanlılarda Raiyyet Rusûmu", Belleten XXIII/ 92, s.582.

TABLO IV

1530 Tahririne Göre Darende Kazâsı Köylerindeki
Mâlikâne Hisseleri

KÖYÜN ADI	MİKTARI
OVACUK NAHIYESİ	
1. Çekte*	4075
2. Mâdi(?)*	352
3. Uluviran	2385
4. Yenice	4877
5. Şuğubük	3004
6. Mangebus	600
7. Aşudu	10.000
GÜRÜN NAHIYESİ	
1. Gürün	6298
2. Tanik*	340
3. Sazcuğâz-ı Süflâ	4062

* Mâlikâne ve Divânî hisseleri birlikte kaydedilmiştir.

çiftliklerin parçalanmamasına büyük önem verir, bir çiftlik en fazla nîm çift olarak ikiye bölünmüş gösterilebilirdi. Yani yer tasarruf eden re'âya, tahrirlerde bütün çift, yarısı kadar yer tasarruf eden de yarım çift kabul edilirdi. Nim çiftten az yerler ise zemin kaydedilerek çoğunlukla iki dönüme bir akçe olarak düzenlenmiş, resm-i zemin ödemesi koşulu ile topraksız köylüye bırakılmıştır.

TABLO V

1530 Tahririne Göre Darende Kazâsı Mezre'alarındaki
Mâlikâne Hisseleri

MEZRE'ALAR	MIKTARI
OVACUK NAHIYESİ	
1. Cambendi	220
2. Çuraşuk(?)	200
3. Ağcaviran	300
4. Aslantaş-ı Süflâ	400
5. Ayuovası	200
6. Gökçük	94
7. Elmacuk	300
GÜRÜN NAHIYESİ	
1. Karacalar	361

1530 tahririne göre XVI.yy.da Darende kazâsında 224 çiftlik yeri ile 298 nim çift kaydedilmiştir. Bunun yanı sıra 2 mukata'a-i zemin, 3 kişilerin tasarrufunda zemin, 3 de toplam 270 akçalık geliri olan resm-i zemin mevcuttur. Bu verilerden nim çift sayısının, çiftten daha fazla olduğu görülmektedir. Bunda büyük ölçüde dağlık olan arazinin bütün çifte az elverişli, nim çifte ise daha elverişli olmasının rolü bulunmaktadır.

Defterde, yukarıda belirttiğimiz çiftliklerin sayısına dahil edilmemiş, ayrıca şahısların tasarrufuna

bırakılmış 4 çiftlik yeri daha kaydedilmiş bulunmaktadır.

b) Mezre'alar: Tahrir defterine göre Darende kazâsı mezre'aların çokluğu ile dikkati çekmektedir. Mezre'a âhalisi dağılmış eski köyler ya da geçici iskân yerleridir. Bir yerin müstakil mezre'a olup olmadığı kanaatine, suyuna, mezarlığına, harabesine bakılarak ulaşılmaktadır.¹²

Mezre'alar, defterde yakın bir köyün ziraat ettiği alan olarak, bir tımar emine gelir şeklinde yazılabildi. Ve mezre'a hangi tımar sahibi üzerine yazılmışsa öşrünü ona verir, kendisini işlemeye gelen çiftçilerin şahsi, örfî vergileri de kime tâbi iseler ona ödenirdi.

Tahrir defterlerinde köylünün bırakıp gittiği, mezre'a olarak kaydedilmiş pek çok köy vardır. Ancak mezre'alar sadece terk edilmiş köyler değildir. Şöyle ki; bir köy nüfus çoğalması dolayısıyla yanındaki ormanı veya boş araziye tarıma açarak yeni bir tahrir sırasında da buraları mukata'alı arazi gibi devletten kiralayabilirdi. Bu şekilde defterde mezre'a adıyla kaydolunmuş pek çok küçük yerleşim yerleri ortaya çıkardı. Kaldı ki XVI.yy.da gelişme çağında mezre'aların çoğu bu şekilde

12. Barkan'dan naklen: H.İnalçık, Sûret-i Defter-i Sancak-i Arvanid, Ank.1987, Giriş, s.29.

ortaya çıkmıştı.¹³

Mezre'alardan elde edilen gelirler sipâhi tımar gelirinin içerisinde yer almaktadır. Dolayısıyla mezre'anın bulunduğu yerdeki köyün gelirini alan sipâhinin dirliği içerisinde çok defa mezre'a geliri de bulunmaktadır.¹⁴

Darende kazasındaki mezre'aların durumuna gelince; burası XVI.yüzyılda tıpkı bağılı bulunduğu Divriği sancağında olduğu gibi çok sayıda mezre'aya sahip görülmektedir. Nitekim burada toplam 132 mezre'a kaydolunmuş olup, 62629 akçalık toplam gelire sahip bulunmaktadır. 1 mezre'anın geliri 200 ile 2000 arasında değişmekte, genellikle hâlî topraklar oldukları için "hâric-ez defter" durumunda bırakılmaktadırlar (Tablo VI).

1530 tarihli defterde Darende kazâsında çoğu Gürün nahiyesine bağılı olmak üzere 8 mezre'a "haric-ez defter" kaydedilmiştir.¹⁵ Bunlar mezre'ai Gürter(?), Beglü Hisarcuk ve İşdeli, Bağçecik, Söğüd viranı, Ziyaret, İl Pınarı, Alagöz, İsacuk'tur.

Bunların yanısıra Hassa çiftlikleri uygulamasına özellikle mâlikane-divânî sisteminin görüldüğü yerlerde rastlanmaktadır. Darende'de bu rejim uygulanmasına rağmen defterde hassa çiftlikleri ile ilgili kayıt bulunmamaktadır.

13. H. İnalçık, "Köy, Köylü ve İmparatorluk", V. Milletlerarası Türkiye Sosyal ve İktisat Tarihi Kongresi, (Ank. 1990), XXVI, s.9.

14. M. Ali Ünal, a.g.e., s.93.

15. Bkz. Ek II.

TABLO VI

1530 Tarihinde Darende Kazâsında Mezre#alar ve Geliri

MEZRE'ANIN ADI	GELİRİ	MEZRE'ANIN ADI	GELİRİ
OVACUK NAHİYESİ		GÜRÜN NAHİYESİ	
1. Ağcavirân	300	1. Acegözü	138
2. Arslantaş-ı Süflâ	400	2. Ağcaşehir	191
3. Arslantaş-ı Ulyâ	152	3. Alagöz	140
4. Ayuovası	200	4. Bağçecük	52
5. Bıçakcı	120	5. Balkan(?)	430
6. Cambandi	220	6. Beğli hisarcuk ve İğdelü	170
7. Cucar(?)	921	7. Beşkavak	220
8. Çuraşuk(?)	200	8. Çermük(?)	1500
9. Elmacuk	300	9. Dedeoca	1208
10. Esgeldi	110	10. Fernik(?)	751
11. Gökcük(?)	94	11. Gürhor(?)	342
12. Güneağıl	180	12. İlpınarı	200
13. Gürtar(?)	100	13. Karacalar	361
14. Hisarcuk	512	14. Karakuyu	346
15. Karabayır	1200	15. Kara Turak-ı Büzürk	650
16. Kızılhisar	130	16. Kızılvirân	270
17. Köşk(?)	264	17. Kuduz	124
18. Sorum(?)	110	18. Küçükavak	138
19. Söylerkilise	110	19. Muzaffer	288
20. Şeyhyalincak	200	20. Saksaklu(?)	1048
21. Taşpınar	400	21. Söğüdvirâni	150
22. Topçuvirân(?)	150	22. Ziyâret	150
23. Üç Pınarı, Mîkâil, Gülüce	116		
TOPLAM	6489	TOPLAM	8864

MEZRE'ANIN ADI	GELİRİ	MEZRE'ANIN ADI	GELİRİ
AYVALU NAHIYESİ			
1. Abdülbeg	450	25. Çaykara	768
2. Adilcikavağı(?)	576	26. Dalüpinar	350
3. Aşcahisar	85	27. Demürcülü	707
4. Aşcataşı	429	28. Diktaş	600
5. Aşulluca	1161	29. Erzincan	711
6. Akpınar	742	30. Evliyâvirânı	369
7. Aksiyek(?)	112	31. Evrik(?)	1351
8. Alacaçayır	1090	32. Gelgilik(?)	300
9. Alacakilise	454	33. Güvercinlik	150
10. Alaçayır	319	34. Gölhisar	500
11. Aluçlukul	185	35. Güleyak(?)	420
12. Aluköy ve Sulavuz(?)	712	36. Güllice	280
13. Armud Hasan	960	37. Güllicepınar	609
14. Baçecik	150	38. Günhisar	998
15. Balıkulağı(?)	925	39. Gürcü	118
16. Başvıran	785	40. Hacereyüğü(?)	301
17. Beldegan-ı Süflâ	155	41. Hacıdaş	200
18. Beldegan-ı Ulyâ	265	42. Hacı İsa	100
19. Belpınarı(?)	273	43. Hallaclu	50
20. Bicirsekiüsü	173	44. Hasbük-i Süflâ	300
21. Bögrükçe	550	45. Hasbük-i Ulyâ	1940
22. Çakan	2750	46. Haydarcık	112
23. Çakmak	262	47. Hızıroğlu	1500
24. Çapak	432	48. Hisarcık	950

49.İsâca	113	70.Kulaklı	2158
50.Kâfir İsâ	168	71'.Küdüvirânı(?)	666
51.Kalindeğirmen	136	72.Mermer	351
52.Karağözvirânı	123	73.Meşhed alanı(?)	524
53.Karam-ı Ulyâ(?)	770	74.Mezre'a Nâm-ı Diğer Akpınar	495
54.Karam-ı Süflâ(?)	1286	75.Meztera(?)	1300
55.Kayasöğüd	249	76.Murâdvirân	610
56.Kaymaz(?)	203	77.Sakluvirân	185
57.Kavak	556	78.Sandavul	142
58.Kerpîç	606	79.Saru Halil	201
59.Kınlık Mehmet	780	80.Sazcuğaz	408
60.Kızılıpınar	268	81.Sokulu	812
61.Kızılvirân	559	82.Taşpınarı	612
62.Kilisecik	659	83.Tozoğlukavağı	210
63.Kirpideresi	228	84.Temürlü kilise	648
64.Kirpili	490	85.Yalnuzdam	325
65.Kocah(?)	291	86.Yatursöğüd	208
66.Koyunluca	1080		
67.Kozak	100		
68.Köselik	523		
69.Köse Ya'kup	551		
TOPLAM		:	47.273
GENEL TOPLAM		:	62.629

B. ZİRÂÎ ÜRETİM

Osmanlı toplumu bir tarım toplumu olup ekonomisinin temelini zirâî üretimden elde edilen gelirler oluşturu-yordu. Bunun gibi XVI.yüzyılda Darende ve çevresinin e-konomik yapısı da büyük ölçüde tarıma dayalı olup, kırsal alanda buğday ve arpa zirâî ürünlerin başında geli-yordu. Bununla beraber bağcılık ve bahçeciliğin de geli-miş olduğu tapu tahrir defterlerinden anlaşılmaktadır.

1. Hububat Üretimi:

a) Buğday (Hinta):

Orta derecede yağışlı ve bol güneşli yerlerin ürü-nü olan buğday protein, vitamin ve nişasta yönü ile eski-den beri halkın başlıca besin kaynağı olmuştur. Özellikle doğunun iklim şartlarının ürünü olan buğday Darende kaza-sının arpadan sonra ikinci dereceden tarım ürünüdür. Ve hemen her köy ve mezre'ada yetiştirildiği kayıtlardan an-laşılmaktadır. Ancak buğday yetiştiriciliği özellikle mezre'alarda görülmektedir. Nitekim mezre'aların hemen hepsinde hayvancılığın az olmasına karşılık buğday ve ar-pa üretimi görülmektedir.

1530 tarihinde Darende'de üretilen buğday miktarı 38620 kileçtir.* Kişi başına ise yaklaşık olarak 4.24

* Bkz. Tablo VII.

kileç buğday düşmektedir. Bu toplam buğday üretiminin yaklaşık olarak 19.295 kileçlik kısmı mezre'alardan sağlanmakta olup, mezre'alar içerisinde en fazla üretimi 1000 kileçlik değeri ile Ayvalu nahiyesine bağlı Hasbük-i Süflâ ile Çakan vermiştir.

Hemen bütün mezre'alarda buğday üretimi ve geliri kaydolunduğu halde, birkaç mezre'ada sadece arpa ve buğday üretimi miktarı verilmeden gösterilmiştir.

b) Arpa (Şa'ir):

Arpa Darendede kazâsında buğdaydan sonra üretimi en fazla yapılan hububat türüdür. En iyi yetiştirme şartları, soğuğa ve sıcağa dayanıklı olmasından dolayı dağlık yerler olan arpa, hem ekmek hem de yem olarak değerlendirilmektedir. Ancak arpa, XVI.yüzyıl için daha çok yörede yetiştirilen koyun ve atların temel besin maddesi olarak kullanılıyordu. Bu sebeple de üretimi oldukça fazladır.

1530 tarihinde kazâda toplam arpa üretimi 52.849 kileç olup, kişi başına 6 kileç düşmektedir. Bu değer de arpa üretim ve tüketiminin oldukça yaygın olduğunu, bu ürünün kazâ için ekonomik bir değer taşıdığını ortaya koymaktadır (Tablo IX).

Arpa üretimi tıpkı buğdayda olduğu gibi mezre'alarda

toplanmış olup buralarda yaklaşık 24002 kileçlik bir verim söz konusudur. Dolayısıyla mezre'alardaki arpa üretimi ile Hasbük-i Süflâ mezre'ası önde gelmektedir.

c) Darı (Dıhn):

Hem yiyecek hem de hayvan yemi olarak kullanılan darı, özellikle köylerde yaşayanların vazgeçilmez ürünü idi. Darende kazâsında tahıllar içerisinde üretimi üçüncü sırada yer alan bir ekindir. Yetiştirilmesi buğday ve arpadan biraz daha farklı ortamlarda gerçekleşen darı, Darende'de arpanın ve buğdayın aksine mezre'alarda fazla yetişmektedir. Üretimi belirli köylerde toplanmış durumdadır.

1530 tarihinde kazâda toplam 4990 kileç darı üretimi olup kişi başına yaklaşık 0.55 kileçlik bir miktar düşmektedir. Bu verilerden de kazâda darı üretim ve tüketiminin buğday ve arpaya göre çok az olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir.

d) Burçak:

Hayvenî yem olarak kullanılan burçak, Darende'de daha çok köylerde yetiştirilmekte, mezre'alarda üretimine rastlanmamaktadır.

1530 tarihinde Dârende'de 1182 kileç burçak üretimi gerçekleştirilmiş olup kişi başına 0.13 kileç düşmektedir.

e) Mercimek:

Mercimek halkın tükettiği önemli gıda maddelerinden birisidir. Üretimi burçaktan daha az olup toplam 719 kileçtir. Buna göre kişi başına yaklaşık 0.079 kileç mercimek düşmektedir.

f) Seğrek:

Kendir tohumu olan Seğrek Darende kazâsında darıdan sonra en fazla yetiştirilen bir üründür. Toplam üretimi 2517 kileç olup kişi başına 0.27 kileçlik seğrek üretimi düşmektedir.

Yukarıda saydığımız hububat ürünlerinin yanısıra çok az olarak penbe, nohut ve erzen ekimine de rastlanmaktadır. Bu ürünler içerisinde yoğun emek gerektiren nohut, bugün Darende'nin başlıca yetiştirilen ürünü olmasına rağmen XVI.yüzyılda üretiminin çok az olduğu görülmektedir.

2. Bağcılık:

Darende kazâsında 1530 tarihli tapu tahrir defterinde bağcılığın gelişmiş olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle Tohma çayı çevresi münbit olup hububatlarının yanısıra dutu ve inciri ile de dikkati çekmektedir.¹⁶

16. Şemseddin Sâmi, Kâmûsu'l-A'lâm, s.2087.

Darendede'de bağ ve bağçeler mukâta'a olarak yazılmış olup XVI. yüzyılda toplam 16.207 akçalık bir vergi tahsili olmuştur. Buna göre bağcılık, bütün hâsıl içindeki % 6'lık nisbet ile önemli bir gelir kaynağı olarak görülmektedir.

Mukâta'alar hükümetin kendi harcamaları için gerekli paranın başlıca kaynağıdır. Her mukâta'a emin denilen bir memura idare ettirilirdi. Başlanıçta uygulanan "eminlere" dayalı idare usûlü, zamanla daha kârlı görüldüğü için iltizam'a verilmek şekline bürünmüştür.

Eskiden olduğu gibi bugün de bağcılık Darendede'de önemli bir uğraştır. Bugün özellikle bağlar eski Malatya arası ile Darendede'de ve Pötürge'de dağılmış halde bulunurlar.¹⁷

3. Meyvecilik:

1530 tarihinde Darendede meyve üretimi yönünden pek zengin görülmemektedir. Bununla beraber ceviz ve defterde ismi kaydedilmeyen meyve ağaçları da bulunmaktadır. Nitekim Şemseddun Sâmi buradan, "hoşafılık erik vesair meyve ve sebzelerin envây-ı hâsıl olur" diye bahsetmektedir.

Darendede'de 1530 tarihinde öşr-i bostan, öşr-i hıyar ve piyaz, eşcâr-ı ceviz ve meyveden toplam 1771 akçalık

17. Yurt Ansiklopedisi, C.VIII, s.5442.

bir gelir elde edilmiştir. Bu değer bütün bir kazâ için fazla olmayıp, toplam gelir içerisinde % 0.66'lık bir alana sahip bulunmaktadır.

C. VERGİLER

Osmanlı devleti hemen bütün müesseselerinde olduğu gibi vergi teşkilâtının kurulması ve gelişmesinde de kendisinden önceki Türk-İslâm devletlerinden faydalanmıştır. Zira devletin sınırlarının gelişmesi doğrultusunda fethedilen yerlerdeki vergi usûlleri Osmanlı vergi sistemini etkilemiş, zamanla birtakım yeni unsurlar daha ilâve edilerek geliştirilmiştir. Ancak devlet, vergi ile ilgili hükümleri kapsayan kanunnâmeler yaparken bütün ülke için geçerli genel bir kanunnâme yapmak yoluna gitmemiştir. Bilâkis yeni fethedilen ülkelerin halkını devlete yakınlaştırmak, ısındırmak amacı ile bölgelerin ırk, kültür, iklim ve diğer şartlarını gözönünde bulundurarak en uygun kanunu meydana getirmeye çalışmıştır.

Osmanlı devleti XIX.yüzyıla gelinceye dek, devlete ait gelirleri hazine adına toplayan, harcamaları karşılayan bugünkü anlamda bütçe ve vergi anlayışından mahrum idi. Nitekim bu devirde "devlet teşkilât ve mâliye sisteminin icaplarına uyarak vergi toplamak hak ve selahiyetlerinden mühim bir kısmını dirlik, mâlikâne veya

vakıf şeklinde muhtelif hizmet ve vazife sahiplerine terk etmiş bulunmakta idi."¹⁸ Dolayısıyla buna göre söz konusu kişiler kendilerine bırakılmış olan şer'î ve örfî birçok vergileri görev karşılığı olarak topluyorlardı. Buna mukabil mukâta'a, îcar gibi farklı şekillerde işletilen yerlerin vergileri doğrudan merkezce toplanırdı.

Bölgelerin kendine has kanunnâmelerine göre alınan vergileri "şeri'atın verdiği cevaz"ın dışına çıkmamak üzere;

1. Rusûm-ı Şer'iyye (şeriatlık vergiler),
2. Rusûm-ı Örfiyye (Ehl-i örflük vergiler)
3. Tekâlîf-i Divâniye (Avarız-ı Divaniye) olarak üç bölüme ayırmak mümkündür.

1. Öşür:

Osmanlı imparatorluğunda toplanan vergilerin başında gelip devlet gelirlerinin esasını teşkil ederdi. Öşür genellikle "onda bir" anlamında kullanılmaktadır. Fakat uygulamada bu değer, toprağın verimine, sulama şartlarına, ziraat çeşitlerine ve bölgelere göre değişen örf, âdetlere göre büyük farklılıklar göstermektedir. Öyle ki, bazen her kazâ ve her köy için bile ayrı ayrı belirlenmiş 1/10'un üzerinde ya da altında olabilen değerler or-

18. Barkan, "Avarız", IA, C.II, s.14.

taya çıkmıştır. Bu değişikliğe örnek olarak öşrün Kütahya livasında 1/8, Ergani'de 1/5, Mardin'de 1/7 nisbetinde oluşu gösterilebilir.¹⁹

Osmanlı toprak rejiminde daha önce de belirttiğimiz üzere re'âyâ, tasarruf ettiği topraklar üzerinde bir çeşit kiracı durumunda bulunuyordu. Toprağın asıl sahibi ise devlet olup bu hakkının karşılığı olarak her sene re'âyâdan belli miktarda vergiler alıyordu. İşte "öşür" bu vergilerden bir tanesi idi. Ve "harâc-ı mukâseme" ile bütünleştirilmekteydi. Şöyle ki, mukâseme bölüşme anlamına geliyordu. Devlet re'âyâ elindeki toprağın asıl sahibi olması dolayısıyla, toprağın mahsûlünü onunla bölüşmekte, îcar bedelini bu şekilde karşılamakta idi.²⁰

Öşrün tahsili husûsuna bakacak olursak; öncelikle devlet tamamı ile kendisine ait olan bu vergileri sipâhi, zaim ve has gibi belirli yükümlülükleri bulunan kişilere görev karşılığı olarak bırakmıştır. Bu kişilerce öşrün toplanması ise "aynî" veya "nakdî" olarak gerçekleştirilirdi. Genellikle arpa ve buğday gibi bozulmadan uzun süre kalabilen ürünlerden "aynî" vergi alınması esası getirilmiş, buna mukabil meyve ve sebze türündeki mahsullerin öşrünün re'âyâdan "nakdî" olarak alınması kabul edilmiştir.

19. Barkan, "Öşür", IA., C.IX, s.486.

20. M.Ali Unal, Harput Sancağı, s.119; Akdağ, Türkiye'nin İktisâdi, C.II, s.264.

Osmanlı devletinde mâlikâne-divânî sisteminin uygulandığı yerlerde öşür bedelinin bir kısmı, divânî hisse olarak devlete, kalanı da mâlikâne hissesi olarak vakıf veya şahıslara bırakılırdı. Bu şekilde öşür, arazi sahipleri ile devleti temsil eden memurlar arasında çeşitli nisbetlerde paylaşılmaktaydı.²¹

a) Hububat Öşrü

1 - Buğday Öşrü(Hınta): Darende kazâsında 1530 tahririnde arpadan sonra en fazla yetiştirilen hububat türü buğdaydır. Üretimde ikinci sırayı almasına karşılık, öşre tabi mahsuller içerisinde en fazla vergi gelirini buğday vermektedir.

Aşağıda buğday öşrü de dâhil diğer vergiler anlatılırken verilecek rakamlar, bir kaç yer dışında mâlikâne hisseye ait rakamlardır. Daha önce mâlikâne divânî sistem içerisinde izaha çalıştığımız gibi bir divânî hisse bir de mâlikâne hisse olmak üzere iki vergi alınıyordu. Darende kazâsı tapu tahrir defterinde mâlikâne hisseler kaydedilmiş olup divânî rakamlar bir kaç yer dışında kaydedilmemiştir. Bu sebeple verdiğimiz rakamlar yalnızca mâlikâne hisseye ait olan rakamlardır.

1530 tarihinde Darende kazâsında "hums üzere" yani $1/5$ nisbetinde öşür tahsil edilmektedir.²²

21. Barkan, "a.g.m.", s.801.

22. Barkan, Kanunlar, s.41.

Bu veriler doğrultusunda Darende de buğdayın narh fiyatı kile başına 2 akça olarak belirlenmiştir (Tablo VII). Buna göre kazâda buğdaydan alınan vergi bedeli 77.240 akçadır. Bunun toplam gelir içerisindeki payı ise % 28.60'tır (Tablo IX). Bu değere göre buğday, diğer mahsüller içerisinde vergi geliri en yüksek olan üründür.

2 -Arpa Öşrü (Şa'ir): Darende kazâsında en fazla üretilen hububat türü arpadır. Bu sebeple kazâda arpadan alınan vergi de önemli bir yer tutmuştur.

1530 tarihinde Darende'de arpadan alınan öşür bedeli 52.849 akça olup vergi geliri içerisindeki nisbeti % 19.56'dır (Bkz. Tablo IX). Kazâda arpanın narh fiyatı ise kile başına 1 akçadır (Tablo VII).

3 -Darı Öşrü (Dıhn): Darı hububat üretiminde kazâda üçüncü sırada yer almaktadır. 1530 tarihinde vergi bedeli 4990 akçadır. Bununla toplam vergi gelirleri içerisinde % 1.84'lük bir paya sahiptir. Darının kazâdaki narh fiyatı ise 1 akçadır (Bkz. Tablo VII).

4 -Segrek Öşrü: Kendir tohumu demek olan bu hububat türünün kazâda pek çok köyde yetiştirildiğini görmekteyiz.

1530 tarihinde bu ürünün vergi bedeli 5517 akçadır. Toplam vergi içindeki payı % 0.93'tür (Tablo IX). Ürünün narh fiyatı kile başına 1 akça olarak görülmektedir (Tablo VII).

5-Burçak Öşrü: Üretim bakımından hububatlar içerisinde dördüncü sırayı alan burçakın narh fiyatı kile başına 1 akça olarak görülmektedir.

1530 tarihinde kazâda burçaktan elde edilen gelir 1182akça olup toplam vergi bedeli içinde % 0.43'lük bir değere sahiptir (Tablo VII).

6 -Mercimek Öşrü: Kazâda mercimek üretimi pek yaygın değildir. 1530 tarihinde mercimekten sağlanan toplam gelir 1438 akça olup toplam hasılatta % 0.53'lük bir nisbete sahiptir (Tablo IX).

Mercimeğin narh fiyatı ise kile başına 2 akça olarak belirlenmiştir (Tablo VII).

7-Nohut Öşrü: Darende'de üretimi en az olan hububat türü nohuttur. Sadece Ovacuk nahiyesine bağlı Aşudu karyesinin bir ermeni mahallesinde görülmektedir. Dolayısıyla vergi bedeli olarak alınan miktar da 40 akçalık değeri ile oldukça azdır. Bunun toplam gelir içindeki payı da % 0.014'tür. 1530 tarihinde kazâda nohutun narh fiyatı 2 akça olarak görülmektedir (Tablo VII).

TABLO VII

1530 Tahririne Göre Darende Kazâsında
Narh Fiyatları

CINSİ	NARH FİYATI
Hınta (kileç)	2 akça
Şa'ir (kileç)	1 akça
Dıhn (kileç)	1 akça
Seğrek(kileç)	1 akça
Mercimek(kileç)	2 akça
Nohud (kileç)	2 akça
Burçak(kileç)	1 akça
Erzen (kileç)	1 akça

* Tabloda görüldüğü üzere Darende kazâsında hububata uygulanan narh fiyatları diğer bölgelere göre oldukça düşüktür. Meselâ bu değerler 1530 tarihinde Erzincan kazâsında buğdaya 7 akça, arpaya 5 akça, darıya 5 akça, seğreke 7 akça düşecek şekildedir.

Tahrir defterinde kileç olarak geçen ve keyleçe, keyilçe olarak yazılan bu ölçü birimi değişik kaynaklarda, yer ve zamanlarda farklı farklı değerler şeklinde verilmiştir. Şöyle ki, Azerbaycan keyleçesi 1352 grama, İran keyleçesi 1.67 kg'a denk düşmekte, Osmanlı ülkesinde kullanılan İran keyleçesi ise 1/20 müdd kabul edilmektedir.²³ Öte yandan dikkate değer bir husus 1560 tarihinde Malatya Tahrir Defterinde de hububata uygulanan narh fiyatlarının devrine göre çok düşük olmasıdır. Meselâ buğday 5 , arpa 3, darı 2.5 akçadır. Aynı tarihlerde Harput'ta ise buğday 10, arpa 8, darı 8 akça olmak üzere iki kat değerindedir. Ancak Divriği sancağı ve Malatya livası kanunnamesinde narh fiyatları ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır.

Bu sebeple zirai üretim bölümünde üretimi verirken, kg. olarak vermeye tereddüt ettik ve deftere kaydedildiği şekliyle kileç olarak yazmayı uygun bulduk.

²³. Bkz. W.Hinz, İslâmda Ölçü Sistemleri (Çev.A.Sevim), İst.1990, s.49.

8- Erzen Öşri: Darende'de 1530 tarihinde bir dari çeşidi olan erzenden alınan vergi bedeli 1000 akçadır. Bunun toplam hâsıl içerisindeki payı ise % 0.37'dir.

Erzenin narh fiyatı ise kile başına 1 akçadır.

b) Pamuk Öşri (Penbe):

Pamuk daha çok sulanabilen yerlerde üretilmektedir. Darende kazâsında bu mahsulün üretimi çok az olarak Ovacuk nahiyesine bağlı bir ermeni mahallesi ve yine Ovacuk nahiyesine bağlı Mezgidan karyesinde gerçekleşmektedir.

Pamuk üretiminin az olmasına paralel olarak 1530 tarihinde alınan vergi bedeli de az olup 3000 akçadır. Bunun toplam gelir içerisindeki nisbeti ise % 0.11'dir (Tablo IX).

c) Bostan Öşri (Öşri-i Bostan):

1530 tarihinde Darende'de "öşri-i bostan" kaydı ile bir vergi daha alınmaktadır. Kazâda bu verginin kaynağı olan bostanlardan 1446 akça öşür alınmakta olup bunun toplam vergi bedeli içindeki payı % 0.53'tür.

d) Soğan Öşri (Öşri-i Hıyar ve Piyaz):

Soğan öşri deftere "öşri-i hıyar ve piyaz ve sarımsak" olarak kaydedilmiştir. Bunun üretimi oldukça sınırlıdır. Sadece Ovacuk nahiyesine bağlı Hantaros köyünün bir ermeni mahallesi de yatıştırılmaktadır.

1530 tarihinde kazâda üründen sağlanan toplam vergi miktarı 20 akçe olup tamamı bu ermeni mahallesine aittir. Bunun toplam hâsıl içindeki payı % 0.007'dir (Tablo IX).

e) Ceviz ve Meyve Öşrü (Eşcar-ı Ceviz ve Meyve):

Tapu Tahrir Defterinde ceviz öşrü "eşcâr-ı ceviz" meyve öşrü "eşcâr-ı meyve" olarak ayrı ayrı kaydedilmiştir. Ancak bu meyve ağaçlarından alınan öşrünün bir kaç köye has olması dolayısıyla hepsini "ceviz ve meyve öşrü" adı altında değerlendirmeyi uygun bulduk.

1530 tarihinde Darende'de yetiştirilen meyvelerin çeşitleri belirtilmemiş sadece kaç akça alındığı yazılmıştır.

Kazâda bu ürünlerden 305 akçalık vergi bedeli alınmakta olup bunun 285 akçası ceviz ağaçlarından, 20 akçesi meyve ağaçlarından sağlanmıştır. 1530 tahririne göre ceviz ve bütün meyvelerden alınan öşrünün toplam hâsılat içerisindeki nisbeti ise % 0.11'dir (Tablo IX).

f) Bal Öşrü (Resm-i Küvâre):

Tahrir Defterinde resm-i küvâre olarak kaydedilen bu vergi, re'âyâ elindeki arı kovanlarının ürünü olan baldan alınırdı.

Re'âyâdan alınan bal öşrü bölgelere göre farklılıklar gösterir. 1530 tarihli kanunnâmede "kadimü'l-eyyamdan kovan başına ikişer akça alurlar imiş, yine öyle aluna.." denilerek kovan başına alınacak bal miktarı belirlenmiştir.²⁴

24. Bkz. Ek I.

Öte yandan aynı kanunnâmede, mâlikâne-divânî rejiminin uygulanmasının bir sonucu olarak "...resm-i küvârei sahib-i mülk ile sahib-i tımar nisf alalar" denilmekle öşrün yarı yarıya paylaşılması esasını ortaya koymaktadır.²⁵

Bunun gibi kovan balı nerede oluşursa, balın o yere ait olduğu, tımar sahibinin "benim raiyetime aittir" diyerek kendi sınırları dışında oluşan bal üzerinde hak iddia edemeyeceği de kanunnâmede ayrıca belirtilmiştir.²⁶

1530 tarihinde Darende kazâsında bal üretimi fazla olmayıp alınan vergi bedeli 1587 akçadır. Bu değer toplam hâsılat içinde % 0.58'lik bir alana sahiptir(Tablo IX).

Kanunnâmeye göre kovan başına iki akça alındığına göre 1530 tarihinde kazâda toplam 794 arı kovanı bulunmaktadır.

2. Şahsa Bağlı Vergiler

a) Çift Resmi (Resm-i Çift):

Osmanlı devletinin ekonomisinin temelini halktan toplanan vergiler oluşturur. Vergiler ise sadece toprak mahsullerinden sağlanmayıp kişilerin şahsından doğan türleri de kapsar. Bunların başında çift resmi, bennâk resmi,

25. Ek I.

26. Ek I.

caba resmi, dönüm resmi, cizye ve ispenç resmi gelmektedir.

Çift resmi, mirî arazi rejiminin tatbik edildiği bölgelerde çiftlik kabul edilen yerin özelliğine göre 60-150 dönüm arası büyüklükteki araziyi ekip biçen râ'ıyyetin ödediği vergidir.²⁷ Bu başlangıçta çiftlik tasarruf eden re'âyânın döğen, boyunduruk, orak, araba gibi yapmakla yükümlü olduğu hizmetlerin yerindedir. Ancak daha sonra XVI.yüzyılda çift resmi çiftlik işleten re'âyânın bu hizmetlere karşılık ödediği bir vergi haline dönüşmüştür. Bu verginin alınması için temel şart köylünün çiftlik tasarruf etmesidir. Resm-i çiftin cizye, ispenç, bennâk gibi diğer şahsî vergilerden en büyük farkı da budur.²⁸

Tahrir yapıldığı sıralarda çiftliği bulunmadığı için çift kaydolanmayan re'âyâ, daha sonra çiftlik genişliğinde bir araziyi tasarruf etme hakkına sahip olursa çift resmi ödemek mecburiyetindedir. Diğer yandan çiftliği bulunan re'âyânın elinden toprağı herhangi bir sebeple alınacak olursa bennâk durumuna düşmektedir.

Çift resmi ve nim çift resmi hemen her zaman birlikte dikkate alındıkları için çift resmi için söylenen esasların hepsi nim çift için de geçerlidir. Tek fark miktarların yarı yarıya olmasıdır.

27. H.İnalcık, "Osmanlılarda ...", s.582; M.A.Ünal, a.g.e. s.128.

28. Ünal, a.g.e., s.129.

Çift resmi bedeli bölgeden bölgeye farklılıklar göstermektedir. Bu değer Doğu Anadolu'da 50 akça olarak belirlenmiştir.

Bu noktada Darende kazâsında çift resmi, kanunnâme-de "...resm-i çift tamam çift yazılan re'âyâ ellişer akça ve nim çift yazılanlardan yirmibeşer akça alınır" diye yazılmıştır.²⁹

1530 tahririnde kazâ genelinde 224 bütün 298 de nim çift olmak üzere toplam 522 adet çift olduğu görülmektedir. Buna göre Darende'de resm-i çiftten elde edilen gelir 13.250 akça olup, bunun toplam hâsıl içindeki nisbeti % 4.90'dır. Nim çift, çiftten sayı olarak daha fazladır. Bundan 7771 akçalık vergi bedeli alınmış olup toplam gelir içerisindeki payı % 2.87'dir (Tablo IX).

b) Bennâk ve Ekünlü Bennâk Resmi:

Osmanlı vergi sisteminde bennâk, çift tasarruf etmeyen ve nim çiftten az yer tasarruf eden evli raiyyet demektir. Mücerreden farkı sadece evli oluşudur. Zira mücerred evlenir evlenmez derhal bennâk adı altında yeni bir vergi uygulamasına tâbi olurdu.³⁰

Bennâklar ekünlü bennâk ve caba bennâk olmak üzere ikiye ayrılırdı. Nim çiftten az yer tasarruf edenler e-

29. Bkz. Ek I, Divriği Sancağı Kanunnâmesi.

30. Inalcık, "a.g.m.", s.589.

künlü bennâk, hiç yer tasarruf etmeyenler de caba bennâktır.

Ekünlü ya da caba olsun bennâklar tahrir yapılırken bağlı buldukları sipâhiye bennâk resmi vermek üzere kaydolunurlardı. Bundan sonra bennâk mücerred gibi tımar arazisini terkederek başka yerde çalışabilirdi. Ancak resmini bağlı bulunduğu sipahiye ödemekle yükümlü idi.

1530 tarihinde Darende'de bennâk resmi imparatorluğun birçok yerinde olduğu gibi 12 akça olarak belirlenmiştir. Tapu defterinde caba bennâk kaydolunmayıp, ekünlü bennâktan 18'er akça alınması gerektiği kanunnâmede ortaya konmuştur.³¹

Darende kazâsında 1530 yılında toplam 563 bennâk, 21 toprak tasarruf eden ekünlü bennâk bulunduğu görülmektedir. Bennâk resminden 6760 akçalık bir felir elde edilmiş olup bunun toplam hasılat içindeki nisbeti % 2.50'dir. Diğer yandan ekünlü bennâk resmi toplamı 378 akçadır ve toplam gelir içindeki payı % 0.13'tür (Tablo IX).

c) Mücerred Resmi:

Osmanlı devletinde toplanan şahsî vergilerden bir tanesi de yine baş vergisi mahiyetinde olan mücerred resmidir. Mücerredin bennâktan farkı evlenmemiş, yani bekâr olmasıdır. Ancak bunda da temel şart baliğ olmuş,

31. "...evlü bennâktan onikişer akça ve ekünlü bennâktan on sekizer akça aluna ve artuk alınmaya..".Bkz.Ek I.

kendisine iş tutabilecek yeterlilikte olmaktadır.

Mücerredlerin yani bekârların durumu da bölgelerarası farklılıklar göstermektedir. Zira bazı yerlerde mücerredler vergiden muaf tutulurken, bazı yerlerde vergi vermek için 20 yaşında olmaları esası getirilmiştir.

Darende kazâsında ise kanunnâmede belirtildiği üzere mücerredlerden 6 akça resm alınmıştır. Bununla ilgili olarak "...müstakil kisbi ola ve raiyyet ki fakir ola an-larun gibilerden altışar akça resm aluna" denilmiştir.³²

Buna mukâbil ataları ile birlikte oturup onlara bağlı yaşayanlardan vergi alınmaması gerektiği "...mücerredler-dir ki mademki ataları hizmetlerinde olalar ve ataların etmeklerin yiyeler, anlarun gibilerden nesne alunmaya" hükmü ile ayrıca ortaya konmuştur.³³

Bu verilere göre kazada 1530 tarihinde mücerredlerden 1842 akçalık vergi bedeli tahsil edilmiştir. Bunun toplam hasıl içindeki nisbeti ise % 0.68'dir (Tablo IX).

d) Cizye Resmi (Resm-i Gebrân):

Cizye İslâm devletinde hristiyan teba'dan alınan vergilerden biridir ve uygulama alanı gayri müslim tebanın erkekleri olduğundan bu şahsî bir vergi mahiyetindedir.³⁴ Ancak bu resim gayrimüslim halk içerisinde bir

32. Bkz. Divriği Sancağı Kanunnâmesi, Ek I.

33. Ek I.

34. M.Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.I, s.297.

tekim şartları taşıyan kişilerden alınmakta idi. Meselâ, cizye resmi ödeyen kişinin "koyun, keçi, hububat gibi mahsullerden 300 akça tutarında malı olması gerekirdi." Aksi durumda gücü yetmeyenlerden vergi alınmazdı. Bunun gibi kişinin vücut ve akılca da sağlıklı olması gerekirdi.³⁵

Osmanlı devletinde ihtiyarlardan, kadınlardan ve pazlardan cizye resmi alınmazdı. Zira kanunnâmelerin bir çoğunda bizzat devlet hizmetinde bulunan veya herhangi bir devlet işine yardım eden kişilerden bu verginin alınmadığı ya da çok az alındığını belirten hükümler mevcuttur.

Cizye resminin miktarı çeşitli yerlerde ve zamanlarda değişiklikler göstermiştir. Bölgenin özelliklerine göre vergide artırma ya da azaltma yapıldığı olmuştur.³

'Darende'de 1530 tarihli tahrirde bu vergi cizye-i gebrân olarak kaydedilmiş ve padişah haslarına dahil kılınmıştır. Öte yandan kazâda kişi başına 32 akça cizye bedeli toplanmakta olup, bu, defterde "neferen" denildikten sonra kıymet olarak verilmiştir. Buna göre kazâda gayrimüslimlerden sağlanan toplam cizye bedeli 12.250 akça olup toplam hâsılat eçindeki payı % 4.53'tür (Tablo IX).

35. N.Çağatay, "Osmanlı İmparatorluğunda Re'âyâdan Alınan Vergi ve Resimler", AÜDTCPD, C.V/5, s.493.

36. Yavuz Ercan, "Osmanlı İmparatorluğunda Gayrimüslimlerin Ödedikleri Vergiler ve Bu Vergilerin Doğurduğu Sosyal Sonuçlar", Bellekten, C.LV, s.373.

e) Ispenç Resmi (Ispençe-i Gebrân):

Ispenç resmi en genel anlamı ile, hristiyan re'âyanın vermekle yükümlü olduğu şahsî bir vergidir. Bu tanımın ötesinde ispenc resminin alınma şartları, miktarı ve mahiyeti bakımından, varılmış bir fikir birliği yoktur. Kaldı ki uygulamada, toplanırken bölgeler arasında farklılıklar görülmüş bazı yerlerde evli olsun olmasın her gayrimüslimden alınırken, bazı yerlerde sadece evli gayrimüslimlerden alınması gerektiği belirtilmiştir. Öte yandan ispence tâbi gayrimüslimlerin tıpkı cizyede olduğu gibi en az 300 akçalık malının olması şartına da ilgili kanunnâmelerde dikkat çekilmiştir.³⁷

Şu halde genel bir kanaat olarak ispenç resmi için bülûğ çağına ermiş, köyde, kasabada, şehirde oturan, evli ya da bekâr, topraklı ya da topraksız gayrimüslimlerden alınan örfî bir baş vergisidir diyebiliriz.³⁸

1530 tarihli Tapu Tahrir Defterinde ispenç vergisi ispenç-i gebran olarak cizye vergisinden hemen sonra kaydedilmiştir. Ayrıca cizye resminde olduğu gibi bu resmin narh fiyatı da neferenden sonra 25 akça olarak verilmiştir.

Darende kazâsında 1530 tarihinde ispenç resminden toplam 9.575 akçalık bir gelir elde edilmiştir. Bu değeri

37. M.A.Ünal, a.g.e., s.132.

38. Geniş bilgi için bkz.H.İnalçık, "Osmanlılarda...", s.602-608.

bütün hâsıl içindeki payı ise % 3.54'tür (Tablo IX).

3. Hayvancılıkla İlgili Vergiler:

a) Âdet-i Ağnam

Darende kazâsının ekonomisinin temelini tarım ve hayvancılık oluşturuyordu. Bu sebeptendir ki, XVI. yüzyılda kazâdaki vergi gelirlerinin çok önemli bir kısmı âdet-i ağnam diye kaydedilen hayvancılıkla ilgili bu resimden sağlanıyordu.

Resm-i ganem şeklinde de zikredilen vergi Osmanlı devletinde koyun ve keçilerden alınmakta, tahsili sırasında koyun kuzusu, keçi de oğlağı ile birlikte sayılmaktadır.

1530 tahririnde Darende kazâsında iki koyuna bir akça alınması gerektiği hükme bağlanmıştır.³⁹ Buna göre kazâdaki âdet-i ağnam resmi toplamı 15.699 akçadır ve bu değer ile toplam hâsıl içinde arpa ve buğdaydan sonra % 5.81'lik payı ile önemli bir yer tutmaktadır.

Tahrir Defterinin birçok yerinde âdet-i ağnam resmi resmi mâlikâne hisseleri içinde kaydedilmiş olup, "der câ-nib-i mâlikâne ve resm-i ganem" şeklinde hemen mahsulün başına yazılmıştır.⁴⁰

39. "Ve âdet-i ağnamdan iki koyuna bir akça resm alına amma mevsimi mayıstır, mayıs girüb koyun kuzuya karıştıktta ikisinden bir akça resm alına", Bkz. Ek I.

40. Bkz. Metin kısmı.

Öte yandan vergi miktarından Darende'deki koyun sayısına ulaşmak mümkündür. Zira en fazla koyun şehirde olmak üzere toplam 31.398'dir (Tablo VIII). Bu değer de kazânın ekonomisinde hayvancılığın önemli bir yer tuttuğunun ifadesidir.

b) Yaylak ve Kışlak Resmi (Resm-i Yaylak ve Kışlak):

Yaylak ve kışlak resimleri sürülerini başka tımar sahibinin tımarında ya da mirî yaylaklarda otlatan sürü sahiplerinden alınan vergidir. Toplanma usûlü ise yılda bir defaya mahsus olmak üzere bazı yaralarda sürü başına, bazı yerlerde de koyun başına alınmak şeklindedir.⁴¹

Yaylak resmi bir sipahinin tımarında sürekli kalan sürü sahiplerinden alınmayıp başka tımarlardan veya sancaklardan gelen sürülerin üç günden fazla kalmaları halinde alınırdı. Başka bir ifadeyle sadece gelip geçmek maksatlı olan sürülerden bu resim alınmazdı.

1530 tarihinde Darende'de yaylak ve kışlak resminden elde edilen gelir 13.858 akça gibi önemli bir yekûn tutmaktadır. Bunun toplam gelir içindeki payı ise % 5.13'tür (Tablo IX).

Bunun yanısıra bazı yerlerde yaylak ve kışlak resmi bizzat mahsulün içinde kaydedildiği için ayrıca hâsılı

⁴¹ N.Çağatay, "a.g.m.", s.10.

belirtilmemiştir. Kazâda yaylak ve kışlak resminden başka çayır ve resm-i ağıl adında bir vergi daha alınmaktadır. Bunların miktarı ise çayır 672 akçalık geliri ile % 0.24, ağıl resmi ise 60 akça ile % 0022*lik gibi çok az bir nisbette dir (Tablo IX).

Eldeki mevcut bilgilere göre hâricten kışlayan sürü ve koyun sayısı hakkında bir rakama ulaşmak mümkündür. Kazâda her sürüden bir koyun alındığı kanunnâmede belirtilmektedir.⁴² 1520'lerde koyun fiyatı yaklaşık 30-35 akça olarak görülmektedir.⁴³ 1530'da Darende'de yaylak ve kışlak resmi 13.858 akça olduğuna ve koyunun fiyatı da 30 akça kabul edildiğine göre, kazâdaki sürü sayısı 461 olarak bulunur. Öte yandan 1 sürünün 300 koyun olduğu hesap edilirse⁴⁴ haricten kışlayan koyun sayısının 138.000 kadar olduğu sonucuna varılabilir.

Darende kazâsında yaylak ve kışlak resimlerinden bir iki tanesinin hâsılı kaydedilmemiş, sadece mir-liva hassı olarak geçmiştir.

c) Mahsul-ı Post-ı Vaşak Ve Kaplan:

1530 tarihli Tapu Tahrir Defterinde Darende kazâsında "Post-ı Vaşak ve kaplan" adı altında bir gelir kaynağına

42. "Ve tasradan gelen koyundan ve keçiden resm-i yatak deyü her sürüden ki 300 ola bir alınub..."Bkz. Zeki Arıkan, "Divriği Sancağı....", s.771, Dipnot 54.

43. M.Akdağ, Türkiye'nin İktisadi ..., s.437.

44. N.Çağatay, "a.g.m.", s.10

TABLO VIII

1530 Tarihli Deftere Göre Darende Kazâsındaki
Koyun Sayısı ve Köylere Dağılışı

KÖYÜN ADI	KOYUN SAYISI	ÂDET-İ AĞNAM (Akçe)
DARENDE(Merkez)	15.000	7500
OVACUKNAHİYESİ		
1.Mığdı	1056	528
2.Gökderen	300	150
3.Hantaros	1100	550
4.Gerimter	1200	600
5.Çekte	400	200
6.Uluviran	50	25
7.Yenice	400	200
8.Güdül	160	80
9.Çorumlu nâm-ı diğer Turuk(?)	1932 :	966
10.Sitrek-i Süflâ	1100	550
11.Mangebuz	300	150
12.Aşudu	700	350
GÜRÜN NAHİYESİ		
1.Gürün	400	200
2.Sarukaya	200	100
AYVALU NAHİYESİ		
1.Kızılözler-i Ulyâ ve Süflâ	500	250
2.Zekeriya özü	1600	800
3.Görgi(?)	200	100
4.Divancuklu	200	100
5.Ayvalu	4600	2300
T O P L A M	31.398	15.699

daha rastlamaktayız. Aynı tür vergi Divriği sancağında da görülmektedir. Bu bize Darende ve çevresinde kaplanın yaşadığını göstermektedir.⁴⁵

Darende'de bu vergiden elde edilen gelir çok az olup sadece şehrin bir ermeni mahallesinde kaydedilmiş durumdadır.

1530 tarihinde post-ı vaşak ve kaplandan 500 akçalık bir vergi tahsili olmuştur. Bunun toplam gelire olan nisbeti ise % 0.18'dir (Tablo IX). Bu 500 akçalık gelir dışında post-ı vaşak ve kaplan resmi kendine has geliri verilmeden diğer bazı vergiler ile birlikte de kaydedilmiştir.

Genellikle vaşak, kaplan gibi kıymetli av hayvanlarının postlarının gelirleri sancak beylerinin tekelindedir. Nitekim avlanan kaplanın postları 30-40 akça gibi çok az bir fiyat karşılığı sancak beyinin adamları tarafından satın alınırdı.⁴⁶

4. Maktu' Vergiler ve Mukâta'alar:

a) Maktu' Vergiler:

Osmanlı devletinde üretilen mahsulün azlığına veya çokluğuna bakılmadan önceden belirlenen sabit bir fiyat

45. Zeki Arıkan, "XVI.yüzyılda Divriği", X.T.T.Kongresine Sunulan Bildiri, s.19.

46. Barkan, "Tımar", IA, C.VIII, s.311.

üzerinden vergilendirilerek toplandığı görülmektedir. Toplanma miktarı şartlara göre değişen ve öşrin tam tersi olan bu uygulama, bugünkü şekli ile "götürü usûlü" mahiyetindedir. Zaten maktu'nun kelime manası da kesilmiş, bölünmüş anlamındadır.

1530 tarihinde Darende kazâsında değirmenlerden maktu'iyet üzere vergi alındığı görülmektedir.

1. Resm-i Âsiyâb (Değirmen Vergisi):

Resm-i âsiyâb, su veya yel ile dönen un değirmenlerinde çeşitli yerlerde ve zamanlarda değişik miktarlarda alınan vergidir.

Değirmen resmi tahsil edilirken, gelir, "aynî" yani hububat üzere toplandığı gibi, "nakdî" olarak da toplanmıştır.⁴⁷

1530 tarihinde Darende kazâsında bu vergi değirmenin dönme durumuna göre yılda kaç ay dönerse bir aya beşer akça hisebı ile alınmaktadır. Nitekim kanunnâmede belirtildiği üzere 1 sene dönen değirmenden 60 akça, 6 ay dönenen 30 akça ve 3 ay dönenen 15 akça âsiyâb resmi alınması gerektiği kaydolunmuştur. Demek oluyor ki kazâda bu resim ayda beşer akça şeklinde toplanmıştır.

1530 tahririne göre Darende'de değirmenlerden 1827 akçalık gelir sağlanmış olup bunun toplam hâsıl içindeki payı % 0.67'dir.

47. İ. Miroğlu, Kemah Sancağı..., s.183; M.A. Ünal, a.g.e., s.140.

b) Mukâta'alar:

Osmanlı devletinde hükümetin doğrudan kehdisinin yapacağı işler için gerekli parayı sağladığı gelir kaynaklarına "mukâta'a" denir. Başka bir ifade ile geliri dirlik olarak kimseye bırakılmayıp, divâna yani merkez hükümetine tahsis edilen yerler "mukâta'a" olarak adlandırılır.⁴⁸ Şöyle ki, devlet nakit para ihtiyacını karşılayabilmek için madenler, ziraat gibi verimli vergi kaynaklarını mukâta'a olarak hazineye ayırmak yoluna gitmiştir.

Mukâta'aların idaresi "hazine-i âmire" denilen devlet dairesince gerçekleştirilirdi. Öte yandan gelirlerinin toplanması ise iltizam usûlünce sağlanırdı. Bu usûle göre başşehirde ya da mukâta'anın olduğu yerde iltizamlık işi açık artırmaya çıkarılırdı. Talipliler arasında "hazine-i âmireye" mukâta'adan en fazla gelir getirmeyi teklif eden kişi iltizâmı alırdı. Bu hakka sahip olan kişiye ise mültezim, öbür adı ile "âmil" denilirdi.

Mültezimin resimleri iltizam usûlü ile toplanması sırasında "mâl-ı mirînin" kaçırılmasını önlemek amacı ile devlet, "emin" denilen memurları da ayrıca yanına tayin ederdi. Şayet mukâta'aya talip bir mültezim çıkmayacak olursa bizzat merkezden bu göreve yine emin denilen "ulûfelü" bir memur atanırdı ki, işte bu şekil uygulamaya "ber vech-i emanet" denilirdi.⁴⁹

48. F. Akdağ, Türkiye'nin İktisadi ve..., C.II, s.294-300.

49. Akdağ, a.g.e., s.336; M.A.Ünal, a.g.e., s.143.

İltizamın süresi genellikle 3 yıl olarak kabul edilmiştir. Ancak 1 yıllığına iltizam verildiği de olurdu.

1530 tarihinde Darende mukâta'a kaynaklarının zenginliği ile dikkati çekmektedir. Kasabhâne mukâta'ası, İhtisâb mukâta'ası, bağ ve bağçe mukâta'ası, mukâta'a-i zemin kazâda hazineye akan başlıca kaynaklar olarak görülmektedir.

Darende kazâsında 1530 tahririne göre mukâta'alarından toplam 33.478 akçalık bir gelir sağlanmıştır. Bunun toplam hâsıl içindeki nisbeti ise % 12.40'tır.

a) Boyahâne mukâta'ası:

Osmanlı devletinde dokumada kullanılan ipliklerin renklendirilmesi ve kumaşların boyanması amacıyla kurulmuş boyahaneler mevcuttur.⁵⁰

XVI.yüzyılda Darende kazâsında boyahanelerden elde edilen gelirler fazla değildir. Zira kazâda sadece şehre bağlı bir ermeni mahallesinde boyahâne vardır. Ve Tapu Tahrir Defterinde bu gelir kıst-ı boyahâne olarak kaydedilmiştir.

Darende'de mâlikâne-divânî rejiminin uygulanmasına paralel olarak boyahane gelirlerinin yarısı hisse-i divânî, yarısı da mâlikâne hisselerinin vakıf haline dönüşmüş olması dolayısıyla hisse-i vakıf olarak yazılmıştır.

50. M.A.Ünal, a.g.e., s.143.

1530 tahririnde Darende'de boyahânededen toplam 3000 akçalık bir gelir sağlanmıştı. Verginin toplam hâsıl içindeki payı ise % 1.11'dir (Tablo IX).

b) Kasabhâne Mukâta'ası (Tamga-i Ganem Kassabânî):

Darende kazâsının ekonomik faaliyetlerinin temelini tarımın dışında dağlık olması dolayısıyla hayvancılık oluşturuyordu. Hayvancılık söz konusu olunca en fazla koyun yetiştiriciliğinin gelişmiş olduğu verilen rakamlardan anlaşılmaktadır.

Darende'de kasabhânelerden elde edilen gelir 2000 akça olup bunun toplam hâsıl içindeki payı % 0.74'tir (Tablo IX).

c) İhtisâb Mukâta'ası (Mukâta'a-i İhtisâb):

Osmanlı devletinde çarşı ve pazardaki fiyatlara dayanarak alış-verişlerin teftiş ve kontrol işine "ihtisâb" denir. Zâken ihtisâb mânâ olarak da hesap sorma, hesaba çekme demektir.⁵¹ Bu işleri yapmakla görevli kişi ise müfettiş ile eş anlamlı "muhtesib" olarak adlandırılırdı.

Muhtesibler kadıya bağlı olarak görevlerini yürütmektedirler. Ancak karara bağlayacakları işler daha çok ticarî muamelelerle, ölçülerin kontrolüne ve ticarete hile yapanlar ile borçlarını ödeyemeyenleri cezalandır-

51. M.Z.Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimler ve Terimler Sözlüğü, C.II, s.572.

maya yönelik olması dolayısıyla görevleri yönünden kadınlardan ayrılmaktadırlar.⁵²

Muhtesiblik görevi ya iltizam yolu ile bir âmile verilmiş ya da emin denilen memura bırakılmıştır. Emin ya da âmil olan kişi defterde kayıtlı bulunan miktarca sahasına giren kaynaklardan hazineye gelir getirmek mecburiyetinde idi. İşte hazineye gelen bu vergilere "ihtisâb mukâta'ası" denirdi.⁵³

1530 tahririnde Darende kazâsında ihtisâb mukâta'ası deftere mukâta'a-i ihtisâb ve galle-i bazar olarak kaydedilmiş olup 3000 akçalık vergi bedeli alınmıştır. Bunun toplam hâsıl içindeki nisbeti ise % 1.11'dir (Tablo IX).

d) Bağ ve Bağçe Mukâta'ası (Mukâta'a-i Bağ ve Bağçe)

Darende kazâsında bağ ve bahçelerin çokluğuna paralel olarak elde edilen vergi bedeli de oldukça fazladır.

Kazâda 1530 tahririnde bağ ve bahçelerden alınan gelirler mukâta'a olarak kaydedilmiştir. Ve miktarına bakıldığında hazineye giren mukâta'alar içerisinde en büyük payı "bağ ve bağçe mukâta'ası" oluşturmuştur.

Darende kazasında toplam olarak bağ ve bahçelerden 16.207 akçalık gelir sağlanmıştır. Bunun toplam hâsıl içindeki payı ise % 6'dır. Demek oluyor ki kazada arpa ve buğdaydan sonra en fazla gelir bu mukâta'adan alınmıştır.

52. R.Lévy, IA, C.VIII, s.232.

53. M.Ali Ünal, a.g.e., s.146.

e) Mukâta'a-i Zemin:

1530 tahririnde Darende kazâsında "mukâta'a-i zemin" olarak kaydedilmiş pek çok zemin bulunmaktadır. Ve bu zeminler kimlerin tasarrufunda bulunuyorlar ise adları ile ayrı ayrı yazılmışlardır.

Kazâda "resm-i zeminden" ayrı, müstakil olarak verilmiş olan mukâta'a-i zemin geliri 620 akçadır. Bunun toplam hâsıl içindeki payı ise % 0.22 olup diğer mukâta'a-lar içerisinde fazla bir değer ifade etmemektedir.

Darende'de 1530 tarihinde yukarıda izah ettiğimiz mukâta'a gelirlerinin yanında "bâc-ı râh," "mahsûl-i ihzariyye" "mahsûl-i meyhâne" gibi mahsûl olarak kaydedilmiş, gelirleri hazineye akan kaynaklar da vardır. Bu kaynakların hepsinden toplam 5151 akçalık gelir sağlanmakta olup bu değer ile bütün gelir içinde % 1.90'lık orana sahip bulunmaktadırlar.

5. Arızı Vergiler:

a) Resm-i Arûs ve Bâd-ı Hevâ:

Osmanlı mâlî yapısı içerisinde dikkati çeken diğer bir vergi türü de "bâd-ı hevâ" şeklinde yazılan gelir grubudur. Bunlar "para cezaları, tescil ücretleri gibi düzenli olarak alınmayıp tesadüfen ortaya çıkan durumlar"

karşısında alınan vergiler olarak görülmektedirler.⁵⁴

Bu grup içerisinde resm-i arûs, resm-i yave, resm-i tapu, resm-i zemin, âdet-i destbânî gibi vergiler yer almaktadır. Bu vergi ve resimlerin miktarı önceden bilinemediği için deftere tahmini rakamlar yazılmakta, tarifleri, muhtevaları zaman, mekan ve şartlara göre değişmektedir.

1530 tarihli Darende Tapu Tahrir Defterinde bu vergi bazı yerlerde "resm-i arûs ma'a bâd-ı hevâ" şeklinde resm-i arûs ile birlikte, çok az olarak da "nısf-ı bâd-ı hevâ" tarzında zikredilmiştir.

Öte yandan ifade ettiğimiz üzere bâd-ı hevânın en büyük özelliği ortaya çıkan olaylara bağlı oluşudur. Fakat bazı kereler bâd-ı hevâ statüsüne tâbi edilen bir gelirin muntazam ve sürekli bir vergi haline dönüştüğü ve bâd-ı hevânın dışında müstakil bir vergi şekline büründüğü görülmektedir.⁵⁵ Meselâ, başka bölgelerde bâd-ı hevânın içinde sayılan deştbânî, resm-i arûs, resm-i zemin gibi vergiler Darende'de sürekli ve apayrı bir vergi haline gelmiştir.

1530 tarihinde Darende kazâsında bâd-ı hevâ olarak kaydedilen vergilerden elde edilen gelir 480 akça olup bunun toplam gelir içindeki nisbeti % 0.25'tir.

54. B.Yediyıldız, Ordu Kazâsı Sosyal Tarihi, s.124.

55. B.Yediyıldız, a.e., s.127.

b) Resm-i Deştbânî:

Re'âyâdan herhangi birinin hayvanının, başka birinin ekinine ziyanlık vermesi halinde bunun ödemekle yükümlü olduğu para cezasına "deştbânî" denilir. Böyle bir durumda hayvan sahibi bir yandan ekin sahibinin zararını karşı-larken, bir yandan da verdiği zarardan sorumlu tutula-rak 5'er değnek sopa yiyordu.

1530 tahririnde Darende kazâsında "resm-i deştbânî" kaydına sadece şehre bağlı bir ermeni mahallesinde rast-lanmaktadır. Buradan sağlanan gelir bedeli 500 akça olup bu değer ile toplam hâsıl içindeki payı % 0.18'dir (Tablo IX)

c) Resm-i Arûs (Gelin Resmi):

"Arûs resmi" bir kız veya dul kadın evlenirken kadiya verilen nikâh resminin dışında tımar sahibine veya sancak beyine ödenen vergidir.⁵⁶ Bu verginin ödenme şekline ve tahsiline bakacak olursak, evlenen kız, dul, müslüman, hristiyan olmasına ve bölgenin özelliklerine göre farklı-lıklar olduğu göze çarpacaktır. Nitekim bazı yerlerde bu resmi karşılamak için akça yerine koyun, keçi gibi mallar alınmakta, ayrıca kişinin zengin, orta halli, fakir olu-şuna göre de miktarlar değişmektedir.

Bu verginin gelirini, re'âyânın kızı evlendiği tak-

56. N.Çağatay, "Osmanlı İmparatorluğunda Re'âyâdan Alı-nan Vergi ve Resimler", AÜDTCFD, C.V/5, s.506.

dirde kızın babasının tımarında oturduğu sipâhi, evlenen kadın dul ise evlendiği sırada bulunduğu yerin sipâhisi, evlenen yörük kızı ise kızın babasının kayıtlı olduğu tımar sahibi alırdı.

Darende tapu tahrir defterinde "resm-i arûs", "bâd-ı hevâ" vergileri içinde yer aldığı için bazı yerlerde onunla birlikte kaydedilmiş, ancak çoğunlukla da müstakil olarak yazılmıştır.

1530 tarihli defterde kazâda arûs resminden 2.203 akçalık gelir elde edilmiş, bununla toplam hâsılda % 0.81'lik paya sahip olmuştur (Tablo IX).

d) Resm-i Zemin (Dönüm Resmi):

Zemin resmi tam çiftlik veya yarım çiftlikten az veya fazla yer ziraat eden re'âyâdan, fazlasından ve eksiklerinden dönüm başına alınan resimdir.⁵⁷ Başka bir ifade ile bennâk ya da mücerred yazılan re'âyânın islediği arazi için ödediği vergiye "dönüm resmi" denir. Bu vergiyi ödeyen şahıslar ise "hâric ra'iyet" olarak adlandırılır.

Uygulamaya bakacak olursak ekünlü bennâk şeklinde yazılmış bulunan re'âyânın tasarruf ettiği yer için ödediği zemin resmi, şahsî vergisi olan bennâk resminden fazla ise sadece dönüm resmini verir, ayrıca bennâk vergisi

57. N.Çağatay, "a.g.m.", s.504.

ödemezlerdi. Öte yandan dönüm resminin alınması hususunda tımar sahibi istediği zaman kendi tımar bölgesinde tam veya yarım çiftlik olan arazileri ölçüp fazlası için de dönüm resmi alabilirdi. Buna mukabil şayet re'âyâ başkasının üzerine kayıtlı toprağı işlerse bu vergiyi ödemekle yükümlü tutulamazdı.

Zemin resminin toplanma miktarı bölgelerarası farklılıklar göstermekte, 1530 tarihli kanunnâmede buna ilişkin olarak hüküm yer almaktadır.⁵⁸ Kanunnâmeye göre Darende kazâsında topraklarının verimli olması dolayısıyla 2 dönüme 1 akça alınmakta, buna mukabil çok kıraç olan yerlerden ekim yapmak güç olması dolayısıyla vergi alınmamaktadır.

1530 tahririnde Darende kazâsında resm-i zeminden iki dönüme bir akça üzerinden 270 akçalık gelir elde edilmiş olup bunun toplam hâsıl içindeki payı % 0.09'dur.

Darende kazâsında yukarıda izaha çalıştığımız vergileri ödemekle mükellef 9000 civarında bir nüfus gücü bulunmaktadır. Ancak bu nüfusun belli bir kısmı kadızâde, sipâhizâde, dulkadirî, Mısır sultanından menşurlu bulunanlar, muaf ve müsellem kaydolunanlar oluşturmakta ol-

58. "...hâne re'âyâ ziraat ettükleri yerlerden kanun-ı kadîm üzere iki dönüme bir akça resm alına, ziraat olunmayan yerlerden resm-i zemin alınmaya", Bkz. Ek I.

duğundan vergiden muaf kabul edilmişlerdir. Dolayısıyla vergi gelirleri içerisinde bu nüfusa düşen pay yer almaktadır.

TABLO IX

1530 Tarihinde Darende Kazâsında Alınan Vergiler
ve Miktarları

No:	Verginin Adı	Vergi Bedeli	Toplam İçinde %'si
1.	Hınta	77.240	28.60
2.	Şa'îr	52.849	19.56
3.	Dıhn	4.990	1.84
4.	Erzen	1.000	0.37
5.	Burçak	1182	0.43
6.	Mercimek	1438	0.53
7.	Penbe	300	0.11
8.	Nohud	40	0.014
9.	Seğrek	2517	0.93
10.	Öşr-i Bostan	1446	0.53
11.	Öşr-i Hıyar ve Piyaz	20	0.007
12.	Eşcar-ı Ceviz ve Meyve	305	0.11
13.	Resm-i Küvâre	1587	0.58
14.	Resm-i Arûs ma'a Bâd-ı Hevâ	680	0.25
15.	Resm-i Deştânî	500	0.18
16.	Resm-i Yâb	230	0.085
17.	Resm-i Yaylak ve Kışlak	13.858	5.13
18.	Resm-i Arûs	2.203	0.81

19. Resm-i Ağıl	60	0.022
20. Resm-i Mağara(?)	650	0.24
21. Resm-i Zemin	270	0.09
22. Resm-i Çift	13.250	4.90
23. Nim Çift	7.771	2.87
24. Mücerred	1842	0.68
25. Bennâk	6760	2.50
26. Ekiinlü Bennâk	378	0.13
27. Bâd-ı Hevâ	3429	1.26
28. Âsiyâb-ı Bâb	1582	0.58
29. Âsiyâb-ı Harâb	15	0.005
30. Çayır	672	0.24
31. Cizye-i Gebrân	12.250	4.53
32. İспенç-i Gebrân	9.575	3.54
33. Âdet-i Ağnam	15.699	5.81
34. Tamga-i Ganem Kassabânî	2000	0.74
35. Beyti'1-Mâl ve Mâl-ı Gâib ve Yâve ve Gaçgun	3000	1.11
36. Mahsul-i Post-ı Vaşak ve Kaplan	500	0.18
37. Mahsul-i İhzâriyye	2046	0.75
38. Mahsûl-i Meyhâne	2505	0.92
39. Kıst-ı Boyahâne	3000	1.11
40. Bâc-ı Kah	600	0.22
41. Mukâta'a-i Bağ ve Bağçe	16.207	6.00

42. Mukâta'a-i İhtisâb ve Galle-i Bazar	3.000	1.11
43. Mukâta'a-i Zemin	620	0.22
T O P L A M	270.066	% 99.82

6. KAZADAKİ DIRLİKLERİN TAKSİMATI:

Osmanlı devleti kendisinden önceki Türk-İslâm devletlerinden intikâl eden, daha da geliştirdiği bir toprak idaresi ve bununla bütünleşen gelir dağılımına sahip idi.

Osmanlı devletinde sancak veya kazâdaki gelirler havass-ı hümayın denilen ve merkezce alınan kısım ile, dirlik sahipleri arasında paylaştırılan bölüm olmak üzere iki kategoride toplanmaktadır.⁵⁹

Osmanlı tımar rejiminde mülkiyeti devlete ait olup tasarrufu bir vazife veya mükellefiyet karşılığında belli kimselere verilen topraklar yıllık gelirlerine göre üç ana bölümde düzenlenmiştir. Şöyle ki, yıllık geliri en fazla 19.999 akça olanlar "tımar", geliri 20.000 akçadan fazla 100.000 akçadan az olanlar "zeâmet", yıllık geliri 100.000'den fazla olanlara ise "has" adı verildi.⁶⁰

59. M.Ali Ünal, a.g.e., s.167.

60. İ.Miroğlu, Kemah Sancağı....., s.157.

1530 tahririnde Darende kazâsında zeamete rastlanmayıp gelirler has ve tımar olarak ayrılmıştır. Yalnız iki yerde yaylaklardan tahsil olunacak gelirin hâsıl verilmeden mir-livaya tahsus olunduğu belirtilmiştir.

a) Padişah Hasları (Havass-ı Hümayun)

Osmanlı devletinde doğrudan devlet hazinesine akan gelirlere Padişah hasları anlamında "havass-ı hümayun" denilmektedir. Bu havass-ı hümayunu köy ve mezre'aların vergi geliri ile mahsûlat ile mukâta'a gelirleri meydana getirmektedir. Bununla beraber cizye, âdet-i ağnam gibi maktu' vergiler de padişah hasları içinde yer almaktadır.⁶¹

1530 tarihli Tapu Tahrir Defterinde padişah hasları "havass-ı hümayun" olarak kaydedilmiştir. Kazâda bundan sağlanan gelirin toplam miktarı 47.044 akça olup hemen tamamı cizyeden sağlanmıştır. Ve toplam gelir içinde % 7.41 lik bir paya sahiptir. Verdiğimiz bu gelir miktarı içerisinde mukâta'alar da mevcut olup bedelin 33.478 akçalık değerini mukâta'alar oluşturmaktadır.

b) Tımarlar:

Osmanlı imparatorluğunda geçimlerine veya hizmetlerine ait masrafları karşılamak üzere bir kısım asker ve memurlara görev karşılığı olarak devlete ait gelirlerin

tahsis edilmesine "tımar" denir. Başka bir ifade ile geliri 20.000 akça olan askerî dirliklere "tımar" denir.

Osmanlı devletinde bir kurum olarak tımarın Osman beyden başlamak üzere ilk Osmanlı hükümdarları döneminden beri var oldukları tahrir defterlerinden anlaşılmaktadır.⁶² Bu sistemin uygulanmasına göre tımar sahipleri kendilerine tahsis edilen arazi ve re'âyâyâ ait şer'î ve örfî birtakım hak ve resimleri nâm ve hesaplarına toplayarak onların gelirleri ile görevlerini yerine getirmektedirler. Fakat bu tımar sahiplerinin kendi hallerinde müstakil, dışa kapalı bir güç oldukları anlamına gelmez. Zira gerek vergilerin toplanması, gerekse alınma miktarları merkez tarafından sıkı bir kontrol altında bulundurulmaktadır.

Öte yandan tımarların büyüklük ve küçüklüğüne, buna bağlı olarak gelirine göre kendi aralarında "tezkereli" ve "tezkeresiz" olmak üzere iki grupta incelendiğini görmekteyiz. Şöyleki; geliri belli bir rakamın altında olan tımarların sahiplerini beylerbeyi kendi tuğralarını taşıyan beratlarla doğrudan tayin edebiliyorlardı. Bunlara "tezkeresiz tımar" denilirdi. Diğer yandan beylerbeyinin ancak bir tezkere ile devlet merkezine teklifi neticesinde atanan büyükçe tımarlar vardır ki bunlara tezkere-

62. Nicols Beldiceanu, XIV yüzyıldan XVI yüzyıla Osmanlı Devletinde Tımar, (Çev.M.A.Kılıçbay), Ank.185, s.19.

li tımarlar olarak adlandırılırdı.⁶³

Tımarlara ilişkin hususlar çok yönlü ve yer yer karmaşık bir yapı arz etmektedir. Nitekim yukarıdaki özelliklerin dışında tımarlar idârî ve mâlî bakımdan da serbest ve serbest olmayan tımarlar olarak ayrılmaktadır. Bunlardan defterdar, divan kâtipleri, çavuşlar, subaşlar, dizdarlar gibi yüksek rütbeli görevlilerin sahip oldukları tımarlar serbest tımadır. Bu memurlar bâd-ı hevâ, niyâbet gibi örfî vergileri şer'î vergilerle birlikte tam ve müstakil olarak almaktadırlar. Buna karşılık serbest olmayan tımarlarda tımar sahipleri aldıkları bu vergileri serbest tımar sahipleri ile paylaşmak durumundadırlar. Bu tür farklılığa örnek olması bakımından serbest olmayan tımarlar tımarlarındaki reayalarının davalarına bakıp cezalandıramazlarken, serbest tımar sahipleri bütün bu haklara haiz bulunurlar idi.

Darende kazâsında daha önce de ifade ettiğimiz gibi mirî toprak rejiminden farklı olarak divânî-mâlikâne sistem uygulanmıştır. Bu sistemin varolduğu toprakları işleyen köylülerden, biri mâlikâne hissesi, diğeri divânî hissesi olmak üzere iki grup vergi alınır, sipâhi bunlardan yalnızca "divânî hisseye" dahil vergileri toplardı.

Kazâya ilişkin 1530 tarihli Tapu Tahrir Defterinde tımarı oluşturan unsurlar hakkında ayrıntılı bir bilgi

63. Barkan, "Tımar", IA, C.VIII, s.315.

bulunmamaktadır. Bu tapu tahrir defterinde, tımarlara ait olarak gelirinin özelliğinden kaynaklanan divânî tımar şekli görülmektedir.⁶⁴ Buna göre öşür vergilerini alan mâlikâne sahibinin yanında birde örfî vergilerden faydalanan tımar sahibi bulunmaktadır. Kazâda bu tımara ait vergiler, "örfiyyesi tımar," bazen de "cânib-i divânî tımar" şeklinde kaydolunmuş ancak hiç bir yerde hâsıl belirtilmemiştir.

Öte yandan 1530 Tapu Tahrir Defterinde "tımar bâ-berât-ı Padişah-ı âlem-penâh" ve "tımar bâ-berât-ı mir-i mirân-ı Rûm" gibi kayıtlar görülmüş, bunlar nüfusların içerisinde şahıs adlarının hemen yanında not olarak düşülmüştür.

Elimizdeki tahrir defterine göre 1530 yılında kazâda 18 divânî tımar, 6 padişah beratı ile atanan tımar sahibi, 4 mirî mirân beratlı tımar sahibi bulunmaktadır. Bu tımar beylarenin topladıkları hâsıllar hakkında bir kayıt bulunmadığı için gelirleri ve bunun toplam hâsıl içindeki nisbetleri hakkında bir fikir beyân edemiyoruz.

64. Bkz. N.Beldiceanu, a.g.e., s.27.

S O N U Ç

1530 tarihli ve 408 no'lu tapu tahrir defterine bağlı olarak Darende kazâsı ile ilgili yaptığımız araştırmalardan şu sonuçları çıkarabiliriz:

Öncelikle Darende şehrinin kuruluşu kesin olarak bilinmemekte, ancak yapılan kazılarda çok eski bir yerleşim birimi olduğu anlaşılmaktadır. Sırası ile Hititler, Frigler, Asurlular, Romalılar ve Bizanslılar Darende'nin eski ve ortaçağ tarihinin başlıca yaratıcı güçleri olmuşlardır. Şehrın Türklerle teması ise ancak Bizans yönlü Selçuklu akınları sayesinde gerçekleşmiştir.

Darende uzun süre Anadolu beyliklerinden Danişmendliler ile Anadolu Selçukluları arasında mücadele mevki olmuş, Kösedag savaşını müteakip Eretna devletine bağlanmış ve sürekli olarak bu sırada güçlenmiş olan Memlûklerle el değişimine uğramıştır. En nihâyet Yavuz Selim'in Mısır seferi sonucunda kesin olarak Osmanlı topraklarına katılmış bulunan Darende bu devletin idari ve sosyal yapısı içerisindeki yerini almıştır.

İdari taksimat açısından bakıldığında Darende Sivas eyaletinin Divriği sancağına bağlı bir kazâ özelliğinde olup 3 nahiye ve bunlara bağlı köy ve mezre'lerden müteşekkildir. Kazâ dağlık olması dolayısıyla mezre'aların

çokluğu ile dikkati çekmektedir.

1530 tahririne göre kazâdaki yerleşme ve nüfus özelliklerine baktığımızda gayrimüslim nüfusun ki bunlardan kastedilen Ermenilerdir, 1975 kadar nüfusa sahip oldukları görülmektedir. Buna göre yaklaşık 9090 kadar olan toplam nüfusun % 21.72'sini gayrimüslimler oluşturmaktadır. Darende'de 8 ermeni mahallesi olup bunlardan yalnız bir tanesi şehirde, diğerleri nahiyelere bağlı köylere dağılmış durumdadır.

İmparatorluğun iktisadi gücünün temelini ziraatin oluşturmasına paralel olarak kazâda ekonomik faaliyetlerin özünü tarım ve ondan sağlanan ürünler oluşturmuştur. 1530 tarihinde Darende'de en fazla arpa, buğday ve bağ-bağçelerden sağlanan ürünler yetiştirilmiştir. Tarımsal üretimin yanısıra hayvancılık kazânın ekonomik gücünün diğer bir koludur. Zira gerek koyun sayısının gerekse koyunlardan sağlanan gelirin 15.699 akça gibi önemli bir meblağ tutması bunu ortaya koymaktadır.

Darende'de boyahâne, meyhâne gibi o zamanın önemli sanayi kuruluşları da bulunmaktadır. Ancak bu müesseseler sadece kazâ merkezinde bulunup gelirleri de oldukça azdır. Darende'de bunların dışında ayrıca kanunnâmede ilgili hükmü bulunan ve Evliya Çelebi'nin de bahsettiği debbağhane (deri işlenen atelye) gibi önemli bir kuruluş daha bulunmakta fakat tapu tahrir defterinde bununla il-

gili bir kayda rastlanmamaktadır.

1530 tarihli Darende kazâsı' tapu tahrir defterini incelerken dikkatimizi çeken diğer bir husus nüfus içerisinde elinde Mısır sultanının menşurları olan kişilerin çokluğu ve bu menşurların Osmanlı idaresi tarafından geçerliliğinin kabul edilerek vergiden muaf tutulmalarıdır. Bunum gibi kazânın Dulkadiroğulları beyliğinin idaresinde uzun zaman kalması dolayısıyla aynı şekilde Dulka-dirî olarak yazılmış pek çok kişinin bulunması ve beylik dönemindeki statülerinin aynen bırakılması da söz konusudur. Bunlar Osmanlı devletinin yeni fethettiği yerlerdeki halka karşı izlediği ısındırma politikasının bir parçası olarak kabul edilebilir. Tapu defterinde Dulka-dirî ve Mısır sultanının menşuruna sahip olanların dışında sipahi oğulları, kadının oğulları ve vergiden muaf ve müsellemler olanlar ayrıca kaydolunmuşlardır.

Öte yandan uzun süre İslâm ülkeleri idaresinde kalmış olan yerlerde uygulanan mâlikâne-divânî rejiminin Darende'de de yaşandığı görülmekte ve bu sistemin Memlûklerden intikal ile geliştiğine şüphe bulunmamaktadır. Bu rejimin iki baştan tasarruf esasına re'âyâ bir yandan mülk sahibine mâlikâne hissesi adı verilen vergi öderken, diğer yandan da devleti temsil eden idareciye divânî hissesi denilen vergi ödemekle yükümlü bulunuyordu. Uygulamada ise mâlikâne gelirlerinin hemen tamamı bu sistemin bir özelliği olarak vakıflara kaynak olarak bira-

kılmıştır. Vergiler toplanırken mümkün olduğunca re'âyânın ezilmemesine çalışılmış, tedbir mahiyetinde kanunnâmeye birtakım hükümler konulmuştur.

Darende kazâsında gelir dağılımına baktığımızda, vergilerin bir kısmının padişah haslarına ve tımarlara ayrıldığını buna karşılık zeâmetlere rastlanmadığını görmekteyiz.

Son olarak araştırmamıza ilişkin olarak şunları söyleyebiliriz: Osmanlı imparatorluğunun bir bütün halinde idârî, iktisâdi ve içtimâî yapısını ortaya koymak açısından arşiv belgeleri çok büyük bir önem taşımaktadır. Arşiv belgelerinin içerisinde araştırmalara temel sayılacak olan ise gittikçe artan bir titizlikle incelenen tapu tahrir defterleridir. Biz bu defterlere dayanarak sadece 1530 tarihinde Osmanlı imparatorluğunun genelinde küçük bir birimi sosyal, kültürel ve ekonomik özellikleri inceledik. Kazânın gün ışığına çıkması için konuya ait tapu tahrir defterlerinin yanısıra başta vakıf defterleri olmak üzere diğer arşiv belgelerinin de değerlendirmeye tâbi tutulması gerektiği inancındayız.

BİBLİYOGRAFYA

- AKDAĞ Mustafa, Türkiyenin İktisadî ve İctimâî Tarihi, C.I,II, İst.1979.
- ARIKAN Zeki, "Divriği Sancağı Kanunnâmeleri", Belleten, C.LI/200, 1987.
- , "XVI.yüzyılda Divriği Sancağı", X. TTK'ne Sunulan Bildiri.
- BARKAN Ö.Lütfi, "Türk-İslâm Toprak Hukuku Tatbikatının Osmanlı İmparatorluğunda Aldığı Şekiller, Mâlikâne-Divanî Sistemi", Türkiye'de Toprak Meselesi, İst.1980.
- , Osmanlı İmparatorluğunda Ziraî Ekonominin Hukukî ve Mâlî Esasları, Kanunlar I, İst.1945.
- , "İmparatorluk Devirlerinin Büyük Nüfus Ve Arazi Tahrirleri ve Hakana Mahsus İstatistik Defterleri", İFM, C.II/I, İst.1920.
- , Hüdavendigâr Livası Sayım Defteri, TTK, Ank.1988.
- , "Avarız", İA, C.II.
- , "Tımar", İA, C.VIII.
- , "Çiftlik", İA, C.III.
- , "Öşür", Türkiye'de Toprak Meselesi, İst.1980.
- BAYKARA Tuncer, Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş, Anadolu'nun İdari Taksimatı, Ank.1988.
- BELDİCEANU Niceara, XIV.yüzyıldan XVI.yüzyıla Osmanlı Devletinde Tımar (Çev.M.A.Kılıçbay), Ank.1985.
- BÜYÜK KÜLTÜR ANSİKLOPEDİSİ, "Darende", C.IV.

- ÇAĞATAY Neşet, "Osmanlı İmparatorluğunda Re'âyâdan Alınan Vergi ve Resimler", AÜDTCFD, C.V/5, İst.1947.
- ÇELEBİ Evliya, Seyahatnâme, (Sad.Z.Danışman), İst.1314. C V
- DARKOT Besim, "Malatya", İA, C.VII.
- ELİBÜYÜK M.-YINANÇ Refet, Kanunî Devri Malatya Tahrir Defteri, 1960.
- ERCAN Yavuz, "Osmanlı İmparatorluğunda Gayrimüslimlerin Ödedikleri Vergiler Ve Bu Vergilerin Doğurduğu Sosyal Sonuçlar", Belleten, C.LV, Ank1991.
- HAMMER J.W. Osmanlı Tarihi (Çev.Mehmet Ata), C.I, İst.1991.
- HINZ Walther, İslâmda Ölçü Sistemleri, (Çev.Acar Sevim), İst.1990.
- İNALCIK Halil, Suret-i Defter-i Sancak-ı Arvanid, Ank.1987.
- , "Köy, Köylü ve İmparatorluk", V.Milletlerarası Türkiye Sosyal ve İktisat Tarihi Kongresi, XXVI, Ank.1990.
- , "Osmanlılarda Raiyyet Rusûmu", Belleten XXIII/92, 1959.
- KÖPRÜLÜ M.Fuad, Osmanlı Devletinin Kuruluşu, Ank.1988.
- MANSEL A.Müfit, Eski Doğu ve Ege Tarihinin Ana Hatları, İst.1945.
- MİROĞLU İsmet, Kemah Sancağı ve Erzincan Kazâsı (1520-1566), Ank.1990.
- ÖZTUNA Yılmaz, Türkiye Tarihi, İst.1964, c II
- PAKALIN M.Zeki, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.III, İst.1972.
- SAADEDDİN Hoca, Tacü't-Tevarih (Sad.I.Parmaksızoğlu), C.IV, İst.1979.
- SAMİ Şemseddin, Kamûsu'l-A'lâm, İst.1316.

- SEVİM Ali, YÜCEL Yaşar, Türkiye Tarihi, C.I, Ank.1990.
- SEVİM Veli, "Frigler", Anadolu Uygarlıkları, C.II,
- TABAKOĞLU Ahmet, Türk İktisat Tarihi, İst.1986.
- TUNÇDİLEK Necdet, Türkiye'de Yerleşmenin Evrimi, İst.1986.
- ULUÇAY M.Çağatay, İlk Müslüman Türk Devletleri, İst.1965.
- UZUNÇARŞILI İ.Hakkı, Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu Karakoyunlu Devletleri, Ank.1988.
- ÜNAL M.Ali, XVI.Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566), Ank.1985.
- YEDİYILDIZ Bahaeddin, Ordu Kazâsı Sosyal Tarihi, Ank.1985.
- YILDIZ H.Dursun, "Bizans Tarihi", Anadolu Uygarlıkları, C.III.
- YÜCEL Yaşar, Timur'un Ortadoğu-Anadolu Seferleri ve Sonuçları(1393-1402), TTKB, Ank.1988.
- , Anadolu Beylikleri Hakkında Araştırmalar Eretna Devleti, Kadı Burhaneddin Devleti, Mutahharten ve Erzincan Emirliği, Ank.1989.
- YURT ANSİKLOPEDİSİ, "Darende", C.VII.
- LEVY R. İA, "Muhtesib", İA, C.VIII.

XVI.YÜZYILDA DARENDE KAZÂSI KÖYLERİ

1.Asudu	آشودوی	24.Hacılar	حاجیلار
2.Aygurlu	آیغورلو	25.Hırka	خرقہ
3.Ayubozan	ایوبوزان	26.İlsulug	ایلصولوغ
4.Ayvalu	ایوالو	27.İsbekçür	ایسبکچور
5.Bicir	بجیر	28.Karacahıyar	قراچاحیار
6.Çayköy	چای کوی	29.Karadiğın	قرا دکیغ
7.Çehen	چهن	30.Karahisar	قرا حصار
8.Çekte	چکته	31.Kızılhisar	قزلی حصار
9.Çorumlu	چورملو	32.Kızılkilise	قزلی کلیسه
10.Deredolu	دردولو	33.Kızılözler-i Ulya ve Süflâ	قزلی اوزلار علیا و سفلی
11.Depçik	دپچک	34.Kuluncak	قولونچاق
12.Divancuklu	دیوانچقلو	35.Mâdi	مالدی
13.Evlâd	اولاد	36.Mangebus	منگبوس
14.Fenk	فنک	37.Mezgidani	مزگیدانی
15.Gerimter	گرمیتر	38.Mığdı	میغدی
16.Gökderen	گول دیرن	39.Öğürmek	اوگورمک
17.Gököz	گول اوز	40.Poladcuk	پولادچوق
18.Görgi(?)	گورگی	41.Salhisar	سال حصار
19.Göynük	گوینک	42.Saluroğlan	سالور اوغلان
20.Güben(?)	گوبین	43.Sarukaya	ساروقاید
21.Güdiil	گودیل	44.Sarucar-1 Süflâ	ساروجار سفلی
22.Gürin	گورین	45.Sarucar-1 Ulyâ	ساروجار علیا
23.Hantaros	خانتروس		

46. Sazcuğaz-ı Süflâ سازجوغری غم
47. Sazcuğaz-ı 'Ulyâ سازجوغری علیا
48. Sitrek-i Süflâ سیتراک غم
49. Sitrek-i 'Ulyâ سیتراک علیا
50. Şevksürek(?) شوقه شورده
51. Şuğubük شوغوبوک
52. Tamhun تمحن
53. Tanik تانیک
54. Türeklü تورکلو
55. Uluviran الوویرلن
56. Yenice یکنجه
57. Zekeriya özü زکریا اوزی

IV. BÖLÜM

1530 TARİHLİ DİVRİĞİ KANUNNÂMESİ

Sûret-i Kanunnâme-i padişahîdir ki zikr olunur
Livâ-yı Divriği

Divriği ve Darende kazâlarında resm-i yatak kaydolan mahallelerde sancakbeyleri ve sipâhiler yerlû raiyyet kışlattığı koyundan resm-i yaylak alurlar imiş bid'at olduğu sebepten ref' olundu. Kânûn-ı kadîm üzre hâriciden kışlayanlardan alına yazılı raiyyetlerden resm alınmaya. Resm-i yaylak kaydolunmayan yerlûden resm alınur imiş resm-i yaylak kaydolunan yaylaklarda yayılan kimesnelerden kânûn üzre resm alına yaylak kaydolunmayub re'âyâ kadîmdenyaylayu geldiği yerlerde yaylasalar resm-i yaylak alınmaya ve livây-ı mezburda kânûn-ı kadîm üzre iki baş öşür alınduktan sonra salariye deyü kırk kilede bir kile alınur imiş bid'at olduğu sebepten ref' olundu iki baş öşürlerin alduktan sonra artuk nesnelere almaya ve sancakbeyi ve sipâhiler raiyyetlerin bir nice gün ot biçmeye deyü alub gidüb işlerinden korlar imiş bid'at olduğu sebepten ref' olundu. Akçalarıyla rençber tutub biçtüreler raiyyeti incitmeyeler ve zikrolunan sancakda re'âyâdan yılda bir kere yağ ve keçe odun ve arpa ve otluk ve saman ve kömür salınub cüz'i nesne virürler imiş bid'at olduğu sebepten ref' olundu. Her ne hacetleri olur ise narh-ı rûzî üzre pazardan satun ala-

lar. Re'ayayı incitmeyeler ve sancak subaşıları re'âyâ taifesine konub cebrle yem ve yemek alurlar imiş bid'at olduğu sebepten ref' olundu. Güçlü kimsenin evine konub yem ve yemek almayalar ve aldıklarında her ne alurlar ise değer bahalarıyla alalar. Re'âyâdan nesne almayalar ve sancakbeyleri ve subaşılar ve sair sipahiler av murad edüb nice defa re'âyâyı sürüb işlerinden korlar imiş ve nice günler dahi tutub güçle atların bekletürler imiş bid'at olduğu sebepten ref' olundu, sayd murad edindiklerinde halka nida edeler kendü ihtiyarıyla varan vara güçle kimesneyi ava sürmeyeler ve at dahi bekletmeye ve resm-i âsiyâb yıl yürüyen değirmenlerden altmış akça ve altı ay yürüyen değirmenlerden otuzar akça ve üç ay yürüyenlerden on beşer akça alına ziyâde alınmaya ve her ne alınur ise sahib-i mülk ve tımar beraber üleşeler ve livây-ı mezburda memleha olub re'âyâ ol memlehadan evlerine yemek için tuz getirseler ol yerin âmili tuz getürdün deyü bâc alurlarmış ve kendi bağından ve bağçesinden hâsıl olan yemişlerden yükledüb ahar yere satmağa gider olduklarında âmilleri bâc alurlar imiş kadimden olagelmediük bid'at olduğu sebepten ref' olundu. Ol asıl evleri harcı için tuz alsalar ve kendü yemişleri ahar yere satmağa gitseler anlarun gibilerden bac alınmaya ve resm-i çift tamam çift yazılan re'âyâ ellişer akça ve nim çift yazılanlardan yirmibeşer akça ve evlü bennâkdan onikişer akça ve ekünlü bennâkdan on sekizer akça ve mücerreden altışar akça alına artuk alınmaya ve şol deftere yazıl-

mayan mücerredler ki madem ki ataları hizmetlerinde olalar ve atalı etmeklerin yiyeler anlarun gibilerden nesne alınmaya ve şol mücerred ki defterde mücerred kaydolunmuş ola veyahut müstakil kisbi ola ve raiyyet ki fakir ola anlarun gibilerden altışar akça resm alına ve cürm-i cinayet hususunda bir kimesne katl-i nefis etse yerine kısas alınmaya dört yüz akça cürüm alına ve kılıç ve bıçak çıkarsa ikişer yüz akça cürüm alına ama mecruh edüb döşeğe düşürse ikiyüz akça cerimeden gayri mecruhun melhem bahasın ve ücret-i tabibin vere ve baş yarılrsa otuz akça cerime alına ve re'âya biri biriyle döğüşseler kadı katında sabit olub tazir olunsa iki ağaca bir akça cürüm alına ve âdet-i ağnamdan iki koyuna bir akça resm alına amma mevsimi mayısdır mayıs girüb koyun kuzuya karıştukda ikisinden bir akça resm alına ve resm-i küvâre kadimî'leyyamdan kovan başına ikişer akça alurlar imiş yine öyle alına amma öşür mikdarı bal eyleyen kovanlardan alına. Öşür mikdarı eylemeyen kovanlardan hesabınca resm alına ve artuk alınmaya ve resm-i küvâre-i sahib-i mülk ile sahib-i tımar nısf alalar ve kovan balı ne yerde eyler ise resm-i kovan bal eyledüğü yerindür. Raiyyet sahibi benim raiyyetim kovanıdır deyü resm taleb eylemeye ve livây-ı mezburda olan kura ve mezari sınırlarında haric re'aya ziraat etdikleri yerlerden kanun-ı kadim üzre iki dönüme bir akça resm alına ziraat olunmayan yerlerden resm-i zemin alınmaya ve kazâ-i Darende'de olan mülk

debbag dükkanlarından resm alurlar imiş bid'at olduğu sebebden ref' olundu. Nesne alınmaya ehl-i örf olanlar kanun-ı mezburdan tecavüz etmeyeler ederler ise hakimü'l-vakt olanlar yazub der-i devlete arz edeler.¹

1. TT 408, 576-577.

M E T İ N

Kazâ-i Dârende

Nefs-i Dârende

Mahalle-i Mevlânâ Miras(?)

nâm-ı Diğer Ali Fakîh

Mahmûd veled-i Hacı Halil(fakih)(İmam ve hatib-i câmi-i
(şehir bâ-berât-ı padişâh-ı âlem-penâh),

Halîl veled-i O,

Hacı 'Ali veled-i Hacı Seydî,

Seydî Veled-i O(M)

Kara Mehmed veled-i Yûsuf

Tanrıverdi veled-i O

Hacı Mahmûd veled-i O

Bedik(?) Mehmed veled-i Mahmûd

Tanrıverdi veled-i O

Mahmûd veled-i diğer(M)

Mehmed veled-i Mehmed

Tanrıverdi birader-i O

Seydî Ahmed veled-i Mahmûd

'Ali-zâde veled-i Mehmed

Mehmed birâder-i O

Mehmed veled-i Hacı Ya'kûb

'Ali veled-i O(a'mâ)

Bâyezid birader-i O,

Cum'a veled-i O(M)

Hacı Hüseyin veled-i Hacı Hamza

Osman veled-i Halîl

Süleyman veled-i Divâne Hüseyin

Pîr Ali veled-i Yörügân

Mustafa veled-i Yûsuf

Ahmed birader-i O

Pîr Ahmed veled-i Mustafa

Seydî veled-i O

Emîr Ali veled-i Belâtiyel(?)(Pîr-i Fânî)
 Mehmed veled-i O
 Hüseyin veled-i diğeri (M)
 İsmâ'il veled-i diğeri (M)
 Mehmed veled-i İshâk
 Hacı şeyh veled-i Hacı Karaca
 Mehmed veled-i Mahmûd
 Mahmûd veled-i O
 'Abdulkadir veled-i Mehmed
 İbrâhim birader-i O
 Ahmed veled-i Yûsuf
 Mehmed birader-i O (M)
 Ömer birader-i diğeri (M)
 Şeker veled-i Haydar
 Haydar veled-i O (M)
 Ömer veled-i Yûsuf
 Ahmed veled-i Yûsuf
 Yûsuf veled-i Ömer(M)
 Halil veled-i Hüseyin Şeyh
 Hamza veled-i İshâk
 Seydî veled-i Mehmed
 Ümmet birader-i O(M)
 Mahmûd birader-i diğeri (M)
 Mehmed veled-i Pîrî
 Muhsin birader-i O (M)
 'Ali veled-i Hamza
 Mehmed birader-i O (M)
 Pîr Nazar veled-i Yûsuf
 'Ali birader-i O
 Mahmûd veled-i Mehmed
 Hacı Mehmed veled-i Mehmed (Müezzin-i Câmî')
 Seydî Ahmed veled-i O
 Seydî Mehmed veled-i diğeri(M)
 'Abdî veled-i Hacı Ahmed (Müezzin câmî')
 Abdullah veled-i İbrâhim

Mehmed veled-i nûr(?) Mahmûd
 Mehmed veled-i Hacı Baba
 'Ali Veled-i O
 Mehmed veled-i diğ̃er (M)
 Ömer veled-i Genceli (?)(Pîr-i Fânî)
 Mehmed veled-i O
 Mehmed veled-i Hüseyin
 Mahmûd veled-i Mehmed
 Ömer veled-i Osman
 Mehmed veled-i 'İsâ
 Mehmed veled-i Mahmûd
 Ahmed veled-i Mahmûd
 Mehmed veled-i Mehmed
 'Ali veled-i O,
 Ya'kûb veled-i İbrâhim
 Seydî Mehmed veled-i Yûsuf
 Mehmed veled-i O
 Hamza veled-i Ahmed
 Mahmûd veled-i Sündük (Pîr-i Fânî)
 Ali veled-i O,
 Mehmed veled-i diğ̃er (M)
 Ali veled-i Abdullah
 Ya'kûb veled-i Bâyezid
 Şa'ban veled-i Ahmed
 Hacı Hasan veled-i Hamza
 Mehmed veled-i O (M)
 Mehmed veled-i Mûsâ
 Yûsuf veled-i Mehmed (M)
 Mahmûd birader-i O (M)
 Gurbet veled-i Ali
 Mahmûd veled-i Nûr(?) Ahmed
 Yûsuf veled-i Hamza
 Mahmûd
 Dürrî veled-i Hacı Danyal
 Tanrıverdi veled-i Hallac Ahmed

Seydî Ahmed veled-i Ali Fakih
 Hamza veled-i Ali (Mütaka'id sipahi ve sipahizade idüğüne
 elinde menşûr-ı var)
 Mehmed veled-i Ömer
 Mehmed veled-i İsmâ'il
 Hacı Pîr-i veled-i İlyâs Fakih
 Hacı Yûnus veled-i Mahmûd
 Pîr Mehmed veled-i Hüseyin
 Seydî Ali veled-i Hamza
 Seydî veled-i Mehmed (gâib)

Hâne	76
Mücerred	20
İmam	1
Mü'ezzin	2
Sipâhi	1
Pîr-i Fâni ve Gâib	5

Cemâ'at-ı Sipâhi-zâdegân bâ-mensûr-ı Selâtin-i Mısır
 Seydî Gâzi veled-i Hacı Mehmed, İbrâhim veled-i Hamza,
 Ahmed birader-i O, Seydî Mehmed birâder-i diğeri, Hamza
 veled-i Ali, Ahmed veled-i Cum'a, Şahin birâder-i O,
 Halîl veled-i Hamza, Mehmed veled-i İbrahim, Mevlânâ
 Şemseddin veled-i Kâdı Hamza ve Hacı Mehmed ve Hüseyin
 ve Hasan ve Seydî ve Abdulkadir ve Fahru'l-İslâm evlâd-ı
 Mevlânâ Şemseddin el mez-bûr

Mezkûr Mevlânâ Şemseddin ebân'-an cedd kâdızâde ve
 ehl-i ilm ve ehlibbi'r-re'âyâ ve lâzımü'l-ihvânem kimesne
 olduğu ecilden Darende beğleri mezkûrları ri'âyet idüb
 rüsûm ve 'avâriz almazlar imiş hîiyâ dahi kemâkân rüsûm-

dan ve avârlz-ı divâniyye ve tekâlif-i örfiyyeden mu'âf ve müselleme kayd olundılar.

Mahalle-i Mescid-i Minâre(Şarkî)

Mehmed veled-i Ahmed	Pîr Ömer birâder-i O
Hacı Ali veled-i Ahmed Fakih	Hamza birâder-i diğeri
Ahmed veled-i O	Dımsık Hoca veled-i Ali
Abdullah veled-i Hasan	Hüdaverdi veled-i Ali
Abdurrahman veled-i O (M)	Hamza birâder-i O
Mehmed veled-i Dâvûd	Ali Peder(?) O
Süleyman veled-i O	Mehmed veled-i Mehmed
Ahmed veled-i Behlûlet,	Hüseyn birâder-i O(M)
Dâvûd birâder-i O	Abdullah veled-i Salih(İmam)
Ali veled-i Tahir(?)	Ali veled-i Hacı Mûsâ
Pir-i veled-i O	Ali bin veled-i Abdullah
Maksûd veled-i diğeri(M)	İnal veled-i O(M)
Ahmed veled-i Ali,	Ahmed veled-i Mentеше(?)
Mahmûd veled-i O(M)	Yûsuf veled-i Mustafâ
Mehmed veled-i Mehmed	Ebubekir veled-i Ahmed
Mehmed veled-i O	Seydî birâder-i İbrâhim(M)
Seydî Ahmed birâder-i O(M)	Mahmûd veled-i Mehmed
Abdurrahman veled-i Pîr Fakih	Ahmed veled-i Tahir(M)
Mehmed veled-i Emir Hasan,	Yusuf veled-i Ömer(M)
Yusuf birâder-i O	Süleyman veled-i Saruhan
Mehmed veled-i Ali	Yave Mehmed veled-i Halife
Seydî birâder-i Ali	Arslan veled-i Abdullah
Yusuf veled-i Ali	Mehmed veled-i O(M)
Ali birâder-i O(M)	Hacı Mehmed veled-i Behlûle
Mehmed veled-i Tanrıverdi	Ya'kûb veled-i Karaca Ali(M)
Hızır veled-i Ahmed Fakih	Hacı Mehmed veled-i Kurd Yusuf
Hacı Mahmûd veled-i Seydî	Bayram veled-i İsmâ'il

Ahmed veled-i Ali
 Hacı Halîl veled-i Hacı Mahmûd
 Uğurlu veled-i O(M)

Hâne	45
Mücerred	13
İmâm	1

Cemâ'at-ı sipâhi zâdegân bâ menşûr-ı Selâtîn-i Mısır
 der mahalle-i mezbûre

Üveys çavuş veled-i Cihet (El'an sipâhi bâ-berât-ı
 padişâh-ı âlem-penâh), Hasan veled-i O, Hüseyin veled-i
 diğeri, Gülâmî(?) veled-i diğeri, Ali birâder-i Nebi çavuş
 (El'an merd tımar bâ-berât-ı pâdişâh-ı âlem-penâh),
 Nebi birâder-i O, Kara Ömer veled-i Osman (El'an merd
 tımar bâ-berât-ı mir-î mirân-ı rûm), Süleyman veled-i O,
 Yûsuf veled-i diğeri

Mahalle-i Mescid-i Zeynî

Mehmed veled-i Mevlânâ Mahmûd(İmâm)	
Seydî Ahmed birâder-i O(Muhassal)	Abdurrahman veled-i O
Hasan veled-i Mehmed	Seydî Ali birâder-i O(M)
Tanrıverdi veled-i O(M)	Kâsım veled-i Mehmed
Dede veled-i Şeyh Mehmed(M)	Hüseyin birâder-i O
Hacı Ali veled-i Mehmed	Hasan veled-i O(M)
Mehmed veled-i Abdullah(Îr-i Fâmî)	İbrâhim veled-i Ahmed(Ek)
Hüdaverdi veled-i O,	Maksûd veled-i O
Mustafa veled-i Ahmed	Bayram veled-i diğeri(M)

Şeker veled-i Çerek(?)	Mehmed veled-i İsmâ'il (ehl-i berâttır)
Ahmed veled-i Mustafa	
Seydî veled-i O	Mehmed veled-i Kâsım(gâib)
Yûsuf veled-i Mahmûd	Ya'kûb veled-i Ya'kûb
Ahmed veled-i Mustafa	Mehmed veled-i Durak(M)
Seydî veled-i O	Yûsuf veled-i Mehmed
Yûsuf veled-i Mahmûd	Hacı Ahmed veled-i Hüseyin
Ahmed veled-i Zeynî	Cum'a veled-i Abdullah
Ali veled-i Hasan	Ahmed veled-i Mehmed
Mehmed veled-i Osman	Ahmed veled-i Şeyh Mehmed(gâib)
Mustafa veled-i O	
Hüdaverdi veled-i Hamza	

Hâne	23
Mücerred	6
İmâm	1
Muhassal	1
ehl-i berât	1
pir-i fânî ve gâib	5

Mahalle-i Mescid-i Ahmed Fakih nâm-ı diğerk Mûsâ Beg

Hacı Mehmed veled-i Ahmed Fakih(imam)	
Ali veled-i Hamza	Şa'bân veled-i İshâk
İsmail veled-i İshâk	Lobûd(?)Hasan veled-i Yûsuf
Mehmed veled-i Padşâ	Ali veled-i O(M)
Seydî Mehmed veled-i O	Halîl veled-i Yûsuf
Mehmed veled-i Kor Cihad	Mahmûd veled-i Cum'a
Hüseyin birâder-i O,	Mehmed veled-i diğerk
İsmâ'il birâder-i diğerk(M)	Mehmed veled-i O(M)
Mehmed veled-i Padşâ	Seydî Ahmed veled-i Mehmed
Hamza veled-i Karpâd(?)	Seydî Mehmed veled-i O(M)

Kâsım veled-i Tahir	Şeyh Ahmed veled-i Kurd Mahmûd
Seydî veled-i O(M)	Eyik(?)veled-i Halil(M)
Mehmed veled-i Ahmed	Kara Ali veled-i Mestan? Lala
Durmuş veled-i Hacı Mûsâ	Süleyman veled-i İsmâil
Cum'a birâder-i O	Hasan veled-i Şeyh Ahmed(
Ahmed veled-i Halîl	Mehmed veled-i Seydî Ahme
Hacı Mehmed veled-i Miras(?)Mescid	İbrahim veled-i Durak (Gâib)
Hüseyin veled-i Hacı Ahmed Şeyh	Ömer veled-i Ömer
İsmâ'il Zât-ı Pir Hamdi(gâib)	

Hâne	26
Mücerred	7
İmâm	1
gâib	2

Cemâ'at-ı Sipâhi zâdegân bâ-mensûr-ı Selâtîn-i Mısır
der mahalle-i mezbûre

Mehmed veled-i Mehmed, Ömer birâder-i O, Ya'kûb
veled-i Süleyman, Ahmed veled-i Hüseyin, İskender veled-i
Bayram Hoca.

Mahalle-i Mescid-i Çağlu

Süleyman Fakih veled-i Mehmed Fakih(el-imam)	
Mehmed birâder-i O(M)	Ali Fakih veled-i diğere(M)
Pirî veled-i Mahmûd	Mehmed veled-i Mahmûd
Hacı Ahmed birâder-i O	Ahmed veled-i İbrâhim
Hamza veled-i diğere	Kürd veled-i Şeref
Şahkulu veled-i O	Hasan veled-i Seydî

Seydî veled-i O(M)	Süleyman veled-i Ahmed
Hacı Cum'a veled-i Ahmed Fakih	Iskender veled-i Analık(?)
Seydî Ali veled-i Ahmed	Mehmed birâder-i O
Metin veled-i O(M)	Ishâk veled-i Ahmed
Seydî veled-i Pirî	Mehmed birâder-i O
Seydî Ahmed veled-i O	Mehmed veled-i Mehmed
Mehmed veled-i Ali	Ali veled-i İbrâhim
Cum'a veled-i O(M)	Ahmed veled-i Bahattin(Pir-i Fânî)
Ali veled-i Hamza(Pir-i Fani)	Hacı İbrâhim veled-i Ahmed
Mûsâ Dede veled-i Ahmed(P.Fani)	Cum'a birâder-i O(M)
Mehmed veled-i O	Ömer veled-i Mehmed
Seydî Ali birâder-i O(M)	Hacı Mehmed veled-i Ahmed
Ömer veled-i Baytar Mehmed	Ahmed veled-i O
Hamza birâder-i O	Baytar Mahmûd veled-i İsmail Fakih
Cum'a birâder-i diğeri	Dede veled-i Ali
Karaca birâder-i diğeri(M)	Ali veled-i Ahmed
İbrahim veled-i Süleyman	Hasan birâder-i O
Mahmûd veled-i Ma'sûk	Derviş Ali veled-i Haydar Fakih(gâib)
İbrâhim veled-i Ali	Seydî Ali veled-i Seydî Ali
Mehmed veled-i Sûfî	Mustafa veled-i O(M)
Cum'a veled-i Abdullah	Kara Mehmed veled-i Ahmed
Hacı Şeyh veled-i Hacı Durmuş	Hamza veled-i İbrahim(M)
Mehmed birâder-i O	Ahmed veled-i Ali
Hacı Hamza veled-i Mehmed	Mustafa veled-i Hüseyin(gâib)
Hacı Ahmed veled-i İbrahim	Mevlânâ Mehmed veled-i Pîr
Mehmed veled-i İsmâ'il	Mehmed Kâdı(?) (M)
Ahmed birâder-i O	Mehmed veled-i İbrâhim
Hamza birâder-i diğeri	Hasan veled-i Hüseyin
Cum'a veled-i Emirdin(?)	

Hâne	51
Mücerred	9
İmâm	1
Mu'âf	1
Pîr-i fânî ve gâib	5

Mezkûr Mehmed kâdı Müslim ildeniz oğlu Mevlânâ Pîr Mehmed ki cebellüsü olub atası ve dedesi kadimü's-zaman-dan kâdılık ide gelmiş ve ehibbâ re'âyâ kimesne olduğu ecilden 'avâriz-i devâniye ve tekâlif-i örfiyyeden mu'âf kayd olundular.

Mahalle-i İlyâs Fakih

Hamza Fakih veled-i Seydî Ali(M)	
Hasan birâder-i O(M)	Zeyneddin veled-i O(M)
Emir Ali veled-i Ahmed	Mehmed veled-i Dürri
Yûsuf birâder-i O	Mehmed veled-i O(M)
Hamza veled-i Hüseyin	Süleyman veled-i Bayezid(gâib)
Mehmed veled-i O(M)	Mahmûd veled-i O
Mustafa veled-i Macar Mehmed	Ahmed veled-i diğeri(M)
Cum'a birâder-i O(M)	Hasan veled-i Kara Şeyh(Muhassal)
Cum'a veled-i Hızır	Kara Ali veled-i Ahmed(P.fâni)
Dondik(?) veled-i O(M)	Ali veled-i Gerger Hasan(gâib)
Hacı Seydî veled-i Hacı Mehmed	Mustafa veled-i Cum'a Fakih
Yûsuf veled-i Zeyneddin	Hasan veled-i Kara Fakih
Merd Ahmed birâder-i O	

Hâne	12
Mücerred	7
İmâm	1
Muhassal	1
P.Fâni ve gâib	3

Mahalle-i Mescid-i Hâcî 'Ali

(El-imâm) Abdülkadir veled-i Hacı İbrâhim
 Ahmed veled-i Cum'a İsmâ'il veled-i Hamza(Fakir)
 Yûsuf birâder-i O(M) Hamza veled-i Ümmet
 Hasan veled-i Mehmed İbrâhim birâder-i O
 Mehmed birâder-i O Ahmed veled-i Kara Kuru
 Hüseyin veled-i O Mehmed veled-i O(M)
 Mehmed veled-i diğeri(M)
 Seydî Ahmed veled-i diğeri(M)

Hâne	7
Mücerred	4
İmâm	1
Fakir	1

Cemâ'at-ı Sipâhi Zâdegân bâ-mensûr-ı Selâtîn-i Mısır
 Der Mahalle-i Mezbûr

Hacı Emir veled-i Hacı Emir(El'an merd tımar bâ-berât-ı
 mir-i mirân-ı rûm), Hacı Abdi veled-i Hacı Mustafa, Yû-
 suf veled-i Mahmûd, Mustafa veled-i Danyal, Mehmed ve-
 led-i Hacı Abdi.

Mahalle-i Mescid-i Beg

Pir Ahmed Fakih veled-i Ahmed Fakih(el-imâm)
 Ahmed veled-i O(M) Hasan veled-i Hacı Mehmed
 Veli Derviş veled-i Ahmed Fakih Cum'a veled-i Seydî Ahmed
 Mehmed Derviş birâder-i O Hüseyin veled-i Mehmed
 Seydî veled-i Mehmed Sa'dettin veled-i Ahmed

- Mehmed veled-i O(M)
Mehmed veled-i Mehmed Hallac
Mehmed veled-i Abdî
Abdî veled-i Ali(M)
Hacı Ali veled-i Mûsâ
Mehmed veled-i Hacı İbrâhim(M)
Seydî veled-i Yûsuf
Mehmed birâder-i O(M)
Ahmed birâder-i diğêr(M)
Mehmed veled-i Mahmûd
Hüseyn veled-i Ali
Yûsuf birâder-i O
Seydî Mehmed veled-i Ahmed
Mehmed veled-i Mehmed
Şa'bân birâder-i O
Karaca birâder-i diğêr(M)
Ali veled-i Mehmed
Halil veled-i İbrahim
Yûsuf veled-i Hacı Yûsuf
Seydî Ali birâder-i O
Ahmed veled-i Mehmed
İsmâ'il birâder-i O
Hasan veled-i Nasrî(?)
Hacı Mehmed veled-i Hacı Hüseyn
Ahmed veled-i O(M)
Şeyh İshâk veled-i Hacı Fakih
Mehmed veled-i İbrâhim
Ali veled-i Hamza
Mahmûd veled-i Dürri
Sadaka veled-i Sadaka
- Mehmed veled-i Mahmûd(M)
Hacı Ahmed veled-i Hacı Hüseyn
Mehmed veled-i Yûsuf(Müezzin)
Mehmed veled-i Yûsuf Çağlayan
İsmâ'il birâder-i O
Mehmed veled-i Sencer(?)
Hasan veled-i Bâyezid
Süleyman veled-i Hüseyn
Mehmed birâder-i O(M)
Emir(?) birâder-i diğêr(M)
Kara Mehmed veled-i Hacı Ahmed
Mehmed Derviş veled-i Abdulla
(Mezkûr Derviş nefsi Darende
de Yılanlu zâviyesi demekle
ma'rûf zâviyede bi'l-fi'il
şeyh olub elinde berât-ı
padişâhî var)
Ramazan veled-i O
Mehmed veled-i Ahmed(mezkûr
Mehmed'in atası adına Sultan
Mısır'dan menşuru var)
Hasan Ali veled-i Ali
İsâ veled-i Mehmed
Hamza Mûsâ(Müteka'id sipahî
idüğüne Sultan-ı Mısır'dan
menşuru var)
Maksûd veled-i Ali (Sipahizâde
Pîr Mehmed veled-i O
(Müteka'id sipâhi idüğüne
Sultan-ı Mısır'dan menşuru
var)

Hâne	42
Mücerred	12
İmam	1
Müezzin	1
Sipâhi	4

Mahalle-i Şeyh Cum'a Hacı

Mevlânâ Seydî Ali veled-i Mahmûd(el-imâm ehl-i berât)	
Mehmed veled-i O(M)	Yûsuf veled-i Ahmed
Hacı Ahmed veled-i Hüseyin	Ahmed veled-i Pîrî
Mahmûd veled-i O	Mehmed veled-i Yave Ali
Hüseyin veled-i diğ(er)(M)	Şeyh Ali veled-i O
Pir-i veled-i Ali	Hüseyin veled-i Mehmed
Veli birâder-i O(M)	Hüseyin veled-i Hasan
Mustafa birâder-i diğ(er)(M)	Cum'a Fakih veled-i Mehmed
Mehmed veled-i İsmâ'il	Tanrıverdi veled-i Hüdaverdi(M)
Hacı Ali veled-i Üç(?) Mehmed	Mehmed veled-i Mustafa
Hüseyin veled-i Mehmed	Ali veled-i O
Mehmed birâder-i O	İbrahim veled-i diğ(er)
Ya'kûb veled-i İsmâ'il	Mahmûd veled-i Ali
Tanrıverdi veled-i Ahmed	Mehmed birâder-i O(M)
İbrahim veled-i Yûsuf	Ahmed veled-i Ahmed
Ali birâder-i O	Karaca veled-i Mehmed
Bayram veled-i Nihad(?)Ali	Hacı Mahmûd veled-i Hacı Durmuş
Ahmed veled-i Mahmûd	Mehmed veled-i Çavuş
Seydî Ali veled-i O(gâib)	Şa'bân veled-i Ömer
Cum'a birâder-i diğ(er),	Osman veled-i İlyâs
Ali Koca	Ali veled-i O
Habib veled-i O(M)	Sadaka veled-i Ahmed
İsmail veled-i diğ(er)(M)	Köşker(?) Mehmed veled-i Ömer
Mehmed veled-i Ahmed	Ahmed birâder-i O(M)
Hüseyin birâder-i O	Ali veled-i Osman
Ahmed veled-i O(M)	Mehmed veled-i İbrâhim
Mehmed veled-i Hacı Ahmed	Mübarek veled-i Abdullah
Seydî Ali birâder-i O	Ömer veled-i Beylik
Hüseyin veled-i Hasan	Hasan veled-i Ahmed
Tahsin veled-i Mehmed	Hasan veled-i Halîl(M)
Tahsin veled-i O	Mehmed veled-i Seydî Ahmed
Ahmed veled-i diğ(er)	İbrahim veled-i İshâk
İbrâhim veled-i diğ(er)(M)	Kâsım mübâşir veled-i Abdullah (Merd-in hiğar Darendê bâ-be- râta nâdisâh âler serâh)

Ali veled-i O.

Hâne	52
Mücerred	12
İmâm	1
âyil ve fakir	2
Merd-i hisâr	1

Cemâ'at-ı Sipâhi Zâdegân bâ-mensûr-ı Selâtîn-i Mısır

Derviş Mehmed veled-i Ali, Salih birâder-i O, Divâne
Ahmed birâder-i O.

Mahalle-i Mescid-i Halife

Mehmed veled-i Halife(el-imam)	Mahmûd birâder-i diğeri(M)
Hacı Emir Ali veled-i İshâk	Ali veled-i Çavdar(?)
Mehmed veled-i Kara Mehmed	İsmâ'il veled-i O
Abdulkadir veled-i Ahmed Fakih	Desim(?)veled-i Ahmed
Muharrem birâder-i O	Ahmed veled-i O(M)
Hamza veled-i Ali Çavuş (Sipâhi bâ-berât-ı pâdi- şâh-ı âlem-penâh)	Ali Fakih veled-i diğeri (Muhassal)
Ali birâder-i O(M)	Ali veled-i O(M)
Haydar veled-i Ali	Mahmûd veled-i diğeri(M)
Mustafa veled-i Hamza	Mehmed veled-i Hamza(?)
Seydî Ali veled-i O(M)	Mehmed Müflisdir
Abdulhamit veled-i Hacı Ali	Aydoğmuş veled-i Hasan
Ali veled-i Hacı Ali	Hacı Ahmed veled-i Mehmed
Mehmed birâder-i O	Mehmed veled-i Ali Dolgûn(?)
Mahmûd birâder-i diğeri	Ali veled-i Hacı Ahmed
İbrâhim birâder-i diğeri(M)	Pir Ahmed veled-i İbrâhim
Mahmûd veled-i Abdurrahman	Mehmed veled-i Mahmûd
Abdî veled-i O	Hacı Mûsâ veled-i Ramazan
	Hasan veled-i Atak(?)

Hacı Ali veled-i veled-i Hacı Mûsâ	
Cum'a birâder-i O(M)	Hamza veled-i Fakih
Hüseyn veled-i Hacı Mehmed	Mûsâ birâder-i O
Mehmed birâder-i O(M)	Ali veled-i Ümmet
Hamza veled-i Hacı Mûsâ(Pir-i Fânî)	Hamza veled-i Mentеше Hamza
Abdurrahman veled-i O,	Bâyezid veled-i Hamza(Mezkûr
Seydî veled-i Mehmed Azar(?)	bil-fi'l yevmî dört akça i-
Mehmed veled-i O(M)	le Dadende kal'ası muhafız-
Süleyman veled-i diğeri(M)	larından olmuş bâ-berât-ı
Ibrâhim Çavuş veled-i Hamza	pâdişâh-ı âlem-penâh halden
Mustafa veled-i Ahmed	(?) hala(?) fakih)
Pîr-i veled-i Hasan(M)	Pîr Ali veled-i Şeyh Ahmed
	(Mezkûr Darende kazasında
	Pedşin(?) zâviyesinin nâzırı
	olub elinde berât-ı pâdi-
	şâh mührü var der karye mu-
	tasarrıfı(?) sipâhizâde kay-
	dolundu.
	Ahmed veled-i İlbeg(Kendü
	atası Deniz zamanından berü
	mutasarrıf olduklarına elin-
	de menşuru var.)

Hâne	33
Mücerred	12
İmâm	1
Müflis ve	
Pîr-i Fânî	2
Sipâhi	3

Mahalle-i Ermeniyân-ı şehri Dârende

Mirhusi veled-i Belil(?)	Emirgân veled-i Azad
Yavon veled-i O	Manok veled-i O
Hacak veled-i diğeri	birâder-i O
Bagos veled-i diğeri	Serkis birâder-i diğeri
Mirador veled-i	İsador veled-i Bornek(?)
Serkis veled-i O	Arslan veled-i Karagöz
Şehriyâr veled-i Boyacı	Murâd veled-i Evanis
Aşot veled-i O	Sadaka birâder-i O

Ya'kûb birâder-i diğêr	Şeyhî veled-i Toros
Devletyâr veled-i Elvan	Turur(?) birâder-i O
Kirkor veled-i O	Tonok veled-i Kirakos
Dahor veled-i	Mesis veled-i Kirakos
Misis veled-i Papos	Kirakos veled-i O,
Kirkor birâder-i O	Bedros veled-i diğêr
Vanok veled-i diğêr	Efrahim veled-i Sermî(?)
Ya'kûb birâder-i diğêr	İhtiyar veled-i Arslan
Altun veled-i Murâd	Mankos veled-i Yave
Serkis birâder-i O	Simavok Yave
Sâdî Sökemir(?)	Agop veled-i Evanis
Aleksanos veled-i Kesi(?)	Kirkor veled-i O
Güccük veled-i Kabukçu	Evanis veled-i diğêr
Haçok veled-i O	Toros veled-i Yave
Sadaka Yave	Maksûd veled-i Hertaros

Hâne 45

Mücerred 1

Mahsûl	39.663
Hâssa-i hümâyûn	
Cizye-i gebrân nefsi-i şehr-i Dârende neferen	
42, fî 32	1472
İspençe-i gebrân nefsi-i şehr-i Dârende	1150
Mukâta'a-i bağ ve bağçe der sınır nefsi-i	
Dârende ve hisse-i vakıf	1330
Mukâta'a-i tamga-i ganem kassabânî nefsi-i	
Dârende beher ganem 2-14	2000
Resm-i Arûs ma'a bâd-ı hevâ-i şehriyân	
nefs-i Dârende	600
Resm-i küvâre-i nefsi-i Dârende	200

Resm-i deştbanî-i kazâ-i mezbûr	500
Âdet-i ağnam-ı tımâr hâ-i sipâhiyân gayri ez tımâr hâ-i serbest kazâ-i mezbûr	7500
Hassâ-i hümâyûn âsiyâb-ı sığı vesâir narhâ-i kazâ-i mezbûr	200
Mahsûl-i meyhâne nefis-i Dârende fî sene	2505
Beytü'l-mâl ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd ve yâve ve kaçgun ve post-ı vaşak ve kaplan ve kazâ-i mezbûr ve nısf-ı cizye-i sâhib-i re'âyâ-yı erbâb-ı tımarhâ-i serbest der kazâ-i mezbûr	3000
Kıst-ı boyahâne-i nefis-i Dârende ma'a hisse-i vakf-ı zâviye-i Cuşak(?).. Hisse-i vakıf	1500
Hisse-i divânî	1500
Mukâta'a-i ihtisâb ve bâc-ı bâzâr-ı galle-i nefis-i Darende	3000
Resm-i yaylakhâ-i Kara Sevir(?) ve Balluca ve Karatoraklar ve İncesu ve Muzaffer ve Tuğluca ve Ali Kuyusu ve Kırım, Ağacıdağı ve Demürcü kırı der kazâ-i Dârende kadimden alını geldi- ği âdet üzere alına ziyâde alınmaya fî sene..	10.000
Hâssa-i hümâyûn Bâc-ı râh-ı nevâhi-i Gürün	600
Mahsûl-i post-ı vaşak ve kaplan der kazâ-i Mezbûr.	500
Mukâta'a-i zemîn-i der sınır-ı şehir nezd-i köprü nâzır der tasarruf-ı evlâd-ı Ahmed Fakih ber vech-i zemîn kit'a 2 fî sene	10
Mukâta'a-i zemîn-i der nezd-i bâzâr-ı Dârende der tasarruf dizdâr Muslihiddin fî sene	50

Nâhiye-i Ovacuk tâbi' kazâ-i mezbûr
Karye-i Mıgdı tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Ahmed veled-i Mehmed Fakih(el-~~imam~~)(nîm çift)
Mehmed Fakih Veled-i O(bennâk)
Süleyman veled-i Halîl(çift)
Ahmed veled-i O(M)
Mehmed veled-i Yûsuf Fakih(çift)
Hüseyn birâder-i O(bennâk)
Hüseyn birâder-i diğeri(M)
İsmâ'il veled-i İsrâfil(bennâk)
İsrâfil veled-i O(çift)
Kara Halîl veled-i Mehmed(çift)
Cum'a veled-i O(bennâk)
Hamza veled-i İsâ(nîm çift)
Mehmed veled-i Ömer Hacı(nîm çift)
Hamza veled-i Mehmed Fakih(çift)
Mûsâ veled-i Mehmed(çift)
Ali veled-i O(M)
Hasan veled-i Seydî Ahmed(Dulkadirî)
Pîr Mehmed veled-i Mûsâ(çift)
Mustafâ veled-i İbrâhim (çift)
Ali veled-i Mustafâ(M)
Bakkal Mehmed veled-i Halîl O(bennâk)
Yâsin veled-i Abdullah(bennâk)
İlyâs veled-i O(M)
Sûfî Ümmet veled-i İsâ(nîm çift)
Mahmûd veled-i Mustafâ(bennâk)
Mustafâ birâder-i O(gâib)

Hâne	18
Mücerred	5
İmâm	1
gâib	1

Çiftlik Mehmed ve Veli der tasarruf-ı Zeyneddin
el-hisârî ve Ali veled-i Muslihiddin dizdâr-ı kal'a-i
Darende hâsıl 100

Çiftlik-i der tasarruf-ı Mevlâna Mehmed
Hâmîd ve İhvân-hâ evlâd-ı Kara Kâdı Öşr-i
Şer'îsin edâ ittikten sonra sâir rûsûmu ihvân sâl
be sâl sipâhiye diyü olan mahsûlü vire ziyâde taleb
olunmaya hâsıl fî sene 100

Mahsûl	5600
Çift 8, resm	400
Nîm çift 4, resm	200
Mücerred 5, resm	30
Bennâk 5, resm	60
Müdd-i kazâ-i mezbûr hinta 1000 kileç, kıymet	2000
Şa'îr 948 kileç, kıymet	948
Erzen 400 kileç, kıymet	400
Seğrek 300 kileç, kıymet	600
Öşr-i bostan fî sene	100
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	500
Resm-i Kuvâre fî sene	18
Âdet-i Ağnâm fî sene	528
Âsiyâb-ı bâb 1, resm	30
Resm-i arûs fî sene	50
Bâd-ı hevâ fî sene	50
Zemîn-i kat' 2 der karye-i mezbûr der tasarruf-ı Ahmed Fakih Eyne(?) Kadı Mehmed hâsıl fî sene	20

(Zikrolunan çiftlikler mahsûlü cemelden(?) ile
mahsûddur)

Karye-i Gökderen tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Ahmed veled-i İbrâhim Fakih(el-imam)
 Hasan veled-i Mehmed Sûfî(bennâk)
 Mahmûd veled-i Hacı Hamza (çift)
 Osman veled-i Osman(bennâk)
 Mahmûd veled-i İsrâil(çift)
 Tûr Ali birâder-i O(M)
 Mehmed veled-i Hacı Mahmûd(çift)
 Gündük veled-i Nurûm(?)(bennâk)
 Mahmûd veled-i Firûz(çift)
 Mehmed veled-i Hacı Hamza(çift)
 Kaya Mehmed veled-i Mûsâ(çift)
 Hasan veled-i O(M)
 Hüseyin veled-i diğeri(M)
 İbrâhim veled-i Mûsâ(bennâk)
 Sadullah veled-i Cemi'(?)(çift)
 İbrâhim veled-i Halîl Fakih(nîm çift)
 Halîl Fakih peder O(çift)
 Hüseyin veled-i Hasan(çift)
 Mehmed veled-i Hamza(çift)
 Ali birâder-i O(bennâk)
 Hüdâverdi birâder-i diğeri(bennâk)
 Mehmed veled-i Baba Hacı(çift)
 Ahmed veled-i Halîl(bennâk)
 Mehmed birâder-i O(bennâk)
 Halîl veled-i Mustafâ(çift)
 Ya'kûb veled-i Mehmed(çift)
 Hasan birâder-i O(M)
 Cum'a birâder-i diğeri (M)
 Mustafâ veled-i Yûsuf(çift)
 Hüseyin veled-i O(bennâk)
 Ahmed veled-i diğeri(nîm çift)
 İbrâhim veled-i Halîl(çift)
 Yûsuf veled-i İbrâhim(bennâk)

Hamza veled-i Mehmed
 Ali veled-i O(bennâk)
 Ahmed veled-i Kurd Mehmed(Pîr-i Fânî)(bennâk)

Hâne	30
Mücerred	5
İmâm	1

Mahsûl	2600
Çift 16, resm	800
Nîm çift 2, resm	50
Bennâk 13, resm	156
Mücerred 5, resm	30
Hınta 215 kileç , kıymet	430
Şa'îr 431 kileç kıymet..	431
Burçak 450 kileç, kıymet	150
Segrek 25 kileç, kıymet	50
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî 6	330
Resm-i küvâre fî sene	13
Âdet-i agnâm fî sene	150
Resm-i arûs fî sene	80
Bâd-ı hevâ fî sene	80

Karye-i Salhisar(?)(صالحصار)tâbi' nâhiye-i Ovacuk

İbrâhim veled-i Ya'kûb Fakih(çift)
 Hasan veled-i O(M)
 Yûsuf veled-i Ya'kûb (nîm çift)
 Hamza birâder-i o (çift)
 Ali birâder-i diğeri(M)

Hasan veled-i Hüseyin(çift)
 Mehmed birâder-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i Abdulkadir
 İbrâhim veled-i O(bennâk)
 Mahmûd veled-i Mehmed (M)
 Hamza birâder-i O(M)
 Mehmed veled-i Abdâl(bennâk)

Hâne 8
 Mücerred 4

Mahsûl	1873
Çift 4, resm	200
Nîm çift 1, resm	25
Bennâk 3, resm	36
Mücerred 4, resm	24
Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 288 kileç, kıymet	288
Mercimek 150 kileç, kıymet	300
Seğrek 100 kileç, kıymet	200
Öşr-i boştan fî sene	50
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	200
Resm-i küvâre fî sene	60
Resm-i arûs fî sene	45
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	45

Karye-i Hantaros tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mustafâ veled-i Mehmed(Çift)	Hüseyin birâder-i O(bennâk)
Ali birâder-i O(çift)	Ali Veled-i Ali(M)
Hamza veled-i Karaca(M)	Cum'a veled-i Muhammediye(bennak)
Cum'a Fakih veled-i Hüseyin(çift)	Ali veled-i Kird Hamdi(bennâk)
Zeyneddin veled-i O(bennâk)	Ümmet velal-i Mehmed(Dulkadirî)
Abdurrahman birâder-i O(M)	Batok(?) Mahmud(yave)
Hüseyin birâder-i diğeri(M)	Hasan veled-i Şabân(bennak)
Şeyh İlyâs veled-i Mehmed(Çift)	Hüseyin veled-i Uğurluya(?) (M)
Hamza veled-i Mahmed(çift)	Hüseyin veled-i Behlilet(bennak)
Ali veled-i Şahme(Pir-i Fani)	Hamza birâder-i O(bennâk)
Hüseyin veled-i O(bennâk)	Şabân veled-i Hasan(M)
Hasan birâder-i O(bennâk)(el-imam)	Ali veled-i Adem Ahmedî(bennak)
Hamza birâder-i diğeri(çift)	Mehmed veled-i Mehmed
İsâ veled-i Mehmed(nîm çift)	(şipâhi zâde bâ berât-ı
Dede birâder-i O(bennâk)	mîr-i mirân-ı rûm)
Ramazan veled-i Mehmed(çift)	Mehmed veled-i Hamza(M)
Halil veled-i Ya'kûb(çift)	Mehmed veled-i Şeyh İlyâs(M)
Divâne Mehmed veled-i Mecnûn Ya'kûb	Hüseyin veled-i Hasan Sûfî
İsmâ'il birâder-i O(bennâk)	(çift)
Hamza veled-i İlyâs(nîm çift)	
İbrâhim veled-i Ali(bennâk)	

Hâne	23
Mücerred	8
İmâm	1
Pir-i Fani	
ve Mecnûn	2
Sipâhizâde	1
Dulkadirî	

Mahalle-i Ermeniyân karye-i mezbûre

Bolukoç veled-i Keşiş Verlin(?)
 Yavon veled-i Gülûh Hızır veled-i Mıgırdıç
 Hacor veled-i Barhons Hacor veled-i Kirkor
 Mukosi birâder-i O Bagos veled-i Marbakor
 Yavon veled-i Koca Evornik veled-i Bogor
 Karaca veled-i O(M) Tador veled-i Babloh
 Evanos veled-i Koca Baros veled-i Koca
 Kesisor veled-i Bedirime(?) Umûd veled-i Bogos
 Evanos veled-i Sanok

Hâne 15
 Mücerred 1

Mahsûl	4725
Çift 9, resm	450
Nîm çift 2 resm	50
Bennâk 13 resm	156
Mücerred 8 resm	48
Hınta 300 kileç, kıymet	600
Şa'îr 490 kileç, kıymet	490
Erzen 600 kileç, kıymet	600
Mercimek 250 kileç, kıymet	500
Segrek 350 kileç kıymet	700
Öşr-i bostan fî sene	21
Öşr-i hıyâr ve Piyâz ve Sarmısak fî sene	20
Penbe 25 mîl, kıymet	100
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	400

Âsiyâb-ı bâb 1 resm	60
Âsiyâb- diğêr harâb bâb	2
Âdet-i ağnâm fî sene	550
Resm-i küvâre fî sene	40
Resm-i arûs fî sene	60
Bâd-i hevâ fî sene	30

Mahsûl-i 'an mahalle-i Ermeniyân karye-i mezbûre

Cizye-i gebrân-ı karye-i mezbûre hâssa-i hümayûn neferen 16, kıymet 32.....	512
İспенçe-i gebrân-ı mezbûre neferen 16, kıymet 25	400

Karye-i Gerimter tâbi' nâhiye-i Ovacuk ma'a memleha-i
mezbûre

Ali Fakih veled-i Hacı Mustafâ(imam)(nîm çift)	
Halîl veled-i Ahmed(nîm çift)	
Yûsuf veled-i O(bennâk)	
Ali birâder-i O(bennâk)	
Kara Mehmed veled-i Halîl(nîm çift)	
Ahmed veled-i O(M)	
Hüseyin Fakih veled-i bakkal(?) Mehmed(nîm çift)	
Ya'kûb birâder-i O(nîm çift)	
Hüseyin veled-i Hacı Hamza(bennâk)	
Hızır veled-i Mûsâ(nîm çift)	
Ahmed birâder-i O(bennâk)	
Mustafâ Âşık veled-i İsmâ'il(bennâk)	
Mehmed veled-i Nazar(bennâk)	

Hacı Cum'a veled-i İbrâhim(bennâk)
 Mahmûd veled-i Ahmed(nîm çift)
 Ali veled-i Ömer Hacı(Pir-i Fani)
 Mehmed veled-i O(çift)
 Kul Yûsuf(bennâk)
 Yahyâ veled-i Hamza(bennâk)
 Halil veled-i Mehmed(nîm çift)
 Yûsuf veled-i Ya'kûb Fakih(nîm çift)
 Abdurrahim birâder-i O(bennâk)
 Mustafâ veled-i Ahmed(nîm çift)
 Hasan veled-i Hüseyin (nîm çift)
 Mahmûd veled-i Hasan(bennâk)
 Hasan veled-i Mehmed(nîm çift)
 Abdî veled-i O(bennâk)
 İbrahim veled-i Yegan(?)(nîm çift)
 Alagöz veled-i Abdullah(bennâk)
 Mehmed veled-i Mahmûd(bennâk)
 Mezid veled-i Halîl(bennâk)
 Hasan veled-i Abdurrahman(nîm çift)
 Dâvûd veled-i O(M)
 Abdurrahman veled-i Mentese(?)(bennâk)(Pir-i Fânî)
 Tanrıverdi veled-i Mehmed(nîm çift)
 Mehmed velêd-i-Mehmed(bennâk)
 Veli veled-i Hasan
 Mahmûd birâder-i O(M)
 Ümmet birêder-i diğeri(M)
 İbrahim veled-i Ümmet Hasan(bennâk)
 Muhyiddin veled-i Hüseyin(nîm çift)
 Mahmûd veled-i Yûsuf(nîm çift)
 Abdurrahman veled-i O(nîm çift)
 Hüseyin birâder-i diğeri(bennâk)
 Hasan birâder-i diğeri(bennâk)
 Ahmed veled-i O(M)
 İbrâhim veled-i Ahmed(bennâk)
 Velîd veled-i Mustafâ(nîm çift)

Hasan veled-i Gül Ali(nîm çift)
 Yûsuf veled-i Bozokoglu(bennâk)
 Veli veled-i O(M)
 Mehmed veled-i diğ̃er(M)
 Hasan veled-i diğ̃er(M)
 Ahmed veled-i Anş̃a(?)(M)
 Yûsuf veled-i Saruklu(bennâk)
 Mehmed veled-i Ada(nîm çift)
 Mustafa veled-i O(M)
 Süleyman veled-i Kara Mehmed(nîm çift)
 Karaca veled-i Elvan(nîm çift)
 Mehmed veled-i Dursun(bennâk)
 Ahmed veled-i O(bennâk)
 Ali veled-i Mehmed(nîm çift)
 Çok kısa Ali(?)(bennâk)
 Abdî birâder-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i Hacı Dâvûd(nîm çift)
 İskender veled-i Kürd(bennâk)
 İsâ veled-i Müstafâ(nîm çift)
 Halîl veled-i İsmâ'il(bennâk)
 Müstafâ veled-i Halîl(nîm çift)
 Yûsuf veled-i O(bennâk)
 İbrâhim veled-i diğ̃er(M)
 Ya'kûb veled-i Mehmed(nîm çift)
 Ahmed veled-i Mehmed(nîm çift)
 Ahmed veled-i İdris(bennâk)
 Ali veled-i Ahmed(M)
 Halîl veled-i Hüseyin(Nîm çift)
 Hüseyin veled-i İsmâil(nîm çift)
 Ahmed birâder-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i Azep Abdullah(bennâk)
 Mahmûd veled-i Aygök(?)(bennâk)
 Ahmed veled-i Ömer(bennâk)
 Ömer veled-i O(M)
 Dursun veled-i Ahmed(nîm çift)

İbrâhim veled-i İbrâhim(bennâk)
 Hüseyin veled-i Güneç(?)(bennâk)
 Ebubekir veled-i Ya'kûb(nîm çift)
 Ahmed birâder-i O(nîm çift)
 Mehmed Seferci(?)(Pir-i Fânî)(bennâk)
 Mehmed veled-i Halîl(bennâk)
 Mehmed veled-i İsmâ'il(nîm çift)
 İsâ veled-i Ahmed(Dulkadirî)
 Ayas veled-i Abdullah(bennâk)
 Ali veled-i Ahmed(nîm çift)
 Mehmed birâder-i O(M)
 Cum'a veled-i Mahmûd(çift)
 Yûsuf veled-i O(bennâk)
 Mustafâ veled-i diğeri(M)
 Karaca veled-i Ahmed(bennâk)
 Mehmed veled-i Ahmed(M)
 Mahmûd veled-i İsmâ'il(çift)
 Mehmed Selâtin-i. . . .(bennâk)
 Hüseyin veled-i İsmâ'il(M)
 Ya'kûb veled-i Abdullah(bennâk)
 Ahmed veled-i Hünkâr(?)(bennâk)
 İbrahim veled-i Sermî(bennâk)
 Mustafâ veled-i Hasan(bennâk)
 Mehmed veled-i Hamza(bennâk)
 Ali veled-i Halîl(bennâk)
 Hamza veled-i O(M)
 Ali veled-i Hasan(bennâk)
 Abdî birâder-i O(M)

Hâne	92
Mücerred	18
İmâm	1
Pir-i Fânî	2
Dulkadirî	1

Çiftlik-i Mehmed der tasarruf-ı Mansûr beg 'an
evlâd-ı Sultânü'l-mezbûr fî sene 50

Mahsûl	2881
Çift 3 resm	150
Nîm çift 38 resm	475
Bennâk 52.resm	624
Mücerded 18 resm	108
Âdet-i aġnâm	600
Resm-i Arûs	174
Bâd-ı hevâ	200

Karye-i Çekde tâbi' nâhiye-i Ovacuk iki cânibi
vakıf evlâd-ı Mehmed bin-Hüseyn nâm rusûm-ı örfiyyesi
tımâr

İbrâhim veled-i Süleyman Fakih(Pir-i Fânî)(el-imam)
Süleyman veled-i O(çift)
Hamza veled-i Ahmed(çift)
İsmâ'il veled-i Hasan(bennâk)
Pîr Gâib veled-i O(çift)
Mahmûd birâder-i O(bennâk)
Ali veled-i Mârif(çift)
Ali veled-i Ahmed(bennâk)
Pîr Ali veled-i Cum'a(çift)
Hamza veled-i Hacı Mehmed(nîm çift)
Mahmûd veled-i Ahmed(çift)
Süleyman veled-i Hamza(çift)
Ahmed veled-i Süleyman(bennâk)
Mahmûd veled-i İlyâs(çift)
Emirze veled-i O(bennâk)

Hasan veled-i Mahmûd(nîm çift)
 Hamza veled-i Elvan(nîm çift)
 Hasan veled-i Mahmûd(nîm çift)
 Hüseyin veled-i O(M)
 Yûsuf veled-i diğeri(M)
 Ali veled-i Yûsuf(nîm çift)
 Mehmed birâder-i O(nîm çift)
 Mûsâ birâder-i diğeri(M)
 Şehzâde veled-i Mehmed(nîm çift)
 Hüseyin birâder-i O(bennâk)
 Ali Maksûd veled-i Hasan(çift)
 Yûsuf veled-i Mehmed(nîm çift)
 İbrâhim veled-i Halîl(ma'lûl)
 Ahmed veled-i Kavurd Yûsuf(nîm çift)
 Kara Hasan veled-i Kara Hamza(bennâk)
 Seydî Ali veled-i O(bennâk)
 Tanrıverdi veled-i Hüseyin(bennâk)
 Ahmed veled-i Halîl(Abdâl)(bennâk)
 Dede Mehmed veled-i Mahmûd(çift)
 Pîr Nazar veled-i Ahmed(çift)
 Sultan Hoca veled-i O(bennâk)
 Pîr Ahmed veled-i Hacı Mehmed(bennâk)
 Kûreb(?) Hızır veled-i Solak(bennâk)
 Ahmed veled-i Dede(bennâk)

Hâne	34
Mücerred	3
İmâm	1
Ma'lûl	1

Mahsûl	4075
(Der cânib-i mâlikâne ve divânî)	
Çift il resm	550
Nîm çift 10 resm	250

Bennâk 13 resm	156
Mücerred 3 resm	18
Âdet-i aġnâm	200
Resm-i arûs	60
Bâd-ı hevâ fî sene	41

Karye-i Mâdi(?) (سنة) tâbi' nâhiye-i Ovacuk iki cânibi vakf-ı zâviye-i Şeyh Yalıncağ rusûm-ı örfiyyesi timâr

Hamza veled-i Ahmed(bennâk)
 Ahmed veled-i O(bennâk)
 Hasan birâder-i Hamza(bennâk)
 Ya'kûb birâder-i diğeri(bennâk)
 Yûsuf birâder-i diğeri(M)
 Ali veled-i diğeri(bennâk)
 Hasan veled-i Hallac İsâ(M)
 Sadaka veled-i Mahmûd(bennâk)
 Veli veled-i Hacı Hüseyin(nîm çift)
 Mustafâ veled-i Mehmed(nîm çift)
 Mûsâ birâder-i O(bennâk)
 Ali veled-i Mehmed(M)
 Ahmed veled-i Sâdık(M)
 Mehmed veled-i Mûsâ(bennâk)
 Ahmed veled-i O(bennâk)
 Mûsâ veled-i İsâ Fakih(bennâk)
 Hüdaverdi veled-i Dûwûd(bennâk)
 Seydî veled-i Hasan(bennâk)

Mahsûl(der cânibi mâlikâne ve divânî ve resm-i aġnâm).....	352
Nîm çift 2 resm	50
Bennâk 12 resm	144
Mücerred 4 resm	24
Resm-i arûs	50
Nisf-ı båd-ı hevâ	84

Karye-i Uluviran ma'a mezre'a Kızılkolu tâbi' nâhiye-i Ovacuk tamam mâlikânesi dâmet medâr(?) merhûm Şeyh Abdurrahim Erzincânî, cânibi divânîsi ma'a ru-sûm-ı örfiyye tımâr

Halîl veled-i Hamza(çift)	Gündük veled-i Osman(bennâk)
Mehmed veled-i O(bennâk)	İlyâs veled-i Ali(bennâk)
Hamza veled-i Ömer(M)	Mehmed veled-i Hacı Hasan(bennâk)
İbrâhim veled-i Halîl(bennâk)	Mehmed veled-i Hüseyin(M)
Yûsuf birâder-i O(bennâk)	Mehmed veled-i Ömer(bennâk)
Hüseyin veled-i Ali(çift)	Mustafa birâder-i O(M)
Ahmed birâder-i O(bennâk)	Sübhhanverdi veled-i Ali(bennâk)
Hasan veled-i Ali(bennâk)	Mahmûd veled-i Hasan Ali(M)
Pîr Veli veled-i Ali(çift)	Hasan veled-i Ali(nîmçift)
Mehmed veled-i Ali(bennâk)	Cum'a veled-i Cum'a(M)
Mehmed veled-i Seydî Ahmed(bennâk)	
Hacı Hasan veled-i Mehmed(çift)	Ali veled-i Seydî Ahmed(nîmçift)
Mehmed veled-i Selim(bennâk)	Ali veled-i Hamza(bennâk)
Ali veled-i O(M)	Hızır veled-i İlyâs(bennâk)
Abdurrahim veled-i Ahmed(bennâk)	
Mehmed birâder-i O(nîm çift)	Ömer veled-i Hasan(bennâk)

Mahsûl	2385
(Der tamam mâlikâne ve âdet-i aynâm)	
Çift 4 resm	200
Nîm çift 3 resm	75
Bennâk 17 resm	204
Mücerred 6 resm	36
Hinta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr kileç 312, kıymet	312
Dıhn kileç 48, kıymet	48
Mukâta'a-i bâgât ma'a bağçe hâ-i	1000
Âdet-i aynâm fî sene	25
Resm-i Küvâre fî sene	50
Resm-i arûs fî sene	30
Bâd-ı hevâ fî sene	30

Karye-i Yenice tâbi' nâhiye-i Ovacuk sülüs mâlikânesi
vakf-ı zâviye-i Balaban Beg nâm ma'a rusûm-ı örfiyye timâr

Yûsuf Fakih veled-i İbrâhim(bennâk)

Ömer veled-i İbrâhim(M)

Sinan veled-i Hasan Ali(nîm çift)

Hamza Fakih veled-i Dursun(çift)

Hasan veled-i O(bennâk)

Ya'kûb veled-i İshâk(nîm çift)

Ali Fakih veled-i O(bennâk)

Durmuş veled-i Osman(çift)

Mirullah veled-i O(M)

Hamza veled-i Mustafâ(nîm çift)

Halîl birâder-i O(bennâk)
 Bayat(?)veled-i Mehmed(çift)
 Mustafâ veled-i O(bennâk)
 Ali birâder-i diğeri(M)
 İsmâ'il veled-i İshâk(nîm çift)
 Cum'a veled-i Hacı(bennâk)
 Yûsuf birâder-i Cum'a(çift)
 Receb Fakih veled-i Hacı Yûsuf(çift)
 Yûsuf veled-i Hızır(bennâk)
 Mehmed birâder-i O(M)
 Mehmed veled-i Şa'bân(M)
 Mehmed veled-i Halîl(nîmçift)
 Halîl veled-i Seydî Ahmed(çift)
 Abdurrahman veled-i O(M)
 Ahmed birâder-i diğeri(M)
 Mehmed veled-i Hamza(nîmçift)
 Hamza veled-i O(M)
 Müstecâb veled-i Sadaka(nîmçift)
 Ali Fakih veled-i O(M)
 Halîl Fakih veled-i Halîl(ekünlû)
 İbrâhim veled-i İlyâs(çift)
 Hamza birâder-i O(M)
 Yûsuf veled-i Mahmûd Mahmûd(çift)
 Şeyh Ali veled-i Hüseyin(çift)
 Hamza veled-i Behnan(çift)
 Behnân birâder-i O(Pir-i Fânî)
 Yûsuf veled-i Pîr Divân(bennâk)
 Mehmed birâder-i O(çift)
 Hamza birâder-i diğeri(M)
 Hacı Mahmûd veled-i Karabeg(nîmçift)
 Hacı Ali veled-i Dâvûd(nîmçift)
 Mehmed veled-i O(bennâk)
 Mustafa veled-i Hacı Ali(M)
 Eşref veled-i Mehmed Eşref(bennâk)
 Sûfî Azep veled-i Ahmed(bennâk)

ALi veled-i Âşık(çift)
 İlyâs Peder 0(nîmçift)
 Mehmed veled-i Sakûn(?)(çift)
 Hasan veled-i Tanrıverdi(bennâk)
 Hüseyin birâder-i 0(bennâk)
 Hasan veled-i Hızır(nîmçift)
 Budak veled-i Mahmûd(bennâk)
 İbrâhim veled-i Çakır(çift)
 Mahmûd veled-i Hacızâde(bennâk)

Hâne	39
Mücerred	13
İmâm	1
Pir-i Fânî	1

Mahsûl sülûs mâlikâne	4877
Çift 14 resm	700
Nîm çift 11 resm	275
Bennâk 14 resm	168
Ekünlü bennâk 1 resm	18
Mücerred 13 resm	78
Hinta 700 kileç kıymet	1400
Şa'îr kileç 323, kıymet	323
Burcak 50 kileç kıymet	50
Dıhn 100 kileç kıymet	100
Seğrek 20 kileç kıymet	49
Âdet-i ağnâm fî sene	200
Resm-i arûs fî sene	60
Öşr-i bostan fî sene	100
Mukâta'a-i bâgât fî sene	1200

Resm-i küvâre fî sene	50
Bâd-ı hevâ fî sene	100
Âsiyâb-ı bâb I resm	15

Karye-i Güdül tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Nızır Fakih veled-i Mustafâ(el-imam)(bennâk)
 Mehmed birâder-i O(çift)
 Mûsâ veled-i İsâ(çift)
 Ferman veled-i Şeker(bennâk)
 Cihân veled-i Mahmûd(bennâk)
 İbrâhim veled-i Fâzıl(nîmçift)
 Durmuş veled-i Seydî Ahmed(nîmçift)
 Bayram veled-i İbrâhim(M)
 Mehmed veled-i Karabasan(M)
 Hüseyin veled-i Velî(bennâk)
 Mehmed veled-i Ada(bennâk)
 Ali birâder-i O(bennâk)

Hâne	9
Mücerred	2
İmâm	1

Mahsûl	1584
Çift 2 resm	100
Nîm çift 1 resm	25
Bennâk 6 resm	72
Mücerred 2 resm	12
Hınta 100 kileç kıymet	200
Şa'îr kileç 295 kıymet	295

Dıhn 150 kileç kıymet	150
Öşr-i bostan fî sene	120
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	500
Âdet-i ağnâm fî sene	80
Resm-i arûs fî sene	15
Bâd-ı hevâ fî sene	15

Zemîn-i der tasarruf-ı Çavuş Üveyz der karye-i mezbûre
hudûd-ı hüccet-i şeriyyesinde masdûrdur.

Mezre'a-ı Cambendi tâbi' nâhiye-i Ovacuk tamam
mâlikânesi vakf-ı câmi'-i Dârende cânibi dîvânisi tımâr

Mahsûl der tamam mâlikâne	220
Hinta 20 kileç kıymet	40
Şa'îr kileç 30 kıymet	30
Mukâta'a-i bağ fî sene	150

Karye-i Karadiğın tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Seydî Ahmed veled-i Ahmed Fakih(el-imam)
Mustafâ veled-i Ahmed Fakih(nîmçift)
Seydî Mustafâ veled-i Eyuk(?)(çift)
Mahmûd veled-i O(M)
İsmail veled-i Mehmed(çift)
Kara Ahmed veled-i Hüseyin(bennâk)
Ramazan bî...ler-i O(nîmçift)
Menteşe birâreder-i diğ(er)bennâk)
Hasan veled-i Yave(bennâk)

Yûsuf veled-i Karaca(bennâk)
 Mehmed birâder-i O(çift)
 Ahmed veled-i Hızır(bennâk)
 İbrahim birâder-i O(bennâk)
 Hızır peder-i O(çift)
 Pirî veled-i Ahmed Fakih(nîmçift)
 Ömer birâder-i O(bennâk)
 Kaya veled-i Mevdûn(?)Çift)
 Receb Fakih veled-i Hüseyin(nîmçift)
 Mehmed veled-i Halîl(bennâk)
 Abdurrahman veled-i İsâ,
 İsâ birâder-i O(bennâk)
 Hasan Fakih veled-i Mustafâ(bennâk)
 Mustafâ veled-i O(çift)
 Kara Mürsel birâder-i O(bennâk)
 Şah veli birâder-i diğeri(M)
 Hamza birâder-i diğeri(M)
 Ahmed veled-i Karadiken(bennâk)
 Yahyâ birâder-i O(M)
 Dâvûd veled-i diğeri(M)
 İbrâhim Köse veled-i Hasan(çift)
 Şa'bân veled-i O(bennâk)
 Durmuş veled-i diğeri(bennâk)
 İbrâhim veled-i İsâ(çift)
 Ali veled-i O(bennâk)
 Mûsâ veled-i diğeri(bennâk)
 Cum'a birâder-i O(bennâk)
 Halîl veled-i İsâ(çift)
 İsâ veled-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i İsâ(nîm çift)
 Seydî Ahmed veled-i Mehmed(bennâk)
 Dulkadirî İshâk

Nâne	34
Mücerred	5
imam	1
Dulkadirî	2

Mahsûl	5100
Çift 9 resm	450
Nîm çift 5 resm	125
Bennâk 20 resm	240
Mücerred 5 resm	30
Hinta 1000 kileç kıymet	2000
Şa'îr kileç 1010 kıymet	1010
Seğrek 240 kileç kıymet	240
Resm-i küvâre fî sene	45
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	700
Resm-i arûs fî sene	60
Bâd-ı hevâ tamam fî sene	100

Mezre'a-i Uç Pınarı ma'a mezre'a-i Mikâil, Güllüce
tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl	116
Hinta 30 kileç kıymet.....	60
Şa'îr kileç 56 kıymet	56

Mezre'a-i Hisarcuk tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl	592
Hinta 150 kileç kıymet	300
Şa'îr kileç 292 kıymet	292

Karye-î Mezdigân tâbi' nâhiye-i Ovacuk

- İsmâ Fakih veled-i İsmâ'il(el-imam)(bennâk)
 Mustafâ veled-i O(çift)
 Siddik veled-i Halîl(Pir-i Fânî)
 Hamza veled-i O(çift)
 Yûsuf veled-i diğەر(bennâk)
 Ahmed veled-i diğەر(bennâk)
 Ali veled-i O(M)
 Hamza veled-i Ahmed(bennâk)
 Mehmed birâder-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i İsmâil(bennâk)
 Hüseyin veled-i Halîl(bennâk)
 Mahmûd veled-i Hüseyin(nîm çift)
 Mehmed veled-i O(M)
 İshâk veled-i diğەر(bennâk)
 İsmâil veled-i diğەر(M)
 Mahmûd veled-i Mehmed(Pir-i Fânî)
 Mehmed veled-i O(bennâk)
 Mûsâ veled-i Mahmûd(M)
 Cum'a veled-i diğەر(Mecnûn)
 Hüseyin veled-i Mehmed Fakih(bennâk)
 İshâk Fakih veled-i diğەر(bennâk)
 Hüseyin veled-i Üsküç(?) Mehmed(nîm çift)
 Mustafâ veled-i O(M)
 Ali veled-i Hamza(ma'lûl)
 İsmâ birâder-i O(çift)
 Mehmed veled-i Hızır(bennâk)
 Hüseyin birâder-i O(nîmçift)
 Abdurrahman veled-i İshâk Fakih(çift)
 Ali birâder-i O(bennâk)
 Köylü(?) Ali veled-i Mehmed(M)
 Şa'ban veled-i O(çift)
 Şah Veli veled-i Köylü Ahmed/bennâk)
 Ahmed veled-i Tûr Ali(çift)

Mahmûd velid-i Ahmed(bennâk)
 Zekeriyâ veled-i İshâk(bennâk)
 Yahyâ birâder-i O(çift)
 Ahmed veled-i O(bennâk)
 Yûsuf veled-i Hamza(çift)
 Mustafâ veled-i Hamza(bennâk)
 Hacı veled-i İsmâ'il(çift)
 Tanrıverdi veled-i İbrâhim(bennâk)
 Yûsuf veled-i Elvan(ma'lûl)
 Ahmed veled-i Ömer Fakih(çift)
 Ahmed veled-i İshâk(çift)
 Satılmış birâder-i O(bennâk)
 Ramazan veled-i İshâk(bennâk)
 Şâdî veled-i Kara Sûfî(bennâk)
 Pîr Ali veled-i Hamza(ma'lûl)
 Yağmur veled-i Can Baba(bennâk)
 Hamza veled-i Ahmed Kemâl(bennâk)
 Ali veled-i Mahmûd

Hâne	35
Mücerred	9
Pir-i Fani ve Ma'lûl ve Mecnûn	6

Cemâ'at-i sipâhi zâdegân bâ menşûr-ı Selâtîn-i Mısır

Hasan veled-i Ahmed, Söyletmez(?) veled-i Baba, Pir-i
veled-i Yapar(?)

Mahsûl	6038
Çift 11 resm	550
Nîm çift 2 resm	50
Bennâk 23 resm	276

Mücerred 9 resm	54
Hınta 1000 kileç, kıymet	2000
Şa'îr kileç 1363, kıymet	1363
Dıhn 200 kileç, kıymet	200
Mercimek 50 kileç, kıymet	100
Burçak 112 kileç , kıymet	112
Seğrek 50 kileç, kıymet	50
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî 6	600
Öşr-i bostan fî sene	363
Penbe 40 müd, kıymet	200
Resm-i arûs fî sene	60
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	60

Karye-i Çorumlu nâm-ı diğeri Turuk(?) (طوروك) tâbi'
nâhiye-i Ovacuk

Mehmed veled-i Devlet Hoca(bennâk)

Şeker birâder-i O(bennâk)	Durmuş veled-i Hüseyin(bennâk)
Ahmed birâder-i diğeri(bennâk)	Doğan veled-i Hasan(M)
Sultan birâder-i diğeri(bennâk)	Dâvûd veled-i Aydın(bennâk)
Hoca veled-i Devlet(Pir-i Fânî)	Ömer birâder-i O(M)
Halîl veled-i Ali(bennâk)	Süleyman birâder-i diğeri(M)
Yûsuf birâder-i O	Hamza veled-i İbrâhim(bennâk)
Kutlubeg birâder-i diğeri(bennâk)	Ali birâder-i O(M)
Ali veled-i O(M)	Nûr Ali birâder-i diğeri(bennâk)
Hasan veled-i Hamza(bennâk)	Mehmed birâder-i diğeri(bennâk)
Hüseyin birâder-i O(bennâk)	Halîl birâder-i İsmâil(bennâk)
İskender birâder-i diğeri(M)	Hüseyin birâder-i O(bennâk)
Veli veled-i Mehmed(bennâk)	Seydî Ali birâder-i diğeri(M)
Abdurrahman veled-i O(M)	İbrâhim birâder-i diğeri(M)
Şâh Ali veled-i Hamza(bennâk)	Mustafâ veled-i Mûsâ(bennâk)

Hamza birâder-i O(bennâk) Ali veled-i O(bennâk)
 Eyne Hoca birâder-i diğ er(bennâk) Halîl birâder-i O(M)
 Hüseyin birâder-i diğ er(M) Aydoğ muş veled-i Ümmet(bennâk)
 Ali veled-i Hamza(bennâk) İbrâhim veled-i O(M)
 Sündük veled-i O(M) Tahir veled-i Ahmed(bennâk)
 Hamza veled-i Sündük(bennâk) Mahmûd birâder-i O(bennâk)
 Ümmet Fakih veled-i Mahmûd(imam) Eyne Hoca birâder-i O(M)
 Mehmed birâder-i O(bennâk) Hasan veled-i Ahmed Fakih(M)
 Hüseyin birâder-i diğ er(M) Mustafâ birâder-i O(M)
 Mehmed veled-i Ümmet(bennâk) Hüseyin birâder-i diğ er(M)
 Başlamış veled-i O(bennâk)

Hâne	31
Mücerred	17
İmâm	1
Pir-i Fânî	1

Mahsûl ma'a resm-i ganem ve rûsûm-ı örfiyye...	1552
Bennâk 32, resm	384
Mücerred 17, resm	102
Âdet-i ağnâm	966
Resm-i arûs	50
Bâd-ı hevâ fî sene	50

Karye-i mezbûrenin zirâ'at yeri olmayub âhar yer-
 de zirâ'at eyledikleri sebebd en glâl kayd olunmayub
 bennâk kayd olundular.

Karye-i Sitrek-i 'Ulyâ tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mustafâ Fakih veled-i İsmâ'il(el-imam)(bennâk)
 Sa'ib birâder-i O(çift)

Hüseyin veled-i Mehmed(nîmçift)İbrâhim veled-i Bâyezid(M)
Pîr Ahmed birâder-i O(nîmçift) İbrâhim veled-i Hasan(çift)
Budak veled-i Süleyman(bennâk) Cum'a birâder-i O(M)
Mehmed birâder-i O(bennâk) Halîl veled-i Ali(çift)
Mehmed veled-i Mustafâ(çift) Mehmed veled-i Tâhir(çift)
İsrâîl birâder-i O(bennâk) Hüseyin birâder-i O(M)
Mehmed veled-i Bostan Fakih(çift)Hamza veled-i Hasan(M)
Mahmûd veled-i Tanrıverdi(M) Mustafâ veled-i İsrâîl(çift)
İbrâhim veled-i Ebliyâ(çift) Mahmûd veled-i Mehmed(bennâk)
Hamza veled-i Ali(bennâk) Mûsâ veled-i Ahmed(bennâk)
Ali veled-i İbrâhim(bennâk) Mehmed veled-i Ahmed(bennâk)
Veli birâder-i O(M) Ali birâder-i O(bennâk)
Emrullah birâder-i diğeri(M) Mehmed veled-i Selvi(bennâk)
Ahmed veled-i İsâ(çift) Ali veled-i Ali(bennâk)
İsâ veled-i O(M) DulkadirîAhmed veled-i Mehmed
Mûsâ veled-i Mahmûd(çift)
Mehmed veled-i O(bennâk)
Mahmûd birâder-i O(M)

Hâne	24
Mücerred	9
İmâm	1
Dulkadirî	1

Mahsûl	4000
Çift 11, resm	550
Nîm çift 2, resm	50
Bennâk 12, resm	144
Mücerred 9, resm	54
Hinta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr kileç 760, kıymet	760
Burçak kileç 40, kıymet	40

Mercimek 60 kileç, kıymet	120
Seğrek 100 kileç, kıymet	100
Öşr-i bostan fî sene	60
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	630
Resm-i küvâre fî sene	84
Öşr-i eşcâr-ı ceviz fî sene	150
Âsiyâb bâb 1, resm	45
Öşr-i eşcâr-ı meyve fî sene	20
Resm-i arûs fî sene	108
Nefs-i bâd-ı hevâ fî sene	85

Karye-i İsbekçür tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Ebliya Fakih veled-i İsrâil(imam) (nîmçift)	
Ramazan veled-i O(bennâk)	Budak birâder-i O(bennâk)
Ali birâder-i O(Yûsuf veled-i Gündük(çift)
Ibrahim veled-i Eyne Beg(çift)	Pîr Ömer veled-i Ahmed(nîmçift)
Mehmed birâder-i O(bennâk)	Ali birâder-i O(bennâk)
Müstecâb veled-i Halîl(bennâk)	Muştafâ birâder-i diğeri(nîmçift)
Mehmed veled-i O(bennâk)	İshâk birâder-i diğeri(nîmçift)
Hamza birâder-i O(M)	Hasan veled-i O(M)
Şeyh Çoban veled-i Hacı Receb(nîmçift)	
Süleymanveled-i Ahmed(Pir-i Fânî)	Ahmed veled-i Dulkadirî
Ali veled-i O(çift)	Tanrıverdi veled-i Halîl(çift)
Ahmed birâder-i O(M)	Habib veled-i O(bennâk)
Hasan veled-i Hüseyin(çift)	Yûsuf veled-i Halîl(çift)
Ünmet veled-i O(M)	Mehmed birâder-i O(bennâk)
Hamza veled-i Hüseyin(bennâk)	Ali veled-i Mehmed(Pir-i Fânî)
Mûsâ veled-i İsâ(nîmçift)	İbrâhim veled-i Dursun(çift)
Ahmed birâder-i O(bennâk)	Murad veled-i Eyne beg(nîmçift)
İskender veled-i Ali(çift)	Ali veled-i Hüseyin(çift)

Süleyman veled-i Ali(nîmçift) Hamza veled-i Çiftçi(bennâk)
 Mehmed veled-i Mustafâ(nîmçift)Şa'bân veled-i Eyne Fakih
 Halil veled-i Mehmed(çift) İbrâhim veled-i Hızır
 Mahmûd veled-i O(M) (Sipâhizâde bilfi'l ma'zûl)
 Gündoğmuş Yave(gâib) Eyne beg veled-i Murâd(M)
 Oğlu Yave veled-i Yave Halîl(bennâk)

Hâne	31
Mücerred	7
Pir-i Fânî	3
Sipâhi	1
Dulkadirî	1
İmâm	1

Mahsûl	6000
Çift 10, resm	500
Nîmçift 9, resm	225
Bennâk 12, resm	156
Mücerred 7, resm	42
Hınta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr kileç 1546, kıymet	1546
Dıhn 400 kileç, kıymet	400
Burçak 310 kileç, kıymet	310
Seğrek 60 kileç, kıymet	60
Öşr-i bostan fî sene	200
Resm-i küvâre fî sene	25
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	1126
Âsiyâb bâb 3 resm	90
Çayır karye-i mezbûr fî sene	50

Âsiyâb harâb bâb 1 resm	15
Resm-i arûs fî sene	105
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	150

Karye-i Sitrek-i Süflâ tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Süleyman veled-i Alâaddin(bennâk)
 Mehmed veled-i Âmil(bennâk)
 Mehmed veled-i Mahmûd(bennâk)
 İsmâ'il veled-i Kösec(?) Yûsuf(çift)
 Bahşayış veled-i Mahmûd
 Hüseyin veled-i Hasan(bennâk)
 Hamza veled-i Ali(ekinlü)
 Abdurrahman birâder-i O(bennâk)
 Ali birâder-i diğeri(M)
 Turhan veled-i Nevâr(ekinlü)
 Mehmed birâder-i O(M)
 Tur Ali veled-i İshâk Fakih(bennâk)
 Emirehçe(?) birâder-i O(bennâk)
 Pîr-i veled-i İsâ Fakih(bennâk)
 Mustafâ veled-i Hamza(nîm çift)
 Mustafâ veled-i Mûsâ(çift)
 Halîl veled-i İbrâhim(çift)
 Hankara veled-i O(bennâk)
 İbrâhim veled-i Vermiş(Pir-i Fânî)
 Turhan veled-i İbrâhim (bennâk)
 Mehmed veled-i O(çift)
 Köse Mehmed veled-i İshâk (nîm çift)
 Mustafâ veled-i Ömer(ekinlü)
 Muhmûd birâder-i O(bennâk)
 Ali veled-i Köseç(?)(ekinlü)
 Tanrıverdi veled-i Ali(M)
 Mahmûd birâder-i Ali(bennâk)

Hamza veled-i Mahmûd Fakih(bennâk)
 Mustafa veled-i Hasan(bennâk)
 Yûsuf birâder-i O(M)
 Mehmed birâder-i diğeri(çift)
 Hasan veled-i Parscı(?)(bennâk)
 Hamza veled-i Mustafâ(ekinlü)
 Mustafa veled-i O(bennâk)
 Mûsâ veled-i Edib Beg(bennâk)
 Mürsel birâder-i Mûsâ(çift)
 İshâk Fakih birâder-i diğeri(bennâk)
 Mehmed veled-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i Mahmûd(çift)
 Ahmed veled-i O(M)
 Halîl veled-i Ahmed(çift)
 Ya'kûb birâder-i O(nîm çift)
 Mehmed veled-i Ya'kûb(M)
 Sıddık veled-i Yûsuf Fakih(bennâk)
 Mûsâ birâder-i O(M)
 Mehmed veled-i Sıddık(çift)
 Receb Fakih veled-i El-imam(bennâk)
 Mahmûd veled-i Kara(bennâk)
 Mûsâ veled-i İlbeg(nîmçift)
 Seydî Mehmed birâder-i O(nîm çift)
 Mustafâ veled-i Sıddık(bennâk)
 İbrâhim veled-i Hacı Fakih(Pir-i fânî)
 Mustafâ veled-i Safâ(nîm çift)
 Mehmed birâder-i O(M)
 Cum'a birâder-i diğeri(M)
 Ahmed veled-i Mahmûd(bennâk)
 İbrâhim veled-i Ahmed(bennâk)
 Ömer veled-i Hızır(bennâk)
 Sıddık veled-i Halîl(bennâk)
 Hasan veled-i Mehmed(Pîr-i fânî)
 Hızır veled-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i İshâk (ekinlü)

Hâne	48
Mücerred	10
İmâm	1
Pir-i fânî	3

Mahsûl der resm-i ganem	7400
Çift 9, resm	450
Nîm çift 4, resm	100
Bennâk 27, resm	324
Ekinlü bennâk 7, resm	126
Mücerred 10, resm	60
Hinta 1500 kileç, kıymet	3000
Şa'îr kileç 1240, kıymet	1240
Dıhn 280 kileç, kıymet	280
Burçak 90 kileç, kıymet	90
Mercimek 90 kileç, kıymet	180
Seğrek 160 kileç, kıymet	160
Öşr-i bostan fî sene	180
Resm-i küvâre fî sene	50
Âsiyâb bâb 2, resm	120
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	800
Âdet-i ağnâm fî sene	550
Resm-i arûs	90
Bâd-ı hevâ fî sene	120

Mezre'a-i Kızılhisar tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl gılâl-ı 'an mezre'a-i mezbûre	130
Hinta 20 kileç, kıymet	40

Şa'îr 90 kileç, kıymet 90

Karye-i Şuğubuk tâbi' nâhiye-i Ovacuk tamam mâli-
kânesi mülkü Emirhan bin Çemek(?) cânib-i divânîsi ma'a
rusûm-ı örfiyye tımâr

Abdulkerim veled-i Hacı Fakih(bennâk)(imam)

Pirî Kethüda veled-i Mustafâ(çift)

Mustafa veled-i O(bennâk)

Mûsâ veled-i diğeri(M)

Ali veled-i Mustafa(nîm çift)

Hasan veled-i İsâ(çift)

Osman veled-i Hasan(bennâk)

Hamza veled-i Ali (nîm çift)

Ahmed veled-i Ya'kûb(M)

Ömer veled-i Ali(nîm çift)

Mehmed birâder-i O(bennâk)

İsmâil veled-i Ümmet(nîm çift)

Peder veled-i Tursun(bennâk)

Şa'bân birâder-i O(bennâk)

Yûsuf veled-i O(bennâk)

Mehmed veled-i İlyâs(M)

Ya'kûb birâder-i O(M)

Mustafâ birâder-i O(bennâk)

Ali birâder-i diğeri(M)

Ahmed birâder-i diğeri(M)

Mehmed Fakih veled-i İsâ Fakih(M)

Ramazan veled-i Mahmûd(bennâk)

Ahmed Fakih veled-i Hüseyin

Hamza birâder-i O(nîm çift)

İbrâhim veled-i Çınar(ekinlü)

Mehmed birâder-i diğeri(M)

Ali birâder-i O(M)

Mustafa veled-i Mahmûd(çift)

Süleyman veled-i İsâ(bennâk)

Halîl veled-i Durdu(nîm çift)

Hâne 21

Mücerred 8

İmâm 1

Mahsûl der tamam mâlikâne	3004
Çift 4, resm	200
Nîm çift 7, resm	175
Ekinli bennâk 1, resm	18
Bennâk 10, resm	120
Mücerred 8, resm	48
Hınta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr kileç 145, kıymet	145
Burçak 200 kileç, kıymet	200
Öşr-i bostan fî sene	120
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	1600
Resm-i küvâre fî sene	24
Resm-i arûs fî sene	60
Bâd-ı hevâ fî sene	94

Karye-i Mangebus fevkânî ve tahtânî ma'a Tahir Pınarı tâbi'-i nâhiye-i Ovacuk. Tamam mâlikânesi mülkü müştera-i Üveys bin Çehen(?) cânib-i divânîsi ma'a rusûm-ı örfiyye tımâr.

Seyyid Ahmed Fakih veled-i Ali Hoca(el-imam)
 Köse Ahmed veled-i Karacan Ahmed(Pir-i fânî)
 Hüseyin veled-i O(çift)
 Ali Fakih veled-i Mübarek(bennâk)
 Mehmed veled-i O(nîm çift)
 Ahmed veled-i diğeri(bennâk)
 Ümmet veled-i Abdal(bennâk)
 Ipsal(?) veled-i O(nîm çift)

Südüik veled-i Mehmed(bennâk)
 Şa'bân veled-i Hacı(nîm çift)
 Hasen veled-i O(bennâk).
 İlyâs veled-i diğ̃er(bennâk)(M)
 Tanrıverdi veled-i Mûsâ(bennâk)
 İsâ veled-i Mûsâ(M)
 Sarı Yûsuf veled-i Ahmed(bennâk)
 Ya'kûb veled-i Hoca İl(bennâk)
 Bayram veled-i Köse Ahmed(nîm çift)

Hâne	13
Mücerred	2
İmâm	1
Pir-i fânî	1

Mahsûl der tamam mâlikâne ve resm-i ağnâm.....	750
Çift 1, resm	50
Nîmçift 4, resm	100
Bennâk 8, resm	96
Mücerred 2, resm	12
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr kileç 99, kıymet	99
Burçak 20 kileç, kıymet	20
Mercimek 9 kileç, kıymet	18
Mukâta'a-i bâgât ve bağçe fî sene	70
Resm-i kiivâre fî sene	10
Öşr-i bostan fî sene	5
Âdet-i ağnâm fî sene	150
Resm-i arûs fî sene	10
Bâd-ı hevâ fî sene	10

Mezre'a-i Söylerkilise tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl	110
Hınta 35 kileç, kıymet	70
Şa'îr 30 kileç, kıymet	30
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	10
(derûhde-i Üveys Çavuş)	

Karye-i Aşudu tâbi' nâhiye-i Ovacuk tamam mâlikânesi
mîlki evlâd-ı merhûm Süleyman Paşa cânib-i divânî tımâr

Mahalle-i Müslümân

Emir veled-i Karaca(bennâk)	Tanrıverdi veled-i Yâve(nimçift)
Koç veled-i O(bennâk)	Murâd veled-i Saru(bennâk)
Pîrî veled-i La'l(?)(bennâk)	İsmâ'il veled-i Harman(nimçift)
Tanrıverdi veled-i Halîl(bennâk)	Ya'kûb veled-i O(bennâk)
Halîl veled-i Sadaka(nimçift)	Bahşâyış veled-i İbrâhim(nimçift)
Yağmurca veled-i Selman(bennâk)	İlyâs veled-i İbrâhim(bennâk)

Hâne

14

Mahalle-i Ermeniyân-ı Karye-i mezbûre

Bogos veled-i Mesis,	Bogos veled-i Arslan
Erdik birâder-i O	Bedros birâder-i O(M)
Mesis veled-i Bogos(M)	İsodahor veled-i Mersenk(?)
Dâvid veled-i Manok,	Piros(?) birâder-i O
Evrâhim(?) veled-i Dâvid	Markos birâder-i diğêr
Hacuk veled-i Dirhor(?)	Orham birâder-i Malos
Ağarar veled-i Kasis	Melkis veled-i Ravel
Serkis birâder-i O	Merdik birâder-i O
İsodahar birâder-i diğêr	Esrik(?) veled-i Bedrik
Arslan veled-i O	Evanos veled-i Totom(?)

Merdik birâder-i O	Vernik veled-i O
Hacuk veled-i Toros	Kirkor veled-i O
Ebil(?) birâder-i O	Martos veled-i Toros
Merdik veled-i Suvar	Evanis birâder-i O
Merdi(?) birâder-i O	Bayandhor(?) veled-i Kara
Ya'kûb birâder-i diğér	Begos veled-i Sadaka
Kirkos veled-i Dâne	İsadahor veled-i Bogos
Alikсан veled-i Merdil	Hacuk birâder-i O
Garal(?) veled-i Mıgırdıç	Vernik birâder-i diğér
Murâd birâder-i O	Körkes veled-i diğér
Hacuk veled-i O	Mıgırdıç veled-i Avonor(?)
Şâh Emir veled-i O	Toros veled-i Dahor
Merdik veled-i Avşar	Yâni birâder-i O
Kökein birâder-i diğér	Kirkor veled-i Pirdar(?)
Serdik veled-i O	Maldiken(?) veled-i O
Mesis veled-i Nûr Ali	Simavon veled-i Ağsan(?)
Dahor veled-i Bil(?)	Toros birâder-i O
Hut(?) birâder-i O	Kirkor birâder-i diğér
Mavon(?) veled-i Emir Nevres	Mesis veled-i Erdik(?)
Mıgırdıç birâder-i O	Eridik(?) veled-i Ayınca(?)Kara
Hacuk veled-i İshâk	İrad veled-i O
Harbend(?) birâder-i O	Ârâb veled-i O
Serakoı(?) veled-i Bustin(?)	Dede veled-i Madlen(?)
Karaoğlan veled-i Mıgırdıç	Güğün(?) veled-i Keşiş
Vernik veled-i O	Bedros birâder-i O
Sivrik(?) Hallac	Mezik(?) veled-i Yûrûr(?)
İlyâs veled-i Evanis	Hacuk veled-i O
Evdik birâder-i O	Toros veled-i Vasil
Hâmis(?) veled-i Erkik(?)	Hahacor veled-i Çoban
Hızır veled-i Muhyiddin	Çoban veled-i O
Şâh Emir veled-i Baron	Kirkor veled-i diğér
Ümmet veled-i Turasen(?)	Şehrin(?) veled-i Yûrûr(?)
Şamlu veled-i Kirkor	İsadahor veled-i Sadaka

Arşiyân(?) veled-i Evrik	Fyil(?) veled-i Tüzün(?)
Semsek(?) veled-i O	Elnor veled-i Yanoş(?)
Gülamer veled-i Hızıryan	Evrahim birâder-i O
Bahtiyar veled-i Erkil	Kirkor
Erkil veled-i O	Gurbet veled-i Evanos
veled-i diğér	Evanos veled-i O
Yavan(?) veled-i diğér	Hacuk veled-i Yunak(?)
Serkis veled-i Diğér	Urban(?) birâder-i O
Evrahim veled-i Nursor(?)	Sadaka veled-i Kesi
Ağa Gelün veled-i O	Balcı(?) veled-i Bedrur(?)
Bagos veled-i Mesasor(?)	Marderiş(?) birâder-i O
Sadaka veled-i Kesi	veled-i Yave(?)
Erkil birâder-i O	Merik veled-i Yave(?)
Kirkor veled-i Bedriş	Dalan veled-i Dürrî
Serkis veled-i Arslan	Kirkor veled-i Bundor(?)
Kirkor birâder-i O	Kirkor veled-i Sañhacok(?)
İsadahor birâder-i O	Şah Baron veled-i Ma'dis(?)
Kirkor veled-i O	

Hâne	119
Mücerred	2

Mahsül ma'a resm-i ganem der tamam mâlikâne..	10.000
Cizye-i gebrân karye-i mezbûre hâssa-i hümâyûn neferen 121, kıymet 32	3872
İспенçe-i gebrân-ı karye-i mezbûre neferen 121, kıymet 25	3025
Nîm çift 5, resm	125
Bennâk 9, resm	108
Hınta 1000 kileç kıymet.....	2000
Şa'îr kileç 1377, kıymet	1377

Dıhn 215 kileç, kıymet	215
Nohud 20 kileç, kıymet	40
Mercimek 20 kileç, kıymet	40
Resm-i Küvâre fî sene	200
Âdet-i aġnâm fî sene	350
Âsiyâb bâb 13, resm	200
Mukâta'a-i baġ kıt'a 1 der vadi-i Aşudu tâbi'	
Ovacuk der tasarruf-ı evlâd-ı Ahmed Fakih bin Hacı	
Hamza ber vech-i velâyet fî sene 10	
Minhâ	
Hisse-i vakıf	5
Hisse-i tımâr	5
Âsiyâb-ı der vâdî-i karye-i mezbûrre mâlikâne-i	
vakf evlâd-ı Ahmed Fakih bin Hacı Hamza el-mez-	
bûr hâsıl-ı dîvânî fî sene	15
Mukâta'a-i baġ ve baġçe der karye-i mezbûre	2000

Mezre'a-i Çuraşuk(?) (چوراشوک) tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Tamam mâlikânesi mülk-i evlâd-ı merhûm Süleyman Paşa
cânib-i divânî tımâr

Mahsûl der tamam mâlikâne	200
Hinta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100

Mezre'a-i Ağcaviran tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Tamam mâlikânesi evlêd-i Süleyman Paşa cânib-i divânî tımâr

Mahsûl der tamam mâlikâne	300
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100

Mezre'a-i Arslantaş-ı Süflâ tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Tamam mâlikânesi mülk-i evlâd-ı Süleyman Paşa cânib-i
divânî tımâr

Mahsûl	400
Hinta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100

Zemîn 1 kıt'a der tasarruf Arslan rusûmun virir.

Mezre'a-i Ayuovası tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Tamam mâlikânebi mülk-i Emirhan veled-i Çemek(?) cânib-i
divânîsî tımâr

Mahsûl tamam mâlikâne	200
Hinta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100

Mezre'a-i Topcu(?)viran(طوبى و جوان) tâbi'i nâhiye-i
Ovacuk

Mahsûl	150
Hınta 50 kileç kıymet.....	100
Şa'îr kileç 30, kıymet	30
Çayır-ı Kâfir Virânı der mezre'a-i mezbûre fî sehe	20

Mezre-a-i Şeyh Yalıncağ tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl	200
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100

Mezre'a-i Taşpınar ve Hasan Eyüğü tâbi'i Ovacuk

Mahsûl	400
Hınta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr kileç 200, kıymet	200

Mezre'a-i Arslantaş-ı 'Ulyâ tâbi-i nâhiye-i Mezbûre

Mahsûl	152
Hınta 5 kileç, kıymet	100
Şa'îr 32 kileç, kıymet	32
Mahsûl-i çayır der karye-i mezbûre	20

Mezre'a-i Güneagıl tâbi-i Ovacuk

Mahsûl	180
--------------	-----

Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 80 kileç, kıymet	80

Mezre'a-i Esgeldi ma'a mezre'a-i Armudlu tâbi-i
Nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl	110
Hınta 30 kileç, kıymet	60
Şa'îr 15 kileç kıymet	15
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	20
Çayır fî sene	15

Mezre-a-i Bıçakcı tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl	120
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 20 kileç, kıymet	20

Mezre'a-i Gökçük tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl der tamam mâlikâne	94
(nısf-ı mâlikânesi mülk-i Emirhan bin Çemek(?) cânbi-i divânî tımâr)	
Şa'îr 14 kileç, kıymet	14
Mukâta'a-i bağ ve bağçe	20
Resm-i ağıl fî sene	60

Mezre'a-i Köşk tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl	264
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 34 kileç, kıymet	34
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	30

Mezre'a-i Karabayır tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl	1200
Hinta 300 kileç, kıymet	600
Şa'îr 300 kileç, kıymet	300
Resm-i kışlak fî sene 300	300

Mezre'a-i Cucar(?) (جور جا) tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl	929
Hinta 300 kileç, kıymet	600
Şa'îr 329 kileç, kıymet	329

Mezre'a-i Sorum(?) (صور و سور) tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mahsûl	110
Hinta 40 kileç, kıymet	80
Şa'îr 10 kileç, kıymet	10
Mukâta'a-i bâgât fî sene	20

Mezre'a-i Elmacuk tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Sülüs Mâlikânebi ve vakf-ı zâviye-i Balaban Beg
(ve Balaban mâlikânese ve vakıf evlêd-ı Mehmed bin
Hasan cânib-i divânî tımar)

Mahsûl der tamam mâlikâne	300
Hınta 85 kileç, kıymet	170
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100
Mukâta'a-i bağ fî sene	30

Mezre'a-i Gûrtar(?)(گورتار) tâbi' nâhiye-i Ovacuk
hâric ez defter

Mahsûl	100
Hınta 30 kileç, kıymet	60
Şa'îr 40 kileç, kıymet	40

Karye-i Kızılkilise tâbi' nâhiye-i Ovacuk

Mûsâ veled-i Ferruh(çift)
İbrâhim veled-i Ali(çift)
Ali birâder-i O(bennâk)
Ahmed birâder-i diğeri(çift)

Hâne 4

Mahsûl	2490
Çift 3, resm	150
Bennâk 1, resm	12
Hınta 700 kileç, kıymet	1400

Şa'îr 773 kileç, kıymet	773
Segrek 40 kileç, kıymet	40
Burçak 40 kileç, kıymet	40
Resm-i Küvâre fî sene	25
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	30
Resm-i arûs fî sene	10
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	10

Nâhiye-i Gürün tâbi' kazâ-i mezbûr

Karye-i Sazcuğaz-ı 'Ulyâ tâbi' nâhiye-i Gürün
tamam malikânesinin üç rub'u mülk-i Ahmed bin Alâeddevle
veled-i babâs-ı ma'a rusûm-ı örfiyye tımâr

Mûsâ veled-i Murâd(Dulkadirî)
Mahmûd birâder-i O(Dulkadirî)
Süleyman veled-i Mehmed(Dulkadirî)
İlyâs veled-i İskender(Dulkadirî)
Emrullah birâder-i O(Dulkadirî)
Doğan birâder-i diğeri(Dulkadirî)
Hızır birâder-i diğeri(Dulkadirî)
Şeyhî veled-i Salih Fakih(Dulkadirî)
Emrullah veled-i Ömer Fakih(çift)
Ümmet birâder-i O(bennâk)
Ahmed birâder-i diğeri(M)
Gazi veled-i O(M)

Hâne	2
Mücerred	2
Dulkadirî	8

Mahsûl der hisse-i mülk	432
Çift 1, resm	50
Bennâk 1, resm	12
Mücerred 2, resm	12
Hinta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 42 kileç, kıymet	42
Dıhn 23 kileç, kıymet	23
Burçak 10 kileç, kıymet	10
Seğrek 3 kileç, kıymet	3
Resm-i otlak ve kışlak fî sene	80
Çayır der karye-i mezbûr fî sene	100

Mezre'a-i Muzaffer tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl der çayır, yaylak	288
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 88 kileç, kıymet	88

Mezre'a-i Kızılviran tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl der yaylak ki mîr livâ bedel-i Ösr ber vechi maktû' deruhde-i Beşir ve Hasan ve Hüseyn ve Mehmed veled-i Mehmed fî sene 270,	3
--	---

Mezre'a-i Kara Turak-ı Büzürk tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl	650
--------------	-----

Hınta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 300 kileç, kıymet	300
Çayır der mezre'a-i mezbûr fî sene	50

Mezre'a-i Karacalar tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl der nisf-ı mâlikâne	369
Hınta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 69 kileç, kıymet	69

Nisf-ı mâlikânesi mülk-i İbrâhim ve ishâk ebnâ-i Ahmed bin Evliyâ ve nisf-ı ahar-ı ma'a cânib-i divânî tımâr.

Mezre'a-i Balkan(?) nâhiye-i Gürün

Mahsûl	430
Hınta 157 kileç, kıymet	314
Şa'îr 31 kileç, kıymet	31
Çayır der mezre'a-i mezbûr	85

Karye-i Depecik tâbi' nâhiye-i Gürün

Sadaka Fakih veled-i Şeyh Mehmed(imam)(nîmçift)
 Mehmed veled-i O(nîm çift)
 Ali veled-i diğ(er)(M)
 Cum'a veled-i diğ(er)(M)
 Mehmed veled-i Şeyh Ahmed (nîmçift)
 Murâd birâder-i O(nîm çift)

Yûnus veled-i Ahmed(ekinlü)
 Yûsuf veled-i Mustafâ(nîm çift)
 Seyyid Ahmed veled-i Pîr Ömer (nîm çift)
 Pîr Mehmed birâder-i O(bennâk)
 Mûsâ veled-i Mûsâ(nîm çift)
 Hamza veled-i Ali(bennâk)
 Seydî Mehmed veled-i Mûsâ(bennâk)
 Mehmed birêder-i O(mahsûl)
 Yûsuf veled-i Kâsım(nîm çift)
 Mansûr veled-i Dâvûd(nîm çift)
 Mehmed veled-i Ali(nîm çift)
 Sündük veled-i Mehmed(ekinlü)
 Ahmed veled-i Osman(ekinlü)
 Cum'a veled-i Mahmûd(nîm çift)
 Mehmed veled-i Osman(M)

Hâne	17
Mücerred	3
İmâm	1

Mahsûl	1723
Nîm çift 11, resm	273
Ekinlü bennâk 3, resm	54
Bennâk 3, resm	36
Mücerred 3, resm	18
Hinta 250 kileç, kıymet	500
Şa'îr 446 kileç, kıymet	446
Seğrek 4 kileç, kıymet	4
Resm-i küvâre fî sene	90
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	150
Çayır Alağöz deruhde-i Mehmed ve Ali 'an merdân-ı kal'a-i mezbûr şol şart ile ki ehl-i karyenin davarlarına tâbi' olmaları fî sene	150

Mezre'a-i Ağcaşehir tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl	191
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 91 kileç, kıymet	91

Karye-i Fenk tâbi' nâhiye-i Gürün

Ahmed veled-i İbrâhim(imam)(bennâk)	
Mehmed veled-i O(nîm çift)	
İbrâhim veled-i diğeri(nîm çift)	
Yahyâ veled-i Mehmed(nîm çift)	
İsmâ'il birâder-i O(nîm çift)	
Ahmed birâder-i diğeri(bennâk)	
Zekeriyâ birâder-i diğeri(M)	
Kâsım veled-i Süleyman(Pîr-i fânî)	
Emir Ahmed veled-i O(nîm çift)	
Yûsuf veled-i diğeri(bennâk)	
Mahmûd veled-i diğeri(bennâk)	
Ali veled-i diğeri(nîm çift)	
Hamza birâder-i Kâsım(bennâk)	
Ali veled-i Dâvûd(nîm çift)	
Haydar veled-i İsmâ'il(Pîr-i fânî)	
Hasan veled-i Hasan(Sipâhi bâ berât-ı mîr-i mîrân)	
İsmâ'il veled-i O(nîm çift)	
Ya'kûb veled-i diğeri (M)	
Cum'a veled-i diğeri(M)	
Halîl birâder-i Haydar(nîm çift)	
Mehmed birâder-i O(nîm çift)	
Fakih Derviş veled-i İsmâ'il(Pîr-i fânî)	
Ahmed birâder-i Süleyman(nîm çift)	
Ali birâder-i O(nîm çift)	

Pîr Ahmed veled-i Hamza(bennâk)
 Sultan Ahmed birâder-i O(M)
 Ahmed veled-i İshâk(çift)
 Ömer birâder-i O(bennâk)
 Hasan veled-i Dede(?)(bennâk)
 İshâk birâder-i O(nîm çift)
 Pîr Mehmed veled-i Pîrî(nîm çift)
 Seyyid Ali veled-i Mehmed(nîm çift)
 İshâk veled-i İsmâ'il(Pîr-i fânî)
 Hasan birâder-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i Mustafâ(nîm çift)
 Mustafa veled-i O(M)
 Abdulkadir veled-i İbrâhim(M)
 Hamza birâder-i O(bennâk)
 İshâk veled-i Mustafâ(M)
 Mehmed veled-i Mahmûd(bennâk)
 Ömer veled-i Müşerref(?)(sipâhizâde atası adına Sultan-ı
 Mısır'da menşûr-ı var)
 Karadayı(?) veled-i İskender(Sipâhizâde atası adına
 Sultan-ı Mısır'da menşûr-ı var)

Hâne	27
Mücerred	7
Pir-i fânî	4
İmâm	1
Sipâhi	3

Mahsûl	4000
Çift 1, resm	50
Nîmçift 16 resm	400
Bennâk 11, resm	132
Mücerred 7, resm	42
Hınta 650 kileç, kıymet	1300

Şa'îr 872 kileç, kıymet	872
Dıhn 300 kileç, kıymet	300
Resm-i küvâre fî sene	64
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene (Der vakf-ı merhûm Mevlânâ Hamza)	800
Resm-i arûs fî sene	20
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	20

Mezre'a-i Dede Hoca nâm-ı diğeri Kavak tâbi'
Nâhiye-i Gürün

Mahsûl	1208
Hinta 250 kileç, kıymet	500
Şa'îr 400 kileç, kıymet	400
Dıhn 208 kileç, kıymet	208
Burçak 100 kileç, kıymet	100

Mezre'a-i Kuduz tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl	124
Şa'îr 69 kileç, kıymet	69
Eşcâr-ı ceviz, kâfiri fî sene	55

Mezre'a-i Gürher(?) (كهرخو) tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl	342
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 142 kileç, kıymet	142

Mezre'a-i Beşkavak tâbi' nâhiye-i mezbûr

Mahsûl	220
Hinta 80 kileç, kıymet	160
Şa'îr 60 kileç, kıymet	60

Mezre'a-i Küçük Kavak tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl	138
Hinta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 38 kileç, kıymet	38

Mezre'a-i Acegözü tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl	138
Hinta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 38 kileç, kıymet	38

Mezre'a-i Saksaklu(?) (صاقصاقلو) tâbi' nâhiye-i mezbûr

Mahsûl	1048
Hinta 300 kileç, kıymet	600
Şa'îr 448 kileç, kıymet	448

Mezre'a-i Kara Kuyu tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl	346
Hinta 100 kileç, kıymet	200

Şa'îr 146 kileç, kıymet 146

Mezre'a-i Çermük(?) (چرموک) Çimenlik demekle ma'rûf-
dur tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl	1500
Hınta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr 400 kileç, kıymet	400
Dıhn 64 kileç, kıymet	64
Mukâta'a-i bağ fî sene	6
Resm-i âsiyâb-ı bâb 1 resm	30

Karye-i Öğürmek(?) (اوگورمک) tâbi' nâhiye-i Gürün

Tanrıverdi veled-i Ahmed(imam)(bennâk)
Ali birâder-i O(nîm çift)
Hüdâverdi birâder-i diğeri(nîm çift)
Hüseyn veled-i Mehmed(nîm çift)
Örfiye veled-i O(M)
Ömer birâder-i Hüseyn(nîm çift)
Keşiş birâder-i O(bennâk)
İsmâil birâder-i diğeri(M)
İbrâhim veled-i Yûsuf Fakih(çift)
Yûsuf veled-i O(bennâk)
Mustafâ veled-i İbrâhim(bennâk)
Halîl birâder-i O(nîm çift)
İbrâhim veled-i Halîl(nîm çift)
Ahmed birâder-i O(nîm çift)
Süleyman birâder-i O(M)
Ali veled-i Ömer(çift)

Ahmed birâder-i O(bennâk)
 Hamza veled-i Ali(ekinlü)
 Yûsuf veled-i İshâk(çift)
 Mustafâ veled-i Yûsuf Fakih(bennâk)
 İlyâs veled-i Türkman(?)(Dulkadirî)

Hâne	16
Mücerred	3
İmâm	1
Dulkadirî	1

Mahsûl	3094
Çift 3, resm	150
Nîmçift 6, resm	150
Bennâk 8, resm	96
Ekinlü bennâk 1, resm	18
Mücerred 3, resm	18
Hınta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr 1210 kileç, kıymet	1210
Dıhn 150 kileç, kıymet	150
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	222
Âsiyâb-ı bâb 1, resm	30
Resm-i arûs fî sene	30
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	20

Karye-i Sazcuğaz-ı Süflâ tâbi' nâhiye-i Gürün
 Nısf-ı mâlikânesi mülk-i Ahmed beğ bin Alâüddevle beğ
 tâbi' ma'a rusûm-ı örfiyye tımâr

Mustafâ Fakih veled-i Hızır(imam)

Ya'kûb veled-i Mehmed(nîm çift)

Aydın veled-i Mustafâ(M)

Hâne	1
Mücerred	1
İmam	1

Mahalle-i Ermeniyân

veled-i

Kirkor veled-i O	Evak(?) veled-i Abdül
Kara veled-i diğer	Mikâil veled-i
Vanok(?) veled-i Kirkor	Şâdî veled-i Aydın
Toros veled-i O	Kara veled-i O
Ağazar veled-i Serkis	Bogos veled-i Arslan
Vanok(?) birâder-i O	Budak veled-i O
Hanos(?) veled-i Toros	Murâd veled-i diğer
Adakoca(?) veled-i Mernos(?)	Serkis veled-i Cihanşah
Ağanos veled-i diğer	Hacuk veled-i O
Evanos veled-i Adakoca	Semavun veled-i Darar(?)
Bogos veled-i diğer	Nekil veled-i O
Hacuk veled-i diğer	İsâ veled-i diğer
Paşa veled-i Semavun	Kıyem(?) veled-i Kirkor
Vasil veled-i Kaleyân(?)	Gülciğer(?) veled-i O
Derador(?) veled-i O	Kirdor veled-i Toros
Evak(?) veled-i diğer	Ahız veled-i Hallac
Ehonis veled-i Halaman	Semavun veled-i O
Kara veled-i O	Ahız veled-i Meno(?)
Keşiş veled-i Kara Keşiş	Esmadahor veled-i O
Hacudor veled-i O	Sadaka birâder-i O
Kirkor veled-i Dador	Ağca veled-i Hulyan(?)
Vasil veled-i O	Defter veled-i Versenik(?)
Ya'kûb veled-i Bazar Nâsi	Serhador veled-i Ağazar
	Semavun veled-i Paşa

Mahsûl der nısf-ı mâlikâne	4062
Cizye-i gebrân karye-i mezbûr hâssa-i hümayûn Neferen 48, kıymet 32	1536
İспенç-i gebrân karye-i mezkûr Neferen 48, kıymet 25	1200
Nîmçift 1, resm	25
Mücerred 1, resm	6
Hınta 678.5 kileç kıymet	1357
Şa'îr 1001 kileç kıymet	1001
Segrek 30 kileç, kıymet	30
Burçak 30 kileç kıymet	30
Mercimek 90 kileç kıymet	180
Öşr-i bostan fî sene	32
Resm-i küvâre fî sene	67
Resm-i arûs fî sene	60
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	75

Karye-i Güben Tâbi' nâhiye-i Gürün

Selmin(?) veled-i Tanrıverdi(çift)
Hasan Fakih veled-i Kerik(?)(imam)(çift)
Hüseyin birâder-i O(bennâk)
İbrâhim birâder-i diğeri(bennâk)
Halîl birâder-i diğeri(bennâk)
Emir veled-i Hacı Halîl(nîm çift)
Hasan birâder-i O(bennâk)
Südük veled-i Devletcivan(çift)
Güner veled-i Mehmed(M)
Ya'kûb veled-i Kılıç(bennâk)
Hakkı veled-i O(M)

Veli veled-i Hamza(bennâk)
 Mehmed veled-i Abdullah(nîm çift)
 Abdî veled-i O
 Ağca Ali veled-i diğeri(M)
 Dulkadir veled-i İlyâs(çift)
 Hacı veled-i Tanrıverdi(nîmçift)
 Mehmed birâder-i O(bennâk)
 İbrâhim veled-i Murâd(çift)
 Halîl birâder-i O(bennâk)
 Ali veled-i Murâd(bennâk)
 Hasan birâder-i O(M)
 Ahmed veled-i Veli(çift):
 Mûsâ veled-i O(bennâk)
 İsâ veled-i diğeri(bennâk)
 Ali veled-i diğeri(M)
 Mustafâ veled-i diğeri(M)
 Cum'a veled-i diğeri(M)
 Mustafâ veled-i Budak Sûfî(çift)
 Ishâk birâder-i O(M)
 Vefâ birâder-i diğeri(M)
 Tanrıverdi veled-i Kara Hasan(bennâk)
 Ali veled-i Cum'a(çift)
 Mehmed veled-i Kılıç
 Hamza veled-i Hızır(bennâk)
 Seydî veled-i Sultân(bennâk)
 Hamza veled-i Mehmed(bennâk)

Hâne	27
Mücerred	9
İmâm	1

Mahsûl	3499
Çift 8, resm	400
Nîmçift 3, resm	75

Bennâk 17, resm	204
Mücerred 3, resm	54
Hinta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr 481 kileç, kıymet	481
Dıhn 100 kileç, kıymet	100
Burçak 30 kileç, kıymet	30
Seğrek 30 kileç, kıymet	30
Eşcâr-ı ceviz fî sene	80
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	150
Resmî küvâre fî sene	170
Resmî mağara(?) fî sene	350
Resmî arûs fî sene	60
Âsiyâb bâb 8, resm	240
Nısf-ı båd-ı hevâ fî sene	50
Zemîn-i der tasarruf-ı Ahi veled-i Abdullah ber- vechi maktû' fî sene	25

Karye-i Gürün tâbi' nısf-ı mâlikânesi vakf-ı mescid
ve medrese-i merhûm Alâüddevle beg ve nısf-ı âheri vakıf
evlâd-ı Ya'kûb ve Ahmed cânib-i divânî ma'a rüsûm-ı
örfiyye tımâr

Mahalle-i Müslüman

Süleyman Fakih veled-i İbrâhim(el-imam)(bennâk)
Tanrıvermiş veled-i Sündük(çift)
Mehmed veled-i O(bennâk)
Unduk(?) birâder-i Tanrıvermiş(çift)
Saruhan birâder-i diğeri(bennâk)

İsâ veled-i Bahtiyar(çift)
 Hüdaverdi veled-i Ya'kûb(nîmçift)
 Mansûr birâder-i O(çift)
 İl bege veled-i Oğul beg(çift)
 Ahmed veled-i Yûsuf(çift)
 Mehmed birâder-i O(M)
 Hacı Ali veled-i Argün(çift)
 Nûr Ali veled-i Pîr Ali(çift)
 Ca'fer birâder-i O(çift)
 Emirhan birâder-i O(bennâk)
 Süleyman veled-i Girak(?)(çift)
 Mehmed veled-i O(M)
 Saru Süleşman veled-i Ahmed Fakih(çift)
 Turok veled-i Ahmed(bennâk)
 Ahmed veled-i O(M)
 Ali veled-i Ömer(çift)
 Mehmed veled-i O(bennâk)
 Eyluhan veled-i Ahmed(çift)
 Süleyman veled-i Mehmed(çift)
 İsmâil veled-i Ali Kethüda(çift)
 Ali veled-i Hasan(bennâk)
 Hüdâverdi veled-i Ali diğeri(bennâk)
 Hasan veled-i Tanrıverdi(çift)
 Mehmed veled-i Tanrıverdi(çift)
 Süleyman birâder-i O(bennâk)
 Hasan veled-i Yağmur(çift)
 Ali veled-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i Yûsuf(bennâk)
 Ahmed birâder-i O(M)
 Hacı Veli veled-i Kara Mehmed(bennâk)
 Ahmed birâder-i O(çift)
 Mustafâ veled-i Abdulkadir(nîm çift)
 Hamza birâder-i O(M)
 Ali veled-i Tanrıverdi(bennâk)
 Hacı Kara veled-i Hüseyin (bennâk)

Tanrıverdi veled-i O(bennâk)	Ali veled-i diğeri(M)
Kara veled-i Aydın Fakih(bennâk)	Veli veled-i diğeri(M)
İsâ veled-i Ahmed(bennâk)	Mustafâ veled-i Ahmed(bennâk)
Ali veled-i Mehmed(nîmçift)	Aydoğmuş veled-i Hasan(bennâk)
Eyne Hoca veled-i O(M)	Mahmûd veled-i Yûsuf(çift)
Habib veled-i Mehmed(M)	İlyâs veled-i İbrâhim(bennâk)
Hamza birâder-i Mehmed(nîmçift)	Mehmed veled-i Hüseyin(bennâk)
Yûsuf veled-i Sultân(nîmçift)	Kâsım veled-i Mehmed(bennâk)
Süleyman veled-i O(M)	Yûsuf veled-i Lâtif(bennâk)

Hâne	47
Mücerred	10
İmâm	1

Mahalle-i Ermeniyân Karye-i Mezbûr

Agolo Sare veled-i Celâvere(?)	Karagöz veled-i Eşhar
Tuman veled-i O	Tuman veled-i Eşhar
Kılıç veled-i diğeri	Ohannes veled-i Yeni Cade
Kirkor veled-i Sehok(?)	Koçirik veled-i Oros(?)
Sehok(?) veled-i O	Baron birâder-i O
Bâyezid veled-i Emirşah	Bogos veled-i Baloc(?)
Murâd birâder-i O	Irmazon birâder-i O
Kirkos(?) veled-i Bahtiyar	Bogos veled-i Baloc(?)
Bedros veled-i Korucan	Karagöz veled-i Dirdor
Esher(?) birâder-i O	Semavun veled-i O
Tuman veled-i Gurbet	İskender veled-i Gâib Baron
Serkisar(?) veled-i O	Navat(?) veled-i O
Savik veled-i diğeri	Hocador veled-i diğeri
Hacuk veled-i Orhan	Kirakor veled-i İlmeli(?)
Badodor veled-i O	veled-i O
Evanis veled-i Sehâb	Ağros veled-i Kirkor
Kirkor veled-i O	İrham veled-i O
Serkis veled-i Koçil(?)	Harun veled-i Zaron(?)

Tatos birâder-i O	Bedros veled-i O
Even(?) veled-i O	Kirkor veled-i Suhan(?)
Omamiri(?) veled-i diğeri	Dador veled-i Kuş Timur
Toros veled-i Herdi(?)	Belik(?) veled-i Sarkas(?)
Semavun birâder-i O	Artuk veled-i Evanos
Ya'kûb veled-i Derdiri(?)	Buruk(?) veled-i
Bahtiyar veled-i O	Agop veled-i Nayır(?)
Sivari veled-i Menlik	Vertan veled-i O
Versik veled-i O	Bahtiyar veled-i Dador
Kirkor birâder-i O	Devletyar birâder-i O
Bûzûk(?) veled-i Semavun	Ma'dis(?) veled-i Mûşaş
Dahor veled-i O	Mahtum birâder-i O
Evanos veled-i diğeri	Kuros veled-i Serkis
Evanis birâder-i O	Ilyâs veled-i O
Bulduk veled-i Tuman	Semavun veled-i diğeri
Manos veled-i O	Ca'fer veled-i diğeri
Kirkor veled-i diğeri	Hacuk veled-i diğeri
Emir veled-i Yağmur	Nurik(?) veled-i Viran
Vartan birâder-i O,	Aknos birâder-i O
Evanis veled-i Eşher(?)	Kirkor birâder-i diğeri
Aksak Eşher veled-i Boroz(?)	Serkis veled-i Marise(?)
Evaver(?) veled-i Keşiş	Varizes(?) veled-i Kâşiş
Kiranos veled-i O	Küçük veled-i Kirakuz
Emirse veled-i Gurbet	Tatos veled-i O
Vernik veled-i Gurbet	Çoban veled-i Dâvid
Murad veled-i Balcı(?)	Urnyu(?) veled-i Gurbet
Ehmon veled-i Eşher(?)	Gülemir veled-i Gurbet
Sehik(?) veled-i O	Kirkor veled-i Mağdisi(?)
Eylec veled-i Eylec(?)	Vernûk veled-i Kuş Yağmur
Evok(?) veled-i Boroz	Evanos veled-i Bahadır(?)
Serkis veled-i O	Manos birâder-i O
Dâvûd veled-i Gücek	Semavun veled-i Kirkor
Korus(?) veled-i Şehik	Ovuk(?) veled-i O
Bahtiyar veled-i Cerkin(?)	Eruk(?) veled-i diğeri

Manos birâder-i O
 Evnik(?) veled-i Dador
 Şehriyar veled-i Emirye
 Nurik(?) veled-i Evsin(?)

Hâne 110

Mahsûl der cânib-i mâlikâne	6298
Cizye-i gebrân karye-i mezbûr hâssa-i humâyûn	
Neferen 110, kıymet 32	3520
İspenç-i gebrân karye-i mezbûr	
Neferen 110, kıymet 25	2750
Çift 20, resm	1000
Nîmçift 5, resm	125
Bennâk 23, resm	276
Mücerred 10, resm	60
Hınta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 237 kileç, kıymet	237
Mukâta'a-ı bağ ve bağçe fî sene	500
Resmî küvâre fî sene	110
Âsiyâb bâb 4 fî sene	120
İcâre-i mağara-i kâfurî 4.....	300
Âdet-i ağnâm fî sene	200
Resmî arûs fî sene	80
Bâd-ı hevâ tamam fî sene	120
Âsiyâb-ı seylâb bâb 4, resm	120

Yaylak Kara Turaklar ve Muzaffer ve Tuğluca ve
 İncesu tâbi' nâhiye-i Gürün hâssa-i mîr livâ zikr olan

yaylakların mahsûl-i sâir yaylaklarla şehir mahsûl-i tahtında mahsub olduğu sebebden hâsıl kayd olunmadı.

Karye-i Tanik(?) (طانب) tâbi' nâhiye-i Gürün
Cânib-i mâlikâne ve divânîsi vakf-ı zâviye-i Götük(?)
Dede rusûm-ı örfiyye tımâr

Mehmed veled-i Seyyid Ahmed(nîmçift)	
Abdurrahman veled-i Hasan(nîmçift)	
İdris veled-i Emin(nîmçift)	Ali veled-i Sündük
Abdû veled-i O(M)	Mustafâ veled-i Mehmed(nîmçift)
Süleyman veled-i diğeri(M)	Ya'kûb veled-i İbrâhim(çift)
Mûsâ veled-i Ahmed(nîmçift)	Ali veled-i Kara(nîmçift)
Ali veled-i O(M)	Hamza veled-i Hamza(nîmçift)
Hamza veled-i Mûsâ(M)	Pîr Mustafâ veled-i Pîr-i Fânî
Hüdaverdi birâder-i O(bennâk)	Dulkadirî Hüseyin Yave
Mehmed birâder-i diğeri(M)	Ahmed Dulkadirî
Kara Mehmed veled-i diğeri(bennâk)	Hasan veled-i Kaya(?)(nîmçift)
Hüseyin veled-i İbrâhim(M)	Mehmed veled-i O(bennâk)

Hâne	14
Mücerred	7
Pir-i fânî	1
Dulkadirî	2

Mahsûl der cânib-i mâlikâne ve divânî ve resmî ganem	440
Çift 2, resm	100
Nîmçift 9, resm	225
Bennâk 3, resm	36
Mücerred 7, resm	42
Resmî arûs fî sene	24
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	13

Mezre'a-i Fernik(?) (غرنیکر) tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahsûl	751
Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 351 kileç, kıymet	351

Karye-i Hacılar tâbi' nâhiye-i Gürün

İki cânib vakf-ı evlâd-ı Hamza bin Osman 'an Rıdvan
rusûm-ı örfiyyesi timâr

Ümmet veled-i Sündük(imam)(bennâk)
Ömer veled-i Mustafa(nîmçift)
Sündük veled-i Emin(M)
İsâ veled-i Osman(Pir-i fanî)
Ali veled-i O(M)
Aybeg veled-i Ali(bennâk)
Hamza birâder-i O(M)

Hâne	2
Mücerred	3
imam	1
Pir-i fânî	1

Mahsûl	206
Nîmçift 1, resm	25
Bennâk 2, resm	24
Mücerred 3, resm	18
Resm-i arûs	80
Nısf-ı bâd-ı hevâ	59

Karye-i Sarukaya ma'a mezre'a-i Kazviran-ı Tarmuh(?)
tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahalle-i Ermeniyan karye-i Mezbûre

Marhorur veled-i Nevlâsak(?)	Tîmur veled-i Yava
Erkil veled-i O	Sadaka veled-i O
Dador veled-i Vasil	Evonis veled-i diğér
Bahadır birâder-i O	Hacuk veled-i Erkil
Kirkor veled-i Evanis	Yağmur veled-i Gürşeker(?)
Evanis veled-i O	Timur veled-i Sünürük(?)
Ya'kûb veled-i Kirkor	Köse Gurbet veled-i Yava
Gürcü birâder-i O	Nikagos veled-i O
Mencubâr veled-i Kör Veli	Ca'fer birâder-i diğér
Kirkos veled-i O	Evanos birâder-i diğér
Baron birâder-i O	Evruk(?) veled-i Emin(?)
Kirkor veled-i Keşiş	Mihal veled-i Baron
Sünük(?) veled-i O	Hacador veled-i diğér
Şamlu veled-i Keşiş	Marnik(?) veled-i O
Kara veled-i Eşher	Erak veled-i diğér
Ya'kûb veled-i Karaman	Evonis veled-i diğér
Dirhor veled-i O	Soros(?) veled-i Vasil
Masun(?) birâder-i Ya'kûb	Evonis veled-i O
Gurbet veled-i Güllac	Murâd veled-i diğér
Manos veled-i O	Kaşiş veled-i diğér
Dürri veled-i Yava(?)	Serkis veled-i diğér
Urum(?) beg veled-i Nokem(?)	Mıgırdıç veled-i Evanos
Dador birâder-i O	Evanos veled-i O
Mikâil veled-i Avron(?)	Barturer(?) veled-i O
Altun veled-i Hocador	

Mähsûl	3150
Cizye-i gebrân karye-i mezbûr hâssa-ı hümayûn	
Neferen 49, kıymet 32	1568
İспенç-i gebrân karye-i mezbûr	
Hâne 49, kıymet 25	1225
Hinta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 235 kileç, kıymet	235
Dıhn 180 kileç, kıymet	180
Seğrek 60 kileç, kıymet	60
Âsiyâb bâb 3, resm	180
Âdet-i ağnâm fî sene	100
Resm-i küvâre fî sene	100
Mukâta'a-i bâgât ve bağçe ha fî sene	650
Resm-i arûs fî sene	60
Bâd-ı hevâ fî sene	60

Karye-i Tamhun(?)() tâbi' nâhiye-i Gürün

Hasan Fakih veled-i Mehmed(el-imam)(Bennâk)	
Mustafâ veled-i O(bennâk)	Ahmed veled-i O(M)
Turak veled-i Yûsuf(çift)	Seydî Mehmed veled-i Mahmûd(çif
Turşah veled-i O(bennâk)	Ahmed birâder-i Eyne Hoca(bennâ
Ramazan veled-i diğ(er)(M)	Hoca Ali veled-i Ahmed Kethûda(çif
Ali veled-i Mehmed(çift)	Ahmed veled-i Hasan(bennâk)
Hüseyin veled-i Ali(bennâk)	Seydî Ali birâder-i O(bennâk)
Bedir veled-i Ahmed(nîmçift)	Mehmed birâder-i diğ(er)(çift)
Kaya birâder-i O(nîmçift)	Hasan veled-i İsrâil(çift)
Hüdâverdi vel ed-i Süleyman(çift)	Cum'a birâder-i O(M)
Kara Halil veled-i İbrâhim(çift)	Hamza birâder-i diğ(er)(bennâk)

Hüseyin veled-i İbrâhim(çift) Tayyib veled-i Mustafâ(ekinlü)
 Yani beg veled-i İsâil(çift) Hüseyin veled-i İsmail(bennâk)
 Hamza veled-i Ali(çift) Taş veled-i Ahmed Fakih(çift)
 Hasan veled-i Ali(M) Ahmed veled-i Mahmûd(nîmçift)
 Hüseyin veled-i İsmâil(nîmçift)Veli birâder-i O(M)
 Ali birâder-i O(M) Hüseyin veled-i İsmâil(bennâk)
 Torum(?) Hüseyin veled-i Ahmed(nîmçift)

Nâne	26
Mücerred	7
İmam	1

Mahsûl	4718
Çift 12, resm	600
Nîmçift 5, resm	125
Ėkinlü bennâk 1, resm	18
Bennâk 9, resm	108
Mücerred 7, resm	42
Hinta 753.5 kileç, kıymet	1507
Şa'îr 1000 kileç, kıymet	1000
Dıhn 800 kileç, kıymet	800
Segrek 90 kileç, kıymet	90
Resm-i küvâre fî sene	40
Âsiyâb bâb 1, resm	60
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	218
Resm-i arûs fî sene	60
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	50

Karye-i Karahisar tâbi' nâhiye-i Gürün

Mahalle-i Ermeniyân karye-i mezbûre

Aġanos veled-i Evil(?)Baron	Bahadır veled-i Kubuc(?)
Kara Kâfir veled-i Elvan	Mısırî veled-i O
Mikâil veled-i O	Torun veled-i Bedrik
Şahahi veled-i Elvan	Sihik(?) veled-i Mîr Manos
Vasil veled-i Bahadır	

Mahsûl	715
Cizye-i gebrân	288
İspençe-i gebrân	225
Hinta 145 kileç, kıymet	290
Şa'îr 195 kileç, kıymet	195

Mezre'a-i Beġlü Hisarcuk ve İġdelü tâbi'
nâhiye-i Gürün hâric-ez-defter

Mahsûl	170
Hinta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 70 kileç, kıymet	70

Mezre'a-i Baġçecuk tâbi' nâhiye-i Gürün hâric-ez-
defter

Mahsûl	52
Hinta 15 kileç, resm	30
Şa'îr 22 kileç resm	22

Mezre'a-i Söġüd virânı tâbi' nâhiye-i Gürün
hâric-ez-defter

Mahsûl	150
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 50 kileç, kıymet	50

Mezre'a-i Ziyâret tâbi' nâhiye-i Gürün hâric-ez-defter

Mahsûl	150
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 50 kileç, kıymet	50

Mezre'a-i İl Pınarı tâbi' nâhiye-i mezbûr hâric-ez-defter

Mahsûl	200
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100

Mezre'a-i Alagöz tâbi' nâhiye-i Gürün hâric-ez-defter

Mahsûl	140
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 40 kileç, kıymet	40

Nâhiye-i Ayvalu tâbi' kazâ-i mezbûr

Karye-i Kızıl Özler-i 'Ulyâ ve Süflâ nâhiye-i Ayvalu

Mansûr veled-i Âdil(nîmçift)	Ismâil birâder-i O(M)
Hasan birâder-i O(M)	Dündar veled-i Seydi Ahmed(benra)
Mahmûd veled-i Hasan(nîmçift)	Seydî Ahmed veled-i O(M)
Hamza veled-i Âdil(M)	Mahmûd veled-i diğeri(M)
Pîr Mezid veled-i Ahmed(nîmçift)	Halîl veled-i Ali Fakih(nîmçift)
Yûsuf veled-i Abdâl(M)	Şah Ali veled-i O(M)
Mehmed veled-i Ali Fakih(nîmçift)	

Hâne	6
Mücerred	7

Mahsûl der resm-i ganem	1586
Nîmçift 5, resm	125
Bennâk 1, resm	12
Mücerred 6, resm	36
Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 475 kileç, kıymet	475
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	380
Çayır-ı Ayubük(?) der karye-i mezbûr fî sene	62
Âdet-i ağnâm fî sene	250
Resm-i arûs fî sene	25
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	71

Karye-i Göynük tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Aziz Mehmed veled-i Kazlu(?)(Pir-i fânî)	
Ahmed veled-i O	Nebi veled-i Kozlu
Sadık veled-i diğeri	Turak veled-i O
Ma'rûf birâder-i O	Mustafâ veled-i diğeri
Veli birâder-i diğeri	Kazlı veled-i Dâvûd
Süleyman birâder-i diğeri	Uğurlu Mehmed veled-i O

Ömer veled-i Dâvûd(el-imam) Hamza birâder-i diğeri
 Seydî veled-i O Halid birâder-i diğeri
 Cum'a veled-i diğeri(muhassal)Kürd veled-i Elvan(bennâk)
 Osman veled-i Dâvûd Satılmış birâder-i O(bennâk)
 Ali birâder-i O

Imam	1
Hâne	2
Dulkadirî ve Muhassal	18
Pir-i fânî	1

Mahsûl	396
Hınta 76 kileç, kıymet	152
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100
Resm-i yaylak ma'a kışlak der karye-i mezbûr fîsene	120
Bennâk 2, resm	24

Karye-i Çayköy tâbi' nâhiye-i Ayvalu ma'a mezre'a-i
 Akhisar ki karye-i Kuluncak hududunda olan Akhisar'ın
 gayridir.

Ümmet Fakih veled-i Ali(M)	Yûnus birâder-i O(nîmçift)
Ali veled-i Mahmûd(nîmçift)	Şeker birâder-i diğeri(M)
Mehmed veled-i Salih(nîmçift)	Ümmet veled-i Mehmed(M)
Hüdaverdi veled-i O(M)	Mûsâ veled-i Halîl(bennâk)
Pîr Ahmed veled-i Samagar(?)(bennâk)	Peder veled-i Nebi(bennâk)

Hâne	6
Mücerred	4

Mahsûl	582
Nîmçift 3, resm	75
Bennâk 3, resm	36
Mücerred 4, resm	24
Hınta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 187 kileç, kıymet	187
Resm-i otlak ma'a kışlak fî sene	60

Karye-i Türekli(?)(تورکلو) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Ibrâhim veled-i Eşref(nîmçift)
 Hamza veled-i O(M)
 Hüseyin birâder-i Ibrâhim(nîmçift)
 Sultân veled-i Ali(nîmçift)
 Budak veled-i Osman(bennâk)
 Mahmûd veled-i Melik Ayak(nîmçift)
 Halîl birâder-i O(bennâk)
 Emir Ali Dulkadirî
 Âşık Ahmed veled-i Mehmed(nîmçift)
 Şah Ali veled-i O(nîmçift)

Hâne	7
Mücerred	2
Dulkadirî	1

Mahsûl	546
Nîmçift 5, resm	125
Bennâk 1, resm	12
Mücerred 2, resm	12
Hınta 100 kileç, kıymet	200

Şa'îr 63 kileç, kıymet	63
Dıhn 22 kileç, kıymet	22
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	50
Çayır der karye-i mezbûr fî sene	20
Resm-i arûs fî sene	25
Nısf-ı båd-ı hevâ fî sene	12

Mezre'a-i Beldegân(?) (بلرکان) -1 Ulyâ tâbi'
nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	265
Hınta 60 kileç kıymet.....	120
Şa'îr 120 kileç, kıymet	120
Çayır der karye-i mezbûr fî sene	25
(deruhde-i Yûnus Çavuş İbni Hamid)	
Çiftlik-i der tasarruf-ı Ahmed ve Mehmed ve Hasan evlâd-ı Seydî Ali Sûfî kadimden ataları çiftliği olub ataları fevt olmak ile kendü oğulları üzerine yazıldı. Âdet ve kanun üzere öşrûn ve rusûmun vireler.	

Mezre'a-i Beldegân-ı(?) (بلرکان) Süflâ tâbi'
nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	155
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 55 kileç, kıymet	55

Mezre'a-i Güllüce tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	289
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 89 kileç, kıymet	89

Mezre'a-i Alacakilise tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	454
Hinta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 154 kileç, kıymet	154

Mezre'a-i Kocah(?) (قوجاه) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	291
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 91 kileç, kıymet	91

Mezre'a-i Akpınar tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	742
Hinta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 342 kileç, kıymet	342

Karye-i Kızılcahisar tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Hüseyin veled-i Mehmed(çift)	Abdurrahim birâder-i diğeri(nimçisi)
Mustafâ veled-i O(bennâk)	Veliddin veled-i Ahmed(çift)
Mehmed birâder-i O(bennâk)	Hamza birâder-i O(M)
Hızır veled-i Hasan(çift)	Mustafâ veled-i İsmâil(çift)
Mahmûd veled-i O(çift)	Mehmed birâder-i O(bennâk)

Sündük veled-i Yân(?)(nîmçift)
 Mustafâ veled-i Ali Fakih(bennâk)
 İbrâhim birâder-i O(bennâk)
 Mehmed birâder-i diğ̈er(bennâk)
 Hasan veled-i Mehmed(Pîr-i fânî)

Hâne	13
Mücerred	1
Pir-i fânî	1

Mahsûl	1846
Çift 5, resm	250
Nîmçift 2, resm	50
Bennâk 6, resm	72
Mücerred 1, resm	6
Hinta 400 kileç	800
Şa'îr 400 kileç, kıymet	400
Dıhn 195 kileç, kıymet	195
Resm-i otlak ma'a kışlak fî sene	50
Resm-i arûs fî sene	10
Nısf-ı båd-ı hevâ fî sene	13

Mezre'a-i Güllüce Pınar tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	609
Hinta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 209 kileç, kıymet	209

Mezre'a-i Hacer Eyüğü(?) (جرایوگ) tâbi' nâhiye-i
Ayvalu

Mahsûl	301
Hınta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 101 kileç, kıymet	101

Karye-i İlsulug tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Nazar Fakih veled-i Hızır Fakih(el-imam)(nîmçift)
 Abdurrahim birâder-i O(çift)
 Mehmed veled-i O(bennâk)
 Şah Ali veled-i diğerm)
 Şehsüvar veled-i Hızır Fakih(nîmçift)
 Ali veled-i O(M)
 Mustafâ veled-i diğerm)
 Hamza veled-i O(muhassal)
 Ömer veled-i Hızır Fakih(bennâk)
 Mehmed veled-i Sipah Mustafâ(nîmçift)
 Budak veled-i Hüseyin Fakih(bennâk)
 Mehmed birâder-i O(bennâk)
 Hızır veled-i Âdil Hasan(çift)
 Ali veled-i O(M)
 Veli veled-i diğerm)
 Ahmed veled-i Hasan(Pir-i fânî)
 Kara Yûsuf veled-i Mentese
 Emrullah veled-i O(M)
 Mahmûd veled-i Mentese(M)
 Hüseyin veled-i O(M)
 Mahmûd veled-i Mentese(M)
 Hüseyin veled-i O(M)
 Ali beg veled-i diğerm)

Menteşe veled-i İskender(bennâk)
 Ahmed veled-i Ya'kûb(çift)
 Mehmed birâder-i O(bennâk)
 Ahmed veled-i Murâd(çift)
 Sultan Hoca veled-i Kesikdi(?)
 Çalabverdi birâder-i O(bennâk)
 Ömer veled-i Divâne(çift)
 Mehmed veled-i O(M)
 Mahmûd birâder-i O(M)
 Yûsuf veled-i Hızır Fakih(bennâk)

İmam	1
Hâne	18
Pir-i fânî	1
Muhassal	1
Mücerred	10

Mahsûl	2501
Çift 7, resm	350
Nîmçift 4, resm	100
Bennâk 8, resm	96
Mücerred 10, resm	60
Hınta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr 800 kileç, kıymet	800
Dıhn 35 kileç, kıymet	35
Resm-i arûs fî sene	30
Nısf-ı bâd-ı hevâ	30

Mezre'a-i Karam-ı(?)(5 , 5) 'Ulyâ tâbi' nâhiye-i
 Ayvalu

Mahsûl 770

Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 340 kileç, kıymet	340
Çayır-ı der mezre'a-i mezbûr fî sene	30

Mezre'a-i Karam-ı(?) (قارم) Süflâ tâbi' nâhiye-i
Ayvalu

Mahsûl	1486
Hınta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr 456 kileç, kıymet	456
Resm-i çayır, der mezre'a-i mezbûr	30

Mezre'a-i Soklu Viran tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	185
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 85 kileç, kıymet	85

Mezre'a-i Yalnuzdam tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	325
Hınta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 125 kileç, kıymet	125

Mezre'a

Mezre'a-i Diktaş tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	600
Hınta 200 kileç, kıymet	400

Şa'îr 200 kileç, kıymet 200

Mezre'a-i Aluçlukul(?) (البلو قول) tâbi' nâhiye-i Ayval

Mahsûl 185
 Hınta 50 kileç, kıymet 100
 Şa'îr 85 kileç, kıymet 85

Karye-i Deredolu tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mûsâ veled-i Hasan(çift)
 Mustafâ birâder-i O(bennâk)
 Arafe(?) birâder-i diğeri(M)
 Mehmed veled-i Ali(nîmçift)
 Ali Peder-i O(bennâk)
 Hîseyin veled-i Mehmed(bennâk)

Hâne 4
 Mücerred 2

Mahsûl 387
 Çift 1, resm 50
 Bennâk 3, resm 36
 Mücerred 2, resm 12
 Hınta 100 kileç, kıymet 200
 Şa'îr 89 kileç, kıymet 89

Karye-i Ayubozan(?) (ايوبوزان) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Hîseyin veled-i Emin(dulkadirî)
 Mehmed veled-i Mehmed(dulkadirî)

Mustafâ birâder-i O(dulkadirî)
 Biremiş(?) veled-i Emin(dulkadirî)
 Mehmed veled-i Hızır(dufkadirî)
 Paşa Halil veled-i Bekir(?) (dulkadirî)
 Hasan veled-i Halîl(nîm çift)
 Ali veled-i O(M)

Hâne	1
Mücerred	1
Dulkadirî	6

Mahsûl	984
Nîmçift 1, resm	25
Mücerred 1, resm	6
Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 353 kileç, kıymet	353
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	200

Karye-i Evlâd tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Ümmet veled-i Ali(nîmçift)
 Hasan veled-i Seydî Ahmed(nîmçift)
 Satılmış veled-i Yûsuf(sipâhizâde bâ-mensur-ı Selâtîn-i Mısır)
 Doğan veled-i O
 Mehmed veled-i diğeri
 Yûsuf veled-i diğeri(Bu dört nefer kimesneler sipâhizâde-
 lerdir)

Hâne	2
Sipâhizâde	4

Mahsûl	804
Nîmçift 2, resm	50
Hınta 150 kileç, kıymet	300

Şa'îr 272 kileç, kıymet	272
Resm-i kışlak ve otlak fî sene	160
Resm-i arûs fî sene	10
Bâd-ı hevâ fî sene	12

Mezre'a-i Hisarcuk tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	953
Hınta 125 kileç, kıymet	250
Şa'îr 703 kileç, kıymet	703

Karye-i Zekeriya özü tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Südük veled-i Halîl(çift)	Mahmûd veled-i Mehmed(nimçift)
Ali birâder-i O(bennâk)	Hüseyn veled-i Ramazan(nimçift)
Hamza birâder-i diğér(M)	Hüdâverdi veled-i İbrahim(bennâk)
Hamza veled-i Mehmed(bennâk)	Sultan veled-i İsrâil(bennâk)
Receb birâder-i O(bennâk)	İshâk birâder-i O(nimçift)
İdris veled-i Hamza(nimçift)	Yûsuf birâder-i diğér(çift)
Pîr Ali birâder-i O(nimçift)	Ali veled-i İbrâhim(çift)
Südük veled-i Mehmed(nimçift)	Ahmed veled-i Ramazan(nimçift)
Südük birâder-i O(M)	Halîl veled-i Mehmed(bennâk)
Ümmet veled-i Süllük(?)(bennâk)	Ömer birâder-i O(bennâk)
Ahmed veled-i İskender(nimçift)	Ebûbekir birâder-i O(bennâk)
Mûsâ veled-i Mehmed(nimçift)	Ahmed veled-i İsâ(bennâk)
Hasan birâder-i O(çift)	Veli veled-i Mehmed(çift)
Ali veled-i İskender(nimçift)	Mehmed veled-i Hüseyn(Pir-i fa)
Yûsuf veled-i Mehmed Fakih(çift)	Yûsuf veled-i O(bennâk)
Mahmûd birâder-i O(nimçift)	Mihmad veled-i İskender(Pir-i fa)
Mustâfâ veled-i Mûsâ(çift)	Yûsuf veled-i Mehmed(bennâk)
Mûsâ birâder-i O(M)	Mecek(?) veled-i O(M)

Halîl veled-i İbrâhim(bennâk)
 Mehmed veled-i İsâ(nîmçift)
 İlyâs veled-i Mahmûd(nîmçift)
 Mürsel veled-i Mehmed(nîmçift)
 İbrâhim veled-i Mehmed(çift)

Hâne	35
Mücerred	4
Pir-i fânî	2

Mahsûl	3920
Çift 8, resm	400
Nîmçift 14, resm	350
Bennâk 13, resm	156
Mücerred 4, resm	24
Hinta 500 kileç kıymet.....	1000
Şa'îr 690 kileç, kıymet	690
Dıhn 205 kileç, kıymet	205
Âdet-i aĝnâm fî sene	800
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	200
Resm-i arûs fî sene	60
Bâd-ı hevâ fî sene	35

Karye-i Görĝi(?)(ك, ك) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Kara Kethüdâ veled-i Halîl(çift)
 Misâfir birâder-i O(çift)
 Ahmed veled-i İbrâhim Fakih(nîmçift)
 Mansûr veled-i Hasan(bennâk)
 Yolsuz veled-i O(nîmçift) Dürmüş birâder-i O(M)
 Maksûd birâder-i diĝer(nîmçift) Karlı birâder-i diĝer(M)
 Dursun veled-i Mehmed(nîmçift) Kutludoĝmuş veled-i Hâşim

Hâne	8
Mücerred	2

Mahsûl	609
Çift 2, resm	100
Nîmçift 4, resm	100
Bennâk 2, resm	24
Mücerred 2, resm	12
Hınta 50 kileç, kıymet.....	100
Şa'îr 79 kileç, kıymet	79
Âdet-i aġnâm fî sene	100
Çayır-ı der karye-i mezbûr fî sene	20
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	50
Resm-i arûs fî sene	12
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	12

Mezre'a-i Kirpi Deresi(?) (كِرْبِي دَرَسِي) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	228
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 53 kileç, kıymet	53
Mukâta'a-i baġ der tasarruf-ı Seydî fî sene	15
Âsiyâb bâb 1, resm	60

Mezre'a-i Mezre'a nâm-ı diġer Akpınar tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	495
--------------	-----

Hınta 150 kileç , kıymet	300
Şa'îr 195 kileç, kıymet	195

Mezre'a-i Kozak Mağarası tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	100
Hınta 30 kileç, kıymet	60
Şa'îr 40 kileç, kıymet	40

Mezre'a-i Adilci Kavağı(?) (عادلچى قواغى) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	576
Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 176 kileç, kıymet	176

Mezre'a-i Beş Pınarı(?) (بىش پىنارى) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	273
Hınta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr kileç, kıymet	73

Karye-i Divancuklu ma'a mezre'a-i kilise bükü(?) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Sündük veled-i Hızır(nîmçift)
 Yanmaz birâder-i O(bennâk)
 Bayram Koca veled-i Sinan(bennâk)
 İsmâil veled-i Pir Ömer(bennâk)

Hasan birâder-i O(M)
 Mehmed veled-i Îsâ Fakih(çift)
 Ahmed birâder-i O(nîm çift)
 Hasan veled-i Murâd(M)
 Şa'bân veled-i Hacı Hasan(çift)
 Sinan(?) veled-i İbrâhim(nîmçift)
 Mehmed birâder-i O(nîmçift)
 Ali veled-i İlyâs(nîmçift)
 Seydî veled-i Hasan(M)
 İskender veled-i Bayram Hoca(bennâk)
 Mahmûd Kethüdâ veled-i Îsâ(bennâk)
 Mûsâ veled-i Hüseyin(çift)
 Mehmed veled-i Abdullah(nîmçift)
 Tanrıverdi veled-i Halîl(bennâk)
 Mehmed veled-i Hızır Hoca(nîmçift)
 Pîr Ali veled-i Îsâ(nîmçift)
 Hamza veled-i Hamza Koca(nîmçift)
 Mustafâ veled-i O(M)
 Ahmed veled-i Abdullah(M)
 Îsâ Fakih veled-i Haydar Fakih(imam-nîmçift)
 İsmâil veled-i Mehmed(bennâk)

İmâm	1
Hâne	19
Mücerred	5

Mahsûl ma'a resm-i ganem	818
Çift 3, resm	150
Nîmçift 10, resm	250
Bennâk 7, resm	84
Mücerred 5, resm	30
Hınta 94 kileç, kıymet	188
Şa'îr 50 kileç, kıymet	50
Âdet-i ağnâm fî sene	100

Resm-i arûs fî sene	30
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	30

Karye-i Poladcuk tâbi' nahiye-i Ayvalu

Yûsuf veled-i Mürsel(nîmçift)	
Hızır veled-i Sinan(?)(bennâk)	
Gündük veled-i Hızır(bennâk)	
İbrâhim birâder-i O(bennâk)	
İbrâhim veled-i Sinân(?)(Sipâhi ma'zûl bâ berât-ı mîr-i mirân-ı rûm)	

Hâne	4
Sipâhizâde	1

Mahsûl	635
Nîmçift 1, resm	25
Bennâk 3, resm	36
Hınta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 176 kileç, kıymet	176
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	178
Resm-i arûs fî sene	10
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	10

Karye-i Sevk Şürek(?) (سوق شوك) tâbi' nahiye-i Ayvalu

Mûsâ veled-i Ya'kûb(nîmçift)	
Hızır birâder-i O(nîmçift)	
Ahmed veled-i Mûsâ(M)	
Süleyman veled-i Hacı Seydi(nîmçift)	
Ahmed veled-i Mehmed Fakih(nîmçift)	
Ümmet birâder-i O(nîmçift)	

Hasan veled-i Selim(nîmçift)
 İlyâs birâder-i O(M)
 Ümmet veled-i Mezd(nîmçift)
 Hasan veled-i O (M)
 Durmuş Fakih veled-i Mahmûd Fakih(nîmçift)
 Hüseyin veled-i İbrâhim(M)
 Şehsüvâr veled-i Halîl(bennâk)
 Yûnus veled-i Emin (M)
 Şahkulu veled-i Halîl(bennâk)
 Mûsâ veled-i Seydî Ali Hacı(bennâk)
 Hamza veled-i Süleyman(M)
 Mahmûd veled-i Hızır(M)
 Kaya veled-i Hoca(Dulkadirî)
 Ahmed veled-i Murâd(Dulkadirî)
 Selman veled-i Paşa Bekir(?)(Dulkadirî)
 İbrâhim birâder-i O(Dulkadirî)
 Şah Mihmad veled-i Ahmed
 Mehmed veled-i Şah Mihmad(Mezkûrlar sipâhizâdeler idüğünde
 ellerinde Sultân-ı Mısır'da menşurları var)

İmâm	1
Hâne	11
Mücerred	6
Dulkadirî	4
Sipahizâde	2

Mahsûl	2032
Nîmçift 9, resm	225
Bennâk, 3 resm	36
Mücerred 6 resm	36
Hinta 300 kileç, kıymet	600
Şa'îr 600 kileç, kıymet	600
Dıhn 225 kileç, kıymet	225
Çayır-ı der karye-i mezbûr fî sene	50

Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	200
Resm-i arûs fî sene	30
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	30

Karye-i Karacahıyar(قرجا حيار)tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mûsâ Fakih veled-i Mûsâ(imam)(bennâk)	
Ilyâs birâder-i O(bennâk)	
Îsâ birâder-i diğ(er)(bennâk)	
Sinan veled-i İbrâhim(bennâk)	
Hacı Sündük veled-i O(nîmçift)	
Hacı Merek(?) veled-i diğ(er)(nîmçift)	
Ali veled-i Sündük(M)	Şa'bân veled-i Âdil(bennâk)
Mehmed veled-i Hacı Merek(?) (M)	Şeyh Ali veled-i Mehmed(bennâk)
Ahmed birâder-i O(M)	Hamza birâder-i O(Pir-i fân)
Ali veled-i Mûsâ(bennâk)	Ali veled-i O(nîmçift)
Mehmed veled-i O(M)	İsmâ'il veled-i İlyâs(Pir-i fân)
Ahmed veled-i diğ(er)(M)	Bayram Hoca veled-i O(bennâk)
Ramazan veled-i Hamza(nîmçift)	İlyâs veled-i diğ(er)(bennâk)
Süleyman veled-i O(M)	Mehmed veled-i Ali(bennâk)
Ali veled-i Hamza(îr-i fânî)	Îsâ birâder-i O(M)
Budak veled-i O(M)	Necmeddin veled-i İsmâ'il Fakih(M)
Şah Budak veled-i diğ(er)(nîmçift)	Bayram veled-i O(M)
Eyüb veled-i Hasan(nîmçift)	Ahmed birâder-i İsmâ'il(bennâk)
Ahmed veled-i Halîl(nîmçift)	Timurhan veled-i Evliyâ(bennâk)
Mümin birâder-i O(bennâk)	Mustafâ veled-i Ahmed(Pir-i fân)
Ömer birâder-i diğ(er)(M)	Yûsuf veled-i O(bennâk)
Mehmed veled-i Ali Fakih(bennâk)	Mehmed veled-i diğ(er)(bennâk)
Ahmed birâder-i O(bennâk)	Halîl veled-i diğ(er)(M)
Hüseyn veled-i Dâvûd(nîmçift)	Ali veled-i Menteşe(nîmçift)
Emilik(?) veled-i O(bennâk)	Mûsâ veled-i Pîr Sultan(bennâk)
İshâk veled-i Hasan (bennâk)	Halil veled-i Emin beg(Pir-i fân)
Mustafâ veled-i Mûsâ(bennâk)	Hüdâverdi veled-i Resûl(M)
Ümmet veled-i O(M)	

İmâm	1
Hâne	30
Mücerred	14
Pir-i fânî	4

Mahsûl	1903
Nîmçift 9, resm	225
Bennâk 22, resm	264
Mücerred 14, resm	84
Hınta 250 kileç, kıymet	500
Şa'îr 364 kileç, kıymet	364
Dıhn 95 kileç, kıymet	95
Öşr-i bostan fî sene	25
Resm-i kışlak ve otlak fî sene	200
Resm-i arûs fî sene	80
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	50

Karye-i Saluroğlan tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mustafâ veled-i Seydî Ahmed(nîmçift)
 Salur birâder-i O(çift)
 Buluç(?) birâder-i diğeri(bennâk)
 Güveç(?) birâder-i diğeri(nîmçift)

Hâne 4

Mahsûl	451
Çift 1, resm	50
Nîmçift 2, resm	50
Bennâk 1, resm	12
Hınta 100 kileç, kıymet	200

Şa'îr 129 kileç, kıymet	129
Resm-i arûs fî sene	5
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	5

Mezre'a-i Murâdviran tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	610
Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 210 kileç, kıymet	210

Mezre'a-i Alacaçayır tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	1090
Hınta 300 kileç, kıymet	600
Şa'îr 490 kileç, kıymet	490

Mezre'a-i Bulıkulağı(?) (بالصاغر) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	925
Hınta 300 kileç, kıymet	600
Şa'îr 325 kileç, kıymet	325

Mezre'a-i Kızılviran tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	559
Hınta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 259 kileç, kıymet	259

Mezre'a-i Karagöz virânı tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	123
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 23 kileç, kıymet	23

Mezre'a-i Kaymaz(?) (كایماز) tâbi' nâhiye

Mahsûl	203
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 73 kileç, kıymet	73
Resm-i kışlak ma'a otlak	30

Mezre'a-i Çapak tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	432
Hınta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 232 kileç, kıymet	232

Mezre'a-i Köse Ya'kûb tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	531
Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 131 kileç, kıymet	131

Mezre'a-i Kerpüç tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	606
Hınta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 306 kileç, kıymet	306

Karye-i Ayvalu tâbi' nâhiye-i mezkûr

Zeyneddin veled-i Şeyh İbrâhim(imam)
 Pîr Budak veled-i Hamza(çift)
 Mehmed veled-i O(M)
 Ali veled-i diğeri(M)
 Yenibeg veled-i Hasan(çift)
 Ali birâder-i O(nîmçift)
 Köylübeg birâder-i O(bennâk)
 Kâsım birâder-i diğeri(bennâk)
 Ahmed Fakih veled-i Emir(çift)
 Osman Fakih birâder-i O(M)
 Ömer birâder-i diğeri(M)
 Şeyh Durak birâder-i diğeri(M)
 Halîl veled-i Mûsâ(bennâk)
 Abdullah birâder-i O(M)
 Mahmûdveled-i Ahmed(bennâk)
 Mehmed birâder-i O(bennâk)
 Ahmed veled-i Necmeddin(bennâk)
 Mahmûd birâder-i O(bennâk)
 Yûnus veled-i Halîl(bennâk)
 Abdürrahman veled-i Hacı Hasan(çift)
 Mustafâ veled-i O(nîmçift)
 Hasan veled-i diğeri(M)
 Bayram Hoca veled-i Yûsuf(çift)
 Ahmed veled-i O(M)
 İbrâhim veled-i Hacı Yûsuf(bennâk)
 Ramazan veled-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i diğeri(bennâk)
 Yûsuf veled-i diğeri(nîmçift)
 Hasan veled-i O(M)
 Ya'kûb birâder-i O(bennâk)
 İshâk veled-i İbrâhim(çift)
 Hamza veled-i Mehmed(ekinli)
 İbrâhim veled-i Hallac Halîl(nîmçift)

Halil veled-i O(M)
 Hasan veled-i Maksûd(bennâk)
 Muhyiddin veled-i Hacı Murâd(çift)
 Ali veled-i O(bennâk)
 Hamza veled-i Ali(nîmçift)
 Şahkulu veled-i O(nîmçift)
 Hasan veled-i diğ̈er(M)
 Halîl veled-i İsâ Fakih(nîmçift)
 Seydî birâder-i O(bennâk)
 Dâvûd Fakih veled-i Hasan(bennâk)
 Mehmed birâder-i O((nîmçift)
 Ali birâder-i diğ̈er(nîmçift)
 Hüseyin veled-i Mehmed(nîmçift) Bâyezid birâder-i
 Bâyezid birâder-i O(çift)
 Ali veled-i O(M)
 İbrâhim veled-i diğ̈er(M)
 Ahmed veled-i İshâk(ekinlü)
 Seydî veled-i O(M)
 İshâk veled-i diğ̈er(M)
 Habib Fakih veled-i Hamza O(nîmçift)
 Cum a veled-i Hamza(çift)
 Hüdaverdi birâder-i O(nîmçift)
 Emir(?) veled-i O(M)
 Mehmed veled-i İshâk(çift)
 Aliyâr birâder-i O(nîmçift)
 Seydî veled-i Saru Halîl(çift)
 İsâ birâder-i O(M)
 İbrâhim birâder-i diğ̈er(M)
 Mehmed veled-i Ali(çift)
 Ahmed birâder-i O(M)
 Eşref birâder-i diğ̈er(bennâk)
 Hamza birâder-i diğ̈er(M)
 Mustafâ veled-i İsmâil Fakih(ekinlü)
 Ahmed birâder-i O(M)
 Hamza birâder-i diğ̈er(M)

Ali veled-i Mahmûd(bennâk)
 Hasan veled-i diğeri(M)
 Hüseyin veled-i diğeri(M)
 Çavlı Hoca veled-i diğeri(M)
 İlyâs veled-i Haydar(bennâk)
 Mustafâ veled-i Hamza(çift)
 Hüseyin birâder-i O(nîm çift)
 Yûsuf birâder-i diğeri(M)
 Kemâl Sûfî(bennâk)
 İbrâhim veled-i Mahmûd Fakih(bennâk)
 Mehmed birâder-i O(nîmçift)
 Halîl birâder-i diğeri(nîmçift)
 İbrâhim veled-i Ahmed(bennâk)
 Yûsuf veled-i Hacı Hasan(Pir-i fânî)
 Yûnus veled-i O(nîmçift)
 İsmâil veled-i diğeri(bennâk)
 Abdurrahim veled-i Hüseyin((ekinlü)
 Abdulkerim birâder-i O(M)
 Hamzalı veled-i Mehmed(nîmçift)
 Mehmed veled-i İsâ Fakih(çift)
 Mahmûd veled-i İsâ Fakih(nîmçift)
 Hacı Hasan Hacı Elvan(nîmçift)
 Elvan veled-i O(M)
 Kâsım veled-i diğeri(M)
 Hacı Ali veled-i Elvan(bennâk)
 Ya'kûb veled-i Hüseyin(çift)
 İsmâil birâder-i O(bennâk)
 Lâtif birâder diğeri(bennâk)
 Hasan veled-i Ahmed Sipah(Pir-i fânî)
 Mehmed veled-i O(ekinlü)
 Mustafa veled-i Ahmed(nîmçift)
 Bayram Hoca birâder-i O(nîmçift)
 Mehmed veled-i İshâk(bennâk)
 İmâdet veled-i Mestihân(?)(Pir-i fânî)
 İsmail veled-i O(bennâk)

Mestihân veled-i diğ̃er(M)
 Mahmûd veled-i Mehmed(nîmçift)
 Zekeriya birâder-i O(M)
 Mehmed veled-i Derviş(nîmçift)
 Mahmûd birâder-i O(bennâk)
 Mehmed veled-i Haydar Fakih(bennâk)
 Hasan Yave(M)
 Hüdaverdi Yave(M)
 Mustafâ veled-i Dâvûd(M)
 Ahmed veled-i Bayram Hoca(bennâk)
 Mehmed Yave(M)
 Mûsâ veled-i Şeyh İbrâhim(mezkûr Şeyh Ahmed Şeyhzâde
 olub kadimü'l-eyyâmdan avarız ve nüzûl virmeyüb ri'âyet
 oluna geldiğ̃ü ecilden berü avarızdan ve nüzûlden mu'af
 kaydolundı.)
 Fetaheddin birâder-i O
 Mehmed birâder-i diğ̃er(M)
 Receb veled-i İbrâhim(bennâk)
 Mehmed birâder-i O(M)
 Mehmed veled-i Ahmed(çift)
 İbrâhim veled-i Ahmed(bennâk)
 Alp veled-i Hüseyin(muhassal)
 Sa'dettin birâder-i Mehmed(Mezbûr şeyh İbrâhim oğulları
 olub âvâriz virmezler imiş)

İmâm	1
Hâne	82
Mücerred	39
Pir-i fânî	3
Mu'af	4
Muhassal	1

Mahsûl	10437
Çift 17, resm	850
Nîmçift 26, resm	650
Ekinlî binnâk 5, resm	90

Bennâk 35, resm	420
Mücerred 38, resm	228
Hınta 1400 kileç, kıymet	2800
Şa'îr 2000 kileç, kıymet	2000
Dıhn 120 kileç, kıymet	120
Mukâta'a-i bağ ve bağçe fî sene	200
Âsiyâb bâb 2, resm	120
Âdet-i aġnâm	2300
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	200
Öşr-i boştan fî sene	50
Resm-i arûs fî sene	120
Bâd-ı hevâ tamam fî sene	177
Âsiyâb bâb 1, resm	60
Resm-i küvâre	52

Mezre'a-i Abdülbeg tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl

Hınta kileç

Şa'îr kileç

Mezre'a-i Becâr Beylik(?) (كلی, بی) tâbi' nâhiye-i mezbûr

Mahsûl

Hınta kileç

Şa'îr kileç

Zikr olan iki mezre'a nâhiye âhar yere zikr olan mezâri'ad kayd olunmaġın hâsılı kayd olunmadı.

Karye-i Aygurlu(?) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Şahkulu veled-i Mûsâ(nîmçift)
 Halîl birâder-i O(M)
 Hasan veled-i Ali(nîmçift)
 Ali veled-i O(bennâk)
 Pîr Budak birâder-i O(M)
 Pîr Kulu birâder-i diğeri(M)
 Şeyh Cemal veled-i Ramazan(bennâk)
 Ahmed veled-i İsrâil(nîmçift)
 Ramazan veled-i O(bennâk)
 Cum'a birâder-i O(M)
 Şa'bân birâder-i diğeri(M)
 İsrâil veled-i Hasan(bennâk)
 Yûsuf birâder-i O(bennâk)
 Yûnus birâder-i diğeri(M)
 Mustafa birâder-i diğeri(M)
 Hamza birâder-i diğeri(M)
 Mürsel veled-i İsrâil(ma'lûl)
 Durmuş veled-i O(bennâk)
 Şah Hüseyin veled-i diğeri(nîmçift)
 Şah Aîi veled-i diğeri(bennâk)
 Hasan veled-i diğeri(M)
 Şah Veli veled-i diğeri(bennâk)
 Evliyâ veled-i Elvan(Şir-i fânî)
 Ahmed veled-i O(nîm çift)
 Elvan veled-i diğeri(nîm çift)
 Abdurrahman veled-i diğeri(M)
 Veli veled-i Elvan(nîmçift)
 Mehmed birâder-i O(bennâk)

Hâne	16
Mücerred	10
Pir-i fânî ve ma'lûl	2

Mahsûl	1063
Nîmçift 7, resm	175
Bennâk 9, resm	108
Mücerred 10, resm	60
Hinta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 200 kileç kıymet.....	200
Dıhn 175 kileç, kıymet	175
Resm-i arûs fî sene	15
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	30

Mezre'a-i Gürcü tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	118
Hinta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 18 kileç, kıymet	18

Mezre'a-i Kilisecik tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	653
Hinta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 253 kileç, kıymet	253

Mezre'a-i Ağ lluca tâbi' nâhiye-i mezbûr

Mahsûl	1161
Hinta 250 kileç, kıymet	500
Şa'îr 661 kileç, kıymet	661

Mezre'a-i Çaykara tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	768
Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 368 kileç, kıymet	368

Karye-i Çehen() tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Satılmış veled-i Mehmed	
Eyne begi birâder-i O	
Kutlu Ahmed veled-i Islâm	
Hüseyn veled-i O	
Hasan birâder-i O	
Mehmed veled-i Hayreddin	
Budak veled-i İbrâhim	
Ali veled-i Seydî	
Ümmet Fakih Kevmiri(?)	
Mehmed veled-i O	
Ishâk birâder-i Ümmet Fakih	
Resûl veled-i Nusret	
Hamza veled-i Nazlı(?)	
Ali veled-i Halife	
Yûsuf birâder-i Hamza	
Halîl veled-i Hallac	
Habib birâder-i O	
Hamza veled-i Hamîd(Bu zikr olan 21 nefer kimesneler ka- dîm-i âdetlerin her yıl bey beyleri aiduğı zâhir olunmak emr-i şerîf mûcibince kendülerine rusûm bağlanmayup hemen hukuk-ı şer'iyeleri sâhib-i timâra kayd olundu.)	

Mahsûl	1800
Hınta 310 kileç, kıymet	620
Şa'îr 600 kileç, kıymet	600

Dıhn 300 kileç, kıymet	300
Öşr-i bostan fî sene	20
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	200
Resm-i arûs fî sene	30
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	30

Mezre'a-i Saru Halîl tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	201
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 101 kileç, kıymet	101

Mezre'a-i Gül Eyak(?) (كول ايوك) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	420
Hınta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 120 kileç, kıymet	120

Yaylak-ı Kara Sınur(?) ve Balluca ve Demürcü Kırı(?) ve Ağa Dağı tâbi' nâhiye-i Ayvalu zikr olan yaylakların mahsûlü sâir yaylaklar ile şehir mahsûl-i tahtında mahsûb olduğu sebebdan hâsıl kayd olunmadı.

Karye-i Kuluncak tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mustafâ Fakih veled-i Devlet Hoca(imam)
 Hasan birâder-i O(bennâk)
 Ali veled-i Ahmed(nîmçift)
 İbrâhim veled-i İsmâil(çift)

İshâk veled-i İbrâhim(M)
 Ahmed birâder-i diğeri(M)
 Dâvûd veled-i Hüseyin(bennâk)
 Seydî Ali veled-i O(M)
 Yûsuf veled-i Sarım(?)(M)
 Mehmed veled-i Kuluncak(nîmçift)
 Çalabverdi veled-i O(M)
 Ali birâder-i O(M)
 Ahmed birâder-i Mehmed(nîmçift)
 Mehmed veled-i İsmâil(nîmçift)
 Tanrıverdi veled-i İbrâhim(nîmçift)
 İbrâhim veled-i O(nîmçift)
 İskender birâder-i O(bennâk)
 Esban(?) birâder-i diğeri(M)
 İsâ veled-i İbrâhim(çift)
 Selim veled-i O(bennâk)
 Aşud birâder-i O(M)
 Duman veled-i İdris(nîmçift)
 Hamza veled-i Abdî(bennâk)
 Mustafâ veled-i Menteş(?)
 Mûsâ birâder-i O(nîmçift)
 Mehmed veled-i O(M)
 Abdullah veled-i Abdulsar(?)(bennâk)
 Yûsuf birâder-i O(M)
 İsmâil veled-i Eyvan(nîmçift)
 Halîl veled-i Ahmed(nîmçift)
 Nebî veled-i Mûsâ(nîmçift)
 Şah Veli veled-i O(bennâk)
 Yûsuf bir âder-i diğeri(bennâk)
 Mustafâ veled-i Seydî Ahmed(ekinli)
 Pîrî veled-i O(M)
 Yûsufveled-i İsâ(nîmçift)
 Ya'kûb birâder-i O(nîmçift)
 Ümmet veled-i Hamza(bennâk)
 Seydî Ali birâder-i O(nîmçift)
 Ahmed birâder-i diğeri(nîmçift)

Yolsuz(?) birâder-i diğ er(M)
 Mehmed veled-i Gülkar(?)(bennâk)
 Mansûr veled-i O(nîmçift)
 Mansûr veled-i Bayram Hoca(ekinlü)
 Ali birâder-i O(bennâk)
 Hüseyin veled-i Mansûr(M)
 Abdullah veled-i Sa'dullah(çift)
 Halîl veled-i Seydî(M)
 Ahmed veled-i Abdullah(M)
 Tanrıverdi veled-i Mahmûd(nîmçift)
 Mehmed veled-i Üveys(bâ berât-ı pâdişâh-ı âlem-penâh)
 Veli veled-i Şeref(Sipâhizâde merhûm Sultân)
 Bâyezid Ahmed
 Yûsuf veled-i Bektaş(kendü begleründe beratları var)
 Ya'kûb birûdar-i O

Imâm	1
Hâne	33
Mücerred	16
Sipâhi ve Sipâhizâde	4

Mahsûl	2298
Çift 3, resm	150
Nîmçift 17, resm	425
Bennâk 12, resm	144
Ekinlü bennâk 2, resm	36
Mücerred 16, resm	96
Hınta 250 kileç, kıymet	500
Şa'îr 602 kileç, kıymet	602
Dıhn 200 kileç, kıymet	200
Âsiyâb bâb 1, resm	30

Resm-i arûs fî sene	30
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	85

Mezre'a-i Hasbük(?) (حاصبوس) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	3000
Hinta 1000 kileç, kıymet	2000
Şa'îr 1000 kileç, kıymet	1000

Bu zikr olan mezre'a defter-i atıkde bulunmayub lâkin sâhib-i timâr velî berâtında mukayyed bulunub ol sebebden deftere kayd olundu.

Karye-i Gököz(?) (گوکاوز) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Ömer Halife veled-i Mehmed(imam)	Mehmed veled-i O(M)
Abdullah veled-i Emin Kethüdâ	İbrâhim birâder-i Hasan Sûfî
Bayram Hoca birâder-i O	Tanrıverdi veled-i Ali Sûfî
Sultan Hoca birâder-i diğér	Hüdaverdi veled-i O(M)
Menteşe veled-i Armağan	Sultan Hamid birâder-i Tanrıverdi
Ramazen veled-i O(M)	Pîr Budak veled-i Ali
Hüdaverdi birâder-i O	Hasan beg birâder-i O
Sultan Beşe(?) veled-i Armağan	Pîr veli birâder-i diğér
Mûsâ veled-i Mahmûd	Abdulaziz birâder-i diğér
Gökçe veled-i O	Süleyman veled-i Bâzârî Mehmed
Abdurrahman birâder-i Mûsâ	Seydî veled-i O
İsâ birâder-i diğér	Seydî ahmed birâder-i Süleyman
Dâvûd birâder-i diğér	Osman veled-i İlyâs
Fermân veled-i İsmâ'il	Zeynel veled-i Seydî Ahmed
Halîl birâder-i O	Seydî veled-i Ahmed Kulaç
Hasan Sûfî birâder-i diğér	Abdulkadir veled-i Emin

Tuğlu veled-i Eylük	Ali veled-i Seydî Ahmed
Hüseyin veled-i Fâzıl	Nazar veled-i Minmer(?)
Mustafâ veled-i Ömer	Devlet Hoca veled-i Armağan
Ömer veled-i Mürsel	(Sipâhi Dulkadirî bâ berât-ı
Ali veled-i Uras(?)	Turak beg)
Mısır Fakih veled-i O	

Mahsûl	1270
Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 370 kileç, kıymet	370
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	300
Resm-i zemîn	200

Karye-i Saruçâr-ı 'Ulyâ tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Hamza Fakih veled-i Halîl	İbrâhim birâder-i O
Halîl veled-i Eyûk	Mansûr veled-i O
Eyne Hoca veled-i O	Mehmed birâder-i İbrâhim
Eylük(?) birâder-i O	Becayış veled-i Hallac Ali
Halîl veled-i Togan	Mehmed birâder-i O

Mahsûl	2115
Hınta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr 615 kileç, kıymet	615
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	500

Karye-i Bicir tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mehmed veled-i Mahmûd(Pir-i Fânî)Kâmet(?)birâder-i diğér	
Kaya veled-i O	Mahmûd birâder-i diğér
Pîr Budak birâder-i O	Mehmed veled-i Hasan(nîmçi

Hamza birâder-i O(nîmçift)
 Hüseyin birâder-i diğeri(bennâk)
 Ali birâder-i diğeri(bennâk)
 Seydî veled-i Ali Kuruç(Dulkadirî)
 Budak(Dulkadirî)
 Ümmet veled-i Kara Kemal(Dulkadirî)
 Mehin(?)(Dulkadirî)
 Kanduz(?) veled-i Hüseyin
 İbrâhim veled-i Hayati(?)
 Mehmed veled-i Seydî Ahmed
 Mehmed veled-i Seydî Ali
 Mehmed veled-i O(Mezkûrlar kadîmden sipâhizâdeler olub
 ellerinde müteaddid berâtları var)

Hâne	4
Yörüğân	5
Dulkadirî	4
Sipâhizâde	5

Mahsûl	2677
Nîmçift 2, resm	50
Bennâk 2, resm	24
Hınta 514 kileç, kıymet	1028
Şa'îr 1002 kileç, kıymet	1002
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	300
Resm-i arûs fî sene	101
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	33
Resm-i Zemîn	50

Karye-i Saruçâr-ı Süflâ tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mehmed veled-i Süleyman(Pîr-i fânî)
 Süleyman veled-i O

Ömer veled-i Hasan
 Hamza birâder-i O
 Ahmed veled-i Hacı İbrâhim
 Halîl veled-i Karaca

Neferen 6

Mahsûl	327
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 107 kileç, kıymet	107
Resm-i kışlak ma'a otlak fî sene	100
Resm-i Zemîn	20

Mezre'a-i Ağcataşı tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	429
Hınta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 129 kileç, kıymet	129

Mezre'a-i Delü Pınar tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	350
Hınta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 150 kileç, kıymet	150

Karye-i Hırka(?)(خرقہ) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Hasan veled-i Hüseyin(nîmçift)
 Ali birâder-i O(Pir-i fânî)
 Hüseyin veled-i Mühdâd(?)(nîmçift)
 İbrâhim veled-i Mehmed(nîmçift)
 Halîl birâder-i O(nîmçift)

Yûsuf veled-i Hâlid(nîmçift)
 Mehmed veled-i Mustafâ(bennâk)
 Şah Mihmâd veled-i diğeri(bennâk)
 Murâd veled-i İlyâs(M)
 Murâd veled-i Ali(nîmçift)
 Sultan Hoca veled-i Sultân Ahmed(nîmçift)
 Yûnus veled-i Hâsıl(?)(nîmçift)
 Sultân Ahmed veled-i Mustafâ(bennâk)

Hâne	11
Mücerred	1
Pir-i fânî	1

Mahsûl	1655
Hinta 300 kileç, kıymet	600
Şa'îr 572 kileç, kıymet	572
Dıhn 200 kileç, kıymet	200
Nîmçift 8, resm	200
Bennâk 3, resm	36
Mücerred 1, resm	6
Resm-i arûs fî sene	31
Nısf-ı bâd-ı hevâ fî sene	10

Mezre'a-i Abdülbeg tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	450
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 250 kileç, kıymet	250

Mezre'a-i Armut Hasan tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	960
--------------	-----

Hınta 250 kileç, kıymet	500
Şa'îr 460 kileç, kıymet	460

Mezre'a-i Kūdūviranı(?) (کودوی ویران) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	666
Hınta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 266 kileç, kıymet	266

Mezre'a-i Meztara(?) (مزطرا) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	1300
Hınta 350 kileç, kıymet	700
Şa'îr 600 kileç, kıymet	600

Mezre'a-i Haydarcık tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	112
Hınta 30 kileç, kıymet	60
Şa'îr 52 kileç, kıymet	50

Kezre'a-i Tozoğlu Kavağı tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl ber-vech-i maktû' fî sene	210
--	-----

Mezre'a-i Köselik tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	523
Hınta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 223 kileç, kıymet	223

Mezre'a-i Îsâca tâbi' nâhiye-i Ayvalu
Hâric-ez defter

Mahsûl	113
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 13 kileç, kıymet	13

Mezre'a-i Koyunluca tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	1080
Hınta 300 kileç, kıymet	600
Şa'îr 480 kileç, kıymet	480

Mezre'a-i Kâfir Îsâ tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	168
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 68 kileç, kıymet	68

Mezre'a-i Yatarsöğüd(?) (یاتورکود) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	208
Hınta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 8 kileç, kıymet	8

Mezre'a-i Hasbüik-i 'Ulyâ tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	1940
Hınta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr 940 kileç, kıymet	940

Mezre'a-i Mermer(?) (مرمر) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	351
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 151 kileç, kıymet	151

Mezre'a-i Sandavul(?) (صانداول) tâbu' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	162
Hinta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 62 kileç, kıymet	62

Mezre'a-i Hallaclu tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	50
Hinta 10 kileç, kıymet	20

Mezre'a-i Temürlü Kilise(?) (محمورلوكلى) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	648
Hinta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 248 kileç, kıymet	248

Mezre'a-i Günhisar tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	998
Hinta 250 kileç, kıymet	500
Şa'îr 498 kileç, kıymet	498

Mezre'a-i Meşhed Alanı(?) (مسجد الائمة) tâbi' nâhiye-i
Ayvalu

Mahsûl	524
Hinta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 224 kileç, kıymet	224

Mezre'a-i Kirpili(?) (کیریلر) tâbi' nâhiye-i Mezbûr

Mahsûl	490
Hinta 150 kileç	300
Şa'îr 190 kileç, kıymet	190

Mezre'a-i Erzincan tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	711
Hinta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 311 kileç, kıymet	311

Mezre'a-i Sokulu tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	812
Hinta 250 kileç kıymet	500
Şa'îr 312 kileç, kıymet	312

Mezre'a-i Evliyâ virânı tâbi' nâhiye-i Mezbûr

Mahsûl	396
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 196 kileç, kıymet	196

Mezre'a-i Gölhisar tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	500
Hinta 150 kileç, kıymet ,.....	300
Şa'îr 200 kileç, kıymet	200

Mezre'a-i Kızılpınar tâbi' nâhiye-i Ayvalû

Mahsûl	268
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 68 kileç kıymet	68

Mezre'a-i Hızır oğul tâbi' nâhiye-i Mezbûr

Mahsûl	1500
Hinta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr 500 kileç, kıymet	500

Mezre'a-i Alaçayır tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	319
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 119 kileç, kıymet	119

Mezre'a-i Çakmak tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	262
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 62 kileç, kıymet	62

Mezre'a-i Sazcuğaz tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	408
Hinta 154 kileç, kıymet	308
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100

Mezre'a-i Evrik(?) (اورک) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	1355
Hinta 500 kileç, kıymet	1000
Şa'îr 355 kileç, kıymet	355

Mezre'a-i Gelgilik(?) (الطير) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	300
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100

Mezre'a-i Aluköy ma'a mezre'a-i Sulavuz(?) (صولوز) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	712
Hinta 250 kileç, kıymet	500
Şa'îr 212 kileç, kıymet	212

Mezre'a-i Demürcülü tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	707
Hinta 200 kileç, kıymet	400
Şa'îr 307 kileç, kıymet	307

Mezre'a-i Kavak tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	554
Hınta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 254 kileç, kıymet	254

Mezre'a-i Böğrülce(?) (بوكورلج) hâlûya Yumaluca tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	550
Hınta 125 kileç, kıymet	250
Şa'îr 300 kileç, kıymet	300

Mezre'a-i Güğercinlik tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	150
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 50 kileç, kıymet	50

Mezre'a-i Bağçecik tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl ber vech-i maktû' fî sene	150
--	-----

Mezre'a-i Başvirân tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	785
Hınta 250 kileç, kıymet	500
Şa'îr 285 kileç, kıymet	285

Mezre'a-i Kaya Söğüd tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	244
Hinta 100 kileç, kıymet	200
Şa'îr 44 kileç, kıymet	44

Mezre'a-i Aksiyek(?) (اوسیک) tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	112
Hinta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 12 kileç, kıymet	12

Mezre'a-i Kınık Mehmed tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	780
Hinta 250 kileç, kıymet	500
Şa'îr 280 kileç, kıymet	280

Mezre'a-i Çakan tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	2750
Hinta 1000 kileç, kıymet	2000
Şa'îr 750 kileç, kıymet	750

Mezre'a-i Kulaklu tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	2158
Hinta 750 kileç, kıymet	1500
Şa'îr 658 kileç, kıymet	658

Mezre'a-i Taşpınarı tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	612
Hınta 150 kileç, kıymet	300
Şa'îr 312 kileç, kıymet	312

Mezre'a-i Hâcidaş tâbi' nâhiye-i Mezbûr

Mahsûl	200
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 100 kileç, kıymet	100

Mezre'a-i Bicir Seküsü tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	173
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 73 kileç, kıymet	73

Mezre'a-i Hacı İsâ tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	100
Hınta 30 kileç, kıymet	60
Şa'îr 40 kileç, kıymet	40

Mezre'a-i Ağcahisar tâbi' nâhiye-i Ayvalu

Mahsûl	85
Hınta 25 kileç, kıymet	50
Şa'îr 35 kileç, kıymet	35

Mezre'a-i Kalındeğirmen tâbi' nâhiye-i mezbûr

Mahsûl	136
Hınta 50 kileç, kıymet	100
Şa'îr 36 kileç, kıymet	36

To 488

سرگرمیوں سے روزانہ کے لئے
کھانے کی چیزیں

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

سرگرمیوں سے روزانہ کے لئے
کھانے کی چیزیں

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

سرگرمیوں سے روزانہ کے لئے
کھانے کی چیزیں

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

سرگرمیوں سے روزانہ کے لئے
کھانے کی چیزیں

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

سرگرمیوں سے روزانہ کے لئے
کھانے کی چیزیں

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

سرگرمیوں سے روزانہ کے لئے
کھانے کی چیزیں

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

سرگرمیوں سے روزانہ کے لئے
کھانے کی چیزیں

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

کھانے کی چیزیں
پھل
پھل
پھل

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

مردود کتب با نام کتاب در کتب
 کتب
 کتب
 کتب

